



Familieinnvandring og ekteskapsmønster 1990-2018

TALL

SOM
FOTTELLER

RAPPORTER / REPORTS

2020 / 5

Christian Sørlien Molstad og Alice Steinkellner

Christian Sørlien Molstad og Alice Steinkellner

**Familieinnvandring og ekteskapsmønster
1990-2018**

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 3. februar 2020

ISBN 978-82-587-1062-9 (trykt)
ISBN 978-82-587-1063-6 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

| Standardtegn i tabeller | Symbol |
|---------------------------------------|---------------|
| Tall kan ikke forekomme | . |
| Oppgave mangler | .. |
| Oppgave mangler foreløpig | ... |
| Tall kan ikke offentliggjøres | : |
| Null | - |
| Mindre enn 0,5 av den brukte enheten | 0 |
| Mindre enn 0,05 av den brukte enheten | 0,0 |
| Foreløpig tall | * |
| Brudd i den loddrette serien | — |
| Brudd i den vannrette serien | |
| Desimaltegn | , |

Forord

I denne rapporten beskriver vi hovedtrekk ved familieinnvandringen til Norge i perioden 1990-2018. Rapporten er en videreføring av rapporten til Dzamarija og Sandnes fra 2016 som beskrev familieinnvandringen i perioden 1990-2015 og tidligere rapporter og artikler. I tillegg omtaler vi kort ekteskapsmønsteret til de største gruppene av norskfødte med innvandrerforeldre.

Rapporten inneholder videre et «dypdykk» som ser på valg av ektefelle blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i perioden 2014 til 2018. Tidligere har dette temaet vært behandlet i rapporten til Sandnes og Henriksen fra 2014 om familieinnvandring og ekteskapsmønster i perioden 1990-2012. Temaet ble også tatt opp i rapporten til Daugstad fra 2006 om ekteskap og pardannelse blant norskfødte med innvandrerforeldre med landbakgrunn fra Tyrkia, Pakistan og Vietnam.

Christian Sørlien Molstad og Alice Steinkellner har utarbeidet tabellene og skrevet rapporten.

Rapporten er tilgjengelig i pdf-format på Statistisk sentralbyrås nettsider under adressen: <http://www.ssb.no/a/publikasjoner>.

Lars Østby takkes spesielt for grundig lesning av kapitlene i rapporten og gode kommentarer.

Rapporten er finansiert av kunnskapsdepartementet.

Statistisk sentralbyrå, 27. januar 2020

Ann Kristin Brændvang

Sammendrag

I løpet av perioden fra 1990 til 2018 var familieinnvandring den viktigste innvandringsgrunnen for ikke-nordiske statsborgere, og stod for 36 prosent av all innvandring fra land utenfor Norden. Familieinnvandring kan deles inn i to grupper; de som kommer for gjenforenes med familie og de som kommer for å etablere familie.

Familieinnvandringen har økt i perioden og det er gjenforeninger som har stått for den største økningen. Spesielt i årene etter 2004 fikk vi en stor økning i antall familiegjenforeninger, først og fremst på grunn av den økte arbeidsinnvandringen fra de nye EØS-landene. Nivået holdt seg på et høyere nivå til 2018, da vi så en historisk stor nedgang i forhold til året før, fra 12 100 til 9 200.

Et flertall av familieinnvandrerne er kvinner. Særlig er dette tilfelle blant familieinnvandrerne som er 18 år eller eldre. Blant familieinnvandrere som er 17 år eller yngre er kjønnsfordelingen jevnere. I løpet av perioden har det kommet desidert flest familieinnvandrere fra Polen, fulgt av Thailand, Somalia, Filippinene og Litauen. Det er familiegjenforeninger, særlig til arbeidsinnvandrere fra nye EØS-land og til flyktninger, som dominerer familieinnvandringen. Av de 312 700 som har kommet som familieinnvandrere siden 1990, kom 67 prosent for å gjenforenes med familie og 33 prosent for å etablere seg i et parforhold med en som bor i Norge.

Hvem velger innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre som ektefelle? I kapittel 4 skiller vi mellom *endogame* ekteskap, der personene har samme landbakgrunn, og *eksogame* ekteskap, der personene har forskjellig landbakgrunn. Vi har valgt å se på de 28 600 vigslene i perioden 2014-2018 som var mellom personer med ulikt kjønn, der en eller begge enten var innvandrer eller norskfødt med innvandrerforeldre, og der vi kjenner begge landbakgrunn. Blant vigslene hvor en eller begge var innvandrer, finner vi at seks av ti var eksogame. Det er imidlertid stor variasjon mellom forskjellige innvandrergrupper. Sterkest tendens til å gifte seg med noen med samme landbakgrunn, finner man blant innvandrere fra Pakistan, Somalia og land i Øst-Europa. Innvandrere fra nordiske og vest-europeiske land, samt kvinner fra Thailand og Filippinene, er minst endogame.

Det er også store kjønnsforskjeller internt i innvandrergruppene. Kvinner fra Filippinene, Thailand, Russland og Iran er betraktelig mer eksogame enn menn fra samme land, dvs. mindre tilbøyelige til å velge ektefelle med samme landbakgrunn som de selv. Mange gifter seg med noen med norsk landbakgrunn.

Norskfødte med innvandrerforeldre er en ung gruppe i Norge hvor fire av fem er under 20 år. Det har også blitt mindre vanlig å gifte seg ung. Vi har derfor per i dag ikke et fullstendig bilde av ekteskapsmønsteret til denne gruppen. Resultatene må sees i lys av dette. Blant dem som giftet seg i perioden 2014 til 2018, ser vi at om lag halvparten giftet seg med noen med samme landbakgrunn. For enkeltland er det kun de med foreldre fra Pakistan, Tyrkia og Vietnam som er mange nok til at vi kan si noe generelt om ekteskapsmønsteret deres. Mest endogame var norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan, hvor 87 prosent av kvinnene og 83 prosent av mennene giftet seg med noen med samme landbakgrunn. Dette er en høyere andel enn blant pakistanske innvandrere, hvorav 83 prosent av kvinnene og 79 prosent av mennene giftet seg med noen med samme landbakgrunn.

Abstract

During the period from 1990 to 2018, family immigration was the main reason for immigration among non-Nordic citizens, accounting for 36 per cent of all immigration from countries outside the Nordic region. Family immigration can be divided into two groups; those who had a family relationship before immigration and are to be reunited with family, and those establishing a new family, family establishment.

Family immigration increased during the period and reunification accounted for the largest increase. There was a particularly large increase in the number of family reunifications in the years after 2004, primarily due to the influx of labour immigrants from the new EEA countries. The level remained high until 2018, when we saw a historical year-on-year decline from 12 100 to 9 200.

The majority of family immigrants are women. This is particularly the case among family immigrants aged 18 years or older. Among family immigrants who are aged 17 or younger, the gender distribution is more even. During the period, the vast majority of family immigrants stemmed from Poland, followed by Thailand, Somalia, the Philippines and Lithuania. Family reunification, particularly for migrant workers from new EEA countries and refugees, dominates family immigration. Of the 312 700 family immigrants who have arrived since 1990, 67 per cent came to reunite with family and 33 per cent came to establish.

Who do immigrants and Norwegian-born to immigrant parents marry? In chapter four we distinguish between endogamous marriages, where the couple have the same country background, and exogamous marriages, where they have different country backgrounds. We have chosen to examine the 28 600 marriages in the period 2014-2018 between opposite-sex couples, where one or both were either immigrants or Norwegian-born to immigrant parents, and where we know country backgrounds of both spouses. Among the marriages where one or both were immigrants, we find that six out of ten were exogamous. However, there is considerable variation between different immigrant groups. The strongest tendency to marry someone with the same country background is found among immigrants from Pakistan, Somalia and Eastern Europe. Immigrants from Nordic and Western European countries, as well as women from Thailand and the Philippines, are the least endogamous.

There are also large gender disparities internally in the immigrant groups. Women from the Philippines, Thailand, Russia and Iran are considerably more exogamous than men from the same country, i.e. less likely to choose a spouse with the same country background as themselves. Many marry someone with a Norwegian background.

'Norwegian-born to immigrant parents' is a young group in Norway where four out of five are under the age of 20. It has also become less common to marry young. Consequently, we do not currently have a complete picture of the marriage pattern for this group. Among those who got married in the period 2014 to 2018, we see that about half married someone with the same country background. For individual countries, only those with parents from Pakistan, Turkey and Vietnam make up a big enough group for us to be able to identify a general marriage pattern. Norwegian-born to immigrant parents from Pakistan were the most endogamous. 87 per cent of women and 83 per cent of men in this group married someone from the same country background. This is a higher proportion than among Pakistani immigrants, among whom 83 per cent of the women and 79 per cent of the men married someone from the same country background.

Innhold

| | |
|---|-----------|
| Forord | 3 |
| Sammendrag | 4 |
| Abstract | 5 |
| 1. Definisjoner og datagrunnlag | 7 |
| 2. Familieinnvandring til Norge fra 1990 til 2018 | 9 |
| 2.1. Familiegjengenforening eller familieetablering | 9 |
| 2.2. Siden 1990 har 312 700 innvandret til familie i Norge..... | 11 |
| 2.3. Høy andel er fortsatt bosatt i Norge | 12 |
| 2.4. Ingen endring i antall familieetableringer..... | 14 |
| 2.5. Økning i antall familiegjengenforeninger fram til 2012..... | 15 |
| 2.6. Flest gjenforeninger til arbeidsinnvandrere etter 2004 | 16 |
| 2.7. Flest kvinner blant familieinnvandrerne..... | 17 |
| 2.8. Flest familieinnvandrere fra Polen, Thailand og Somalia | 18 |
| 2.9. Familieinnvandring fra Polen..... | 19 |
| 2.10. Familieinnvandring fra Thailand | 21 |
| 2.11. Familieinnvandring fra Somalia | 22 |
| 2.12. Familieinnvandring fra Pakistan | 23 |
| 2.13. Familieinnvandring fra Syria..... | 25 |
| 2.14. Hvem kommer familieetablererne til?..... | 26 |
| 2.15. Flest kvinnelige familieetablerere fra Thailand | 28 |
| 2.16. Få etableringer med unge i alderen 18-23 år | 30 |
| 2.17. Flest pakistanere etablerer seg med noen under 24 år..... | 32 |
| 2.18. Mindre vanlig med ekteskapsinnvandring til dem med foreldre fra Pakistan | 33 |
| 2.19. Nesten ingen ekteskapsinnvandring til dem med foreldre fra Tyrkia | 34 |
| 2.20. Hovedfunn fra kapitlet | 36 |
| 3. Er det mer vanlig for norskfødte med innvandrerforeldre å gifte seg enn for andre? | 38 |
| 3.1. Norskfødte med innvandrerforeldre – en ung gruppe..... | 38 |
| 3.2. Stadig mindre vanlig å gifte seg ung | 39 |
| 3.3. Hvordan er andelen gifte i flere aldersgrupper? | 41 |
| 3.4. Hovedfunn fra kapitlet | 42 |
| 4. Hvem gifter innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre seg med? | 43 |
| 4.1. Innvandrere er yngre når de gifter seg | 44 |
| 4.2. ... og gifter seg tidlig i oppholdet | 44 |
| 4.3. Varierende grad av endogami | 45 |
| 4.4. Vanlig å gifte seg med noen med annen landbakgrunn blant nordiske og vest-europeiske innvandrere | 45 |
| 4.5. Mer endogami blant innvandrere fra Øst-Europa | 47 |
| 4.6. Store kjønnsforskjeller blant thailandske og filippinske innvandrere | 48 |
| 4.7. Betydelig variasjon i valg av ektefelle blant irakiske og iranske innvandrere | 49 |
| 4.8. Somaliske og pakistanske innvandrere blant de mest endogame | 50 |
| 4.9. Syrere: en relativt ny innvandrergruppe i Norge..... | 51 |
| 4.10. Født i Norge av innvandrere | 51 |
| 4.11. Norskfødte med pakistanske foreldre mer endogame enn pakistanske innvandrere | 53 |
| 4.12. To av tre menn med vietnamesisk bakgrunn giftet seg endogamt | 54 |
| 4.13. Hovedfunn fra kapitlet | 54 |
| Referanser | 56 |
| Vedlegg A: Tabeller | 58 |
| Vedlegg B: Tabell | 64 |
| Figurregister | 65 |
| Tabellregister | 66 |

1. Definisjoner og datagrunnlag

Datagrunnlaget er hovedsakelig SSBs befolkningsstatistikk, basert på Det sentrale folkeregistret (DSF), og statistikken over innvandringsgrunn, basert på Utlendingsdatabasen (UDB) i Utlendingsdirektoratet (UDI). Statistikken gjelder per 1. januar. Nordiske statsborgere kan flytte fritt mellom de nordiske landene. Vi vil derfor ikke kunne finne disse i UDB med noe oppholdsgrunnlag og de er ikke med i statistikken i kapittel 2 og 3. Alle andre utenlandske statsborgere må ha en eller annen form for tillatelse/registreringsbevis for å kunne bosette seg i Norge.

I datagrunnlaget for kapittel 4 om ekteskapsmønster blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre er kun ekteskap hvor minst en av partene er bosatt i Norge inkludert.

Se mer om datagrunnlaget i Dzamarija (2013), side 7-10.

Tallene tilbake i tid i denne rapporten avviker noe fra tidligere rapporter da SSB stadig forbedrer kvaliteten på dataene.

Tallgrunnlaget for vigselstatistikken presentert i kapittel 4 avviker dessuten noe fra den offisielle vigselstatistikken slik den blir publisert av SSB årlig. I den årlige vigselstatistikken inkluderes alle inngåtte ekteskap som meldes inn i løpet av det aktuelle året. Dette innebærer både at sent innrapporterte vigslar fra tidligere år inkluderes i statistikken for det inneværende året og at sent innrapporterte vigslar fra det aktuelle året vil komme med i statistikken for et senere år. I tallgrunnlaget benyttet i kapittel 4 har vi sett på hendelsesdatoen for vigslene og kun inkludert vigslar som faktisk fant sted i det aktuelle tidsrommet vi har valgt å se på (2014-2018). Vi har naturlig nok ikke kunnet fullt ut kompensere for etterslepet av innrapporteringen av vigslar, ettersom noen av vigslene som fant sted i den aktuelle tidsperioden vil rapporteres inn i årene som kommer.

Følgende begrep er sentrale i rapporten:

Innvandringsgrunn Oppgis for personer som førstegangsinnvandret til Norge som ikke-nordiske statsborgere fra 1990 og frem til i dag. Statistikken over innvandringsgrunn deles inn i hovedgruppene flukt, familie, arbeid, utdanning og annet. Den gjenspeiler grunn til første innvandring, slik grunnen framkommer i utlendingsforvaltningens registre, og slik en ellers kan avlede den til ut fra ulike relevante variabler. Variabelen er altså laget i SSB for demografisk bruk, og avspeiler ikke direkte de mer juridisk orienterte registreringene i utlendingsforvaltningen.

For personer som innvandret før 1990 er informasjonen om innvandringsgrunn mangelfull, og gjelder kun for dem som kom til Norge på grunn av flukt. For personer som innvandret til Norge i 1990 eller senere har vi derimot god informasjon om grunnlaget for opphold.

I denne perioden regnes dem som har kommet til flyktninger som familieinnvandrede. Au pairer inngår blant studenter. Arbeidstakere på korttidsopphold (under seks måneder) registreres ikke som bosatte i Norge, og er her ikke medregnet i begrepet arbeidsinnvandring. Utenlandsadopterte er ikke med fordi de ikke regnes som innvandrere.

Innvandrere Personer som er bosatt i Norge, og som er født i utlandet med to utenlandsfødte foreldre og har fire utenlandsfødte besteforeldre.

| | |
|--|--|
| <i>Norskfødte med innvandrerforeldre</i> | Personer som er født i Norge og som har to foreldre som er innvandrere. |
| <i>Personer med innvandrerbakgrunn</i> | Til sammen utgjør disse to gruppene <i>personer med innvandrerbakgrunn</i> . |
| <i>Den øvrige befolkningen</i> | De som hverken er innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre, altså <i>personer uten innvandrerbakgrunn</i> . |
| <i>Landbakgrunn</i> | En variabel som konstrueres med utgangspunkt i informasjon om fødeland i tre generasjoner. Variabelen viser til eget, eventuelt mors, eventuelt fars eller besteforeldrenes utenlandske fødeland. For personer født i utlandet, er dette (med noen få unntak) eget fødeland. For personer født i Norge er det foreldrenes fødeland. I de tilfeller der foreldrene har ulikt fødeland, er det morens fødeland som blir valgt. Hvis ikke personen selv eller noen av foreldrene er utenlandsfødt, hentes landbakgrunn fra de første utenlandsfødte en treffer på rekkefølgen mormor, morfar, farmor eller farfar. |
| <i>Familieinnvandring</i> | Omfatter innvandring av ulik art, men der begrunnelsen for oppholdet er basert på enten en familiegjening eller en familieetablering. |
| <i>Referansepersonen</i> | Den herboende parten ved familieinnvandring, det vil si personen som allerede bor i Norge og som man søker gjening eller etablering med. I de tilfeller der referansepersonen ikke er kjent i UDI-dataene, blir slektskapsrelasjoner i folkeregisteret brukt for å finne fram til ektefelle, barn, foreldre eller søsken som kan tenkes å ha vært referanseperson ved første innvandring. I denne prosessen har ektefelle forrang framfor de andre kategoriene. Ved bruk av denne metoden finner vi fram til personer som <i>kan</i> ha vært referanseperson for innvandrere som må ha hatt en (fordi de har fått opphold på grunnlag av familie), men den gir ikke med sikkerhet at den identifiserte personen faktisk og juridisk var referansepersonen. |
| <i>Familiegjening</i> | Gjening med ektefelle, foreldre, barn eller andre familiemedlemmer, hvor familierelasjonen oppsto <i>før</i> referansepersonen ble bosatt i Norge. |
| <i>Familieetablering</i> | Forstås som nytt ekteskap/partnerskap der den ene parten ikke er bosatt i Norge, og der han eller hun kan få opphold på grunnlag av familieforholdet til sin bosatte partner. |
| <i>Flyktning</i> | Personer som har fått en tillatelse etter søknad om beskyttelse (asyl), både de som har fått tillatelse på humanitære grunnlag og beskyttelse, kollektiv beskyttelse og i tillegg overføringsflyktninger. |
| | Se ellers <u>utlendingsloven, kapittel 6</u> for regelverket knyttet til familieinnvandring, og Dzamarija (2013) om hvordan det blir registrert at det er en familiegjening eller-etablering. |

2. Familieinnvandring til Norge fra 1990 til 2018

Familieinnvandring har i perioden 1990-2018 vært den viktigste innvandringsgrunnen for ikke-nordiske statsborgere om vi ser perioden under ett. Etter EØS-utvidelsen i 2004 har arbeidsinnvandringen økt mye. I perioden fra 2006 til 2015 kom det flere arbeidsinnvandrere enn familieinnvandrere. Dette var også tilfellet igjen i 2018, etter noen år der arbeidsinnvandringen sank. Likevel – og som følge av stor arbeidsinnvandring gjennom mange år – øker familieinnvandringen også. De siste årene er det *familiegjenforeninger*, særlig til arbeidsinnvandrere fra nye EØS-land, som dominerer familieinnvandringen. Etter 2002 har ikke antallet familieetableringer blitt flere.

2.1. Familiegjenforening eller familieetablering

Innvandrere kan komme til Norge av ulike grunner. Noen har arbeidstillatelser, noen kommer for å studere, noen flykter fra krig eller forfølgelse og får beskyttelse i Norge, og andre igjen kommer for å flytte sammen med familien sin her. Statistikken er basert på de tillatelsene UDI gir til innvandrerne som ikke er nordiske statsborgere. Den gir imidlertid ikke nødvendigvis et speilbilde av de reelle, personlige grunnene innvandrerne selv har for å komme hit.

Mange flyktninger har som mål å få en jobb for å forsørge familie og slektninger utenfor Norge. Familieinnvandrere fra krigssoener kan ha en like traumatisert krigsbakgrunn som flyktningen de gjenforenes med. Og personer som opprinnelig kom som arbeidsinnvandrere, kan være uten jobb i dag. Blant beslutningstagere på myndighetsnivå og forskere på innvandring har det vært en økende oppmerksomhet rundt det faktum at mye av innvandringen vi ser i dag er «blandet» i den forstand at beslutningen om å utvandre til et annet land ofte skjer på bakgrunn av en kombinasjon av grunner og at disse grunnene kan endre seg underveis til destinasjonslandet (Hear et al, 2009).

SSBs statistikk over innvandringsgrunn baserer seg på det første positive vedtaket om opphold som innvandrerens får og tallfester med andre ord innvandrernes *opprinnelige vedtaksgrunn* for opphold. Statistikken gir altså ikke et fullstendig bilde av hvor mange innvandrere som er i arbeid her, eller som har fluktbakgrunn, eller som kommer primært fordi de har familie i Norge.

Familieinnvandring dekker innvandring av ulik art, men der tillatelsen for oppholdet er basert på enten en familiegjenforening eller en familieetablering, og det er de som har kommet gjennom UDIs familieinnvandringstillatelser vi skal konsentrere oss om i denne rapporten. Vi beskriver hvor mange de er, hvem de kommer til, endringer over tid, hvor mange som kommer gjennom ekteskap med unge voksne i Norge, etc. Å se på familieetableringer blant unge voksne i Norge er relevant ettersom det å sette en høyere aldersgrense for familieetableringer har vært oppe i den politiske debatten flere ganger de siste tiårene. 24-årsgrense for familieetablering ble vedtatt i juni 2016, jf. lov 17. juni 2016 nr. 58. Se kapittel 2.5 for omtale av ny lov.

Vi starter med en figur over *alle* typer innvandringer av ikke-nordiske statsborgere til Norge (se figur 2.1). Dette fordi vi må kjenne det store bildet for å forstå endringene i familieinnvandringen, samt å forstå sammenhengen mellom denne typen innvandring og andre innvandringsgrunner.

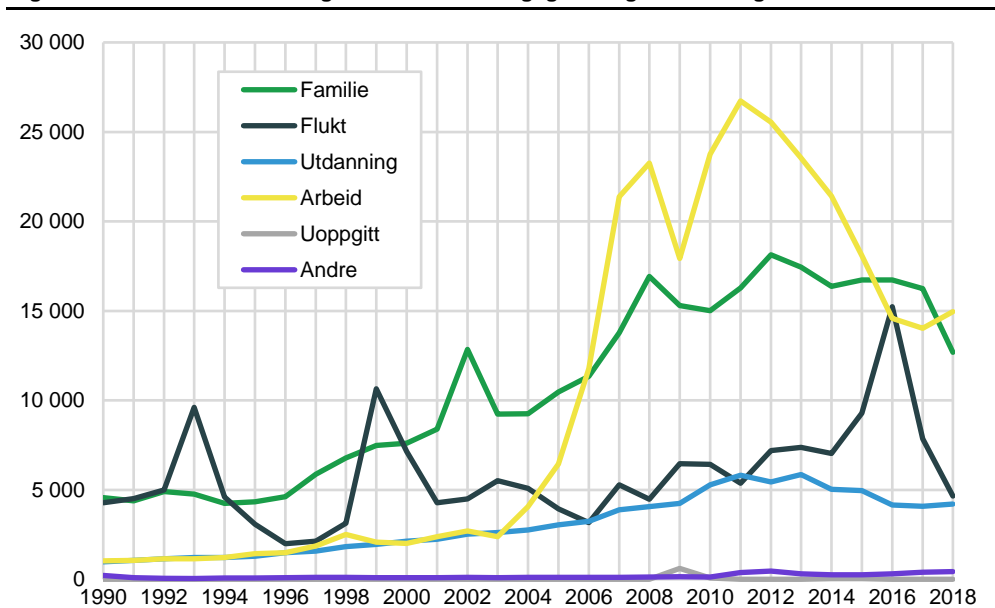
Arbeidsinnvandringen økte mye etter EØS-utvidelsen i 2004, og dette er en av hovedforklaringene bak den økte familieinnvandringen de siste ti årene (se figur 2.1). Mange av arbeidsinnvandrerne hadde familie i hjemlandet, som har kommet

til Norge etter hvert som de så for seg et liv her. Samtidig kommer det i dag få familieinnvandrere til etablerte grupper fra for eksempel Vietnam og Sri Lanka, mens relativt mange har kommet til flyktninger fra land som Somalia, Irak og, i de siste årene, Syria. Det kommer også mange til arbeidsinnvandrere, først og fremst fra Polen. I de siste årene har imidlertid antallet arbeidsinnvandringer avtatt. Dette har skjedd samtidig som arbeidsledigheten i land som Polen og Litauen har gått ned (Eurostat, 2019). I kjølvannet av dette har også familieinnvandringen minsket.

For alle typer familieinnvandring må man også ha i mente at endringer fra år til år er svært avhengig av endringer i regelverk, søknadsmengde og saksbehandlingskapasitet og -tid i UDI. De fleste figurene i dette kapitlet viser et stort hopp i 2002. Dette året la UDI ned en ekstra innsats i å behandle familieinnvandringsøknader som hadde kommet i stort antall årene før, og som hadde hoppet seg opp fordi andre saker ble gitt høyere prioritet. Økningen i innvandringer i 2002 skyldes altså hovedsakelig administrative forhold i direktoratet, heller enn en særlig stor tilstrømming av innvandrere dette året.

Til slutt vil endringer ha sammenheng med endring i selve datagrunnlaget. Særlig viktig er det at EØS-borgere ikke lenger trenger tillatelse for å komme til Norge. Fra 1. oktober 2009 ble den tidligere ordningen med oppholdstillatelser for ikke-nordiske EU-borgere erstattet med en registreringsordning for denne gruppa (Dzamarija, 2013).

Figur 2.1. Antall innvandringer etter innvandringsgrunn og innvandringsår



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

De nye reglene innebærer at de fleste EU-borgerne nå fritt kan komme til Norge for å studere, arbeide eller bo sammen med familie. De skal melde seg hos det lokale politiet, som kontrollerer identitetsdokumentene deres. De skal også oppgi hvorfor de vil oppholde seg i Norge. Folkeregisteret vil normalt kreve *registreringsbevis* for å tildele personnummer (Dzamarija 2013).

Registreringsordningen har forenklet prosessene EU/EØS-borgere må gjennom for å ha lovlig opphold i landet. Det har imidlertid påvirket datagrunnlaget som omhandler hvem familieinnvandrere kommer til. Det er i dag frivillig for innvandrere som kommer fra EU/EØS å oppgi referansepersonen som de kommer til. Dette innebærer at informasjon om referansepersonens innvandringskategori,

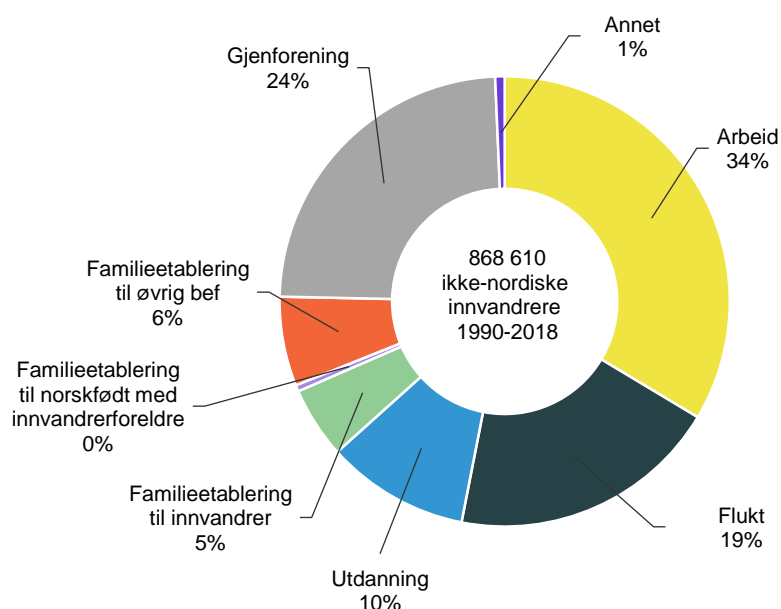
eventuelle innvandringsgrunn etc. er ufullstendig for familieinnvandrere fra disse landene.

2.2. Siden 1990 har 312 700 innvandret til familie i Norge

Familieinnvandrerne deler vi i to hovedgrupper; de som *gjenforenes* med familie som allerede bor i Norge, og de som får opphold i Norge på grunnlag av at de skal *etablere* seg i et parforhold, det vil si ekteskap, med en som bor i Norge. Personen som bor i Norge kan selv ha innvandret, være norskfødt med innvandrerforeldre eller en person i den øvrige befolkningen, se kapittel 1 for definisjoner.

I perioden 1990-2018 innvandret 868 600 personer fra land utenfor Norden til Norge. 312 700 var familieinnvandrere, altså personer som fikk opphold i Norge på grunnlag av familierelasjon. Familieinnvandringen utgjorde 36 prosent av den ikke-nordiske innvandringen i perioden. 67 prosent av disse (24 prosent av alle innvandrere) kom for å gjenforenes med familie, mens 33 prosent (12 prosent av alle innvandrere) kom for å etablere familie, se figur 2.2.

Figur 2.2 Innvandring av ikke-nordiske borgere, etter innvandringsgrunn, familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2018. Prosent



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Det årlige antallet familieinnvandrere til Norge er nesten tredoblet i løpet av perioden 1990 til 2018, se tabell A1. Mens det i 1990 kom rundt 4 500 familieinnvandrere til Norge, kom det 12 700 personer på dette grunnlaget i 2018. Økningen framstår som enda større om man tar i betraktning at 2018 var året med den laveste familieinnvandringen siden 2007. I 2017 innvandret 16 200 personer på grunn av familie, altså nesten fire ganger så mange som i 1990. I de foregående årene før 2017 lå tallene på familieinnvandrere på om lag det samme nivået eller høyere.

Blant familieinnvandrerne som har kommet i perioden fra 1990 til 2018, har i underkant av sju av ti kommet for å *gjenforenes* med familie i Norge, mens i overkant av tre av ti har kommet for å *etablere* familie. Antallet familiegjenforeninger har økt spesielt mye etter årtusenskiftet, som følge av den økte arbeidsinnvandringen fra land som Tyskland og særlig nye EØS-land, som igjen henger sammen med EØS-utvidelsen i 2004.

2.3. Høy andel er fortsatt bosatt i Norge

Av de 868 600 ikke-nordiske statsborgere som innvandret til Norge i perioden 1990-2018 var 71 prosent (618 700) fortsatt bosatt i Norge ved utgangen av 2018. Blant de 249 900 som ikke er bosatt i Norge lenger har 97 prosent utvandret. De resterende 3 prosentene er i hovedsak personer som har dødd i løpet av perioden. Det er med andre ord utvandring som er hovedårsaken når innvandrere ikke er bosatte i landet lenger. Det er imidlertid verdt å merke seg at det er usikkerhet rundt tallene for utvandring ettersom det til enhver tid vil være personer som har flyttet fra landet uten å melde fra. Siden 2012 har skattedirektoratet foretatt utregistrering av personer man har grunn til å tro har flyttet, men ettersom dette skjer flere år etter at personen har flyttet vil utvandringstallene framstå som noe lave, og antallet fortsatt bosatt i Norge som noe høyt. For en nærmere vurdering av kvaliteten på utvandringsstatistikken, se Vassenden, 2015.

Vi ser i figur 2.3 at andelen som fortsatt er bosatt i Norge varierer sterkt med innvandringsgrunn. Det er blant personer som har kommet på grunn av flukt vi finner den høyeste andelen som fortsatt var bosatt i Norge ved utgangen av 2018, 86 prosent. Tilsvarende andel blant dem som kom på utdanningstillatelse i samme periode var kun 38 prosent. Blant dem som har kommet til landet på grunn av arbeid eller familie var andelen henholdsvis 65 og 78 prosent for samme periode.

Ser vi videre på andelen bosatte ved utgangen av 2018 etter hvilket år de innvandret og etter innvandringsgrunn (figur 2.3), finner vi at arbeidsinnvandrere i store deler av perioden har en relativt høy gjenutvandring. Blant dem som kom til Norge i 1990, var bare hver fjerde bosatt i landet i 2018 (26 prosent). Dette gjaldt mellom 40 og 50 prosent av arbeidsinnvandrere som kom på begynnelsen av 2000-tallet.

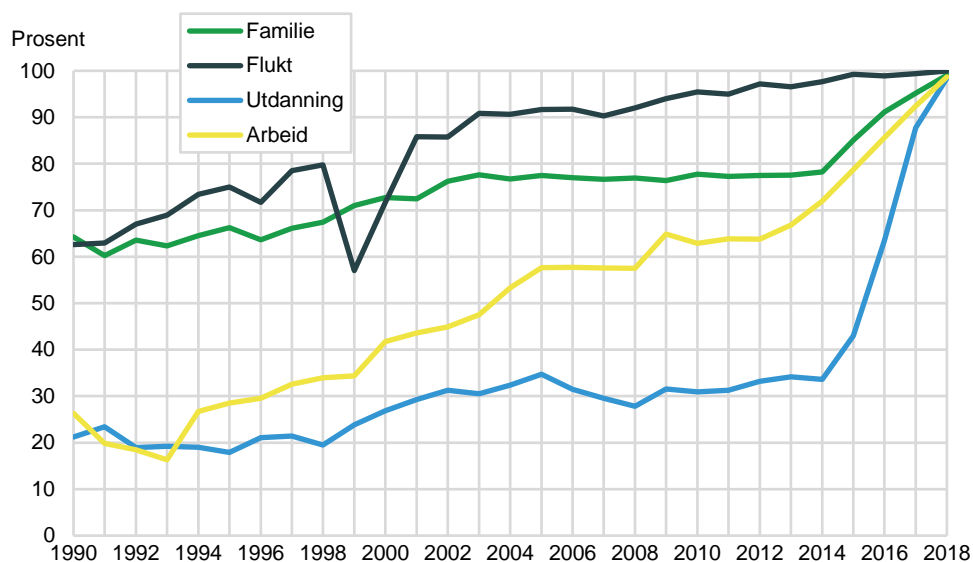
Andelen bosatte arbeidsinnvandrere påvirkes av at det har vært høy arbeidsinnvandring de siste årene, spesielt fra de nye EU-landene i Sentral- og Øst-Europa som har blitt en del av et åpent EU/EØS- arbeidsmarked. Ni av ti arbeidsinnvandrere har bakgrunn fra et EU-land, men vi finner forskjeller i bofasthet blant arbeidsinnvandrerne i forskjellige nasjonalitetsgrupper (Dzamarija 2013). Foreløpig er det registrert relativt lav gjenutvandring blant innvandrere fra de nye EU-landene i Sentral- og Øst-Europa, og flere har bosatt seg med familie i Norge.

Blant familieinnvandrede finner vi mange som fortsatt bor i Norge. Blant dem som kom til Norge i 1990, var to tredjedeler bosatt i landet i 2018 (64 prosent), dette gjaldt tre av fire familieinnvandrere som kom på begynnelsen av 2000-tallet (73 prosent i 2000). Som med arbeidsinnvandrere er botid en viktig faktor for utvandring for familieinnvandrere. Den høyeste utflyttingsandelen finner vi blant amerikanske og britiske familieinnvandrere når vi ser hele perioden under ett. Dette er i stor grad ektefeller til arbeidsinnvandrere i oljesektoren (Dzamarija 2013).

Blant personer som kom på grunn av flukt på begynnelsen av 1990-tallet ser vi omtrent samme andel som fortsatt er bosatte i landet som blant familieinnvandrere som kom i samme perioden. Etter det har andelen bosatte blant dem som har kommet på bakgrunn av flukt vært høyere, over 90 prosent bosatte i 2018 for alle år fra og med 2003. Det er personer med flyktningbakgrunn fra Kosovo (tidl. Serbia og Montenegro) som skiller seg ut med en stor andel som har gjenutvandret. Mange etniske albanere som hadde flyktet fra det som da var Serbia og Montenegro returnerte noen få år etter krigen i Kosovo i 1999. Dette skyldtes at mange kun hadde fått midlertidig oppholdstillatelse i Norge, og at det dessuten ble tilbudt tilskudd til dem som vendte tilbake (Henriksen, 2007, s. 120). Denne gjenutvandringen er årsaken til det avvikende tallet for flyktninger innvandret i 1999 (jf. figur 2.3).

Personer som har kommet på grunnlag av utdanning eller kulturutveksling (au pair) er betydelig mindre bofaste enn personer med andre innvandringsgrunner. De får i utgangspunktet en oppholdstillatelse som ikke kan danne grunnlag for permanent opphold, og det er den viktigste forklaringen på den høye utvandingsprosenten i denne gruppa.

Figur 2.3 Andel bosatte etter innvandringsgrunn og år



Kilde: Befolningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Videre kan man se på forskjeller i andel bosatte for perioden 1990-2018 etter om familieinnvandrerne har kommet for å *gjenforenes* med familie som allerede bor i Norge, eller fått opphold i Norge på grunnlag av at de skal *etablere* seg i et parforhold, det vil som oftest si ekteskap, med en som bor i Norge.

Det er blant personer som har kommet på grunn av etablering vi finner den høyeste andelen som fortsatt var bosatt i Norge. 85 prosent av de som innvandret på grunn av familieetablering i løpet av perioden 1990 til 2018 bodde fortsatt i Norge ved utgangen av 2018. Tilsvarende andel blant dem som kom på gjenforening var 74 prosent i 2018. Andelen bosatte har variert hvis vi ser på gjenforeninger i enkeltår fra 1990 og frem til i dag, men andelen som er fortsatt bosatt blant gjenforente er lavere enn for alle grupper familieetablerte i hele perioden. Blant dem som kom som familiegjenforente på 1990-tallet er rundt halvparten bosatte i Norge i 2018. Dette gjelder sju av ti av dem som kom i perioden fra første halvdel av 2000-tallet til første halvdel av 2010-tallet og åtte av ti eller flere blant dem som kom i perioden 2015 til 2018. Dette er ikke overraskende, gitt at sannsynligheten for at en person har utvandret naturlig nok synker jo kortere botid personen har.

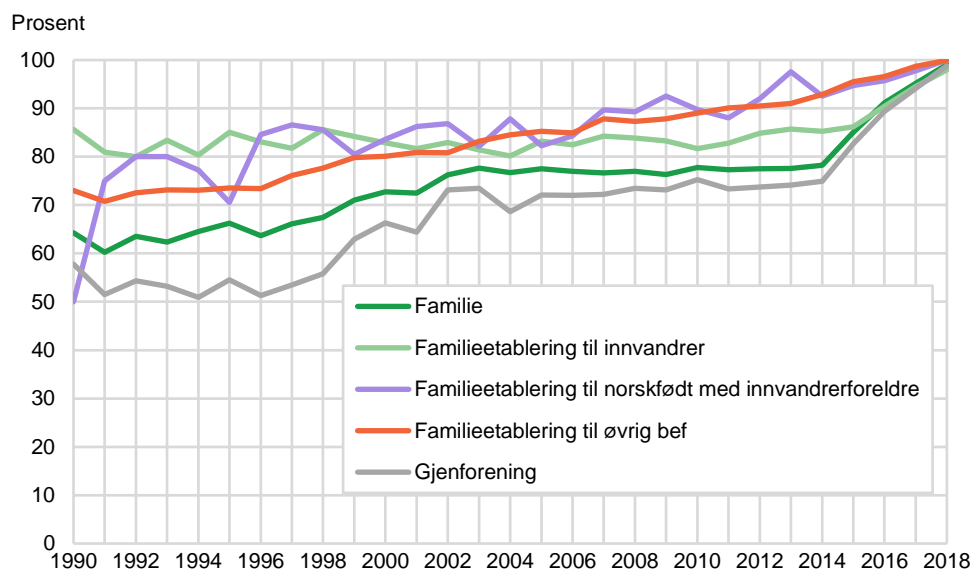
Videre ser vi forskjell på andel bosatte blant familieetablerte i forhold til om personen de kommer til selv har innvandret, er norskfødt med innvandrerforeldre eller en person i den øvrige befolkningen (Se figur 2.4). I løpet av perioden 1990-2018 kom det 44 400 for å etablere seg med innvandrere, 3 900 for å etablere seg med en norskfødt med innvandrerforeldre, og 55 800 for å etablere seg med noen i den øvrige befolkningen.

Andelen bosatte varierer etter botid. Mer enn åtte av ti blant dem som er familieetablert med en som selv har innvandret er fortsatt bosatt i 2018 av dem som kom fra og med 1990 og frem til langt ut på 2000-tallet. Blant dem som kom i 2015 og årene frem til i dag var ni av ti bosatte i 2018. Vi ser samme mønster blant

familieetablerte til norskfødte med innvandrerforeldre selv om andelen varierer noe mer fra år til år fordi gruppen er så liten, særlig tidlig i perioden.

Lavere andel bosatte i 2018 ser vi blant dem som kom på familieetablering til den øvrige befolkningen på 1990-tallet, sammenlignet med dem som kom til innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Andelen fortsatt bosatt i 2018 er mer lik for etablerere kommet til innvandrere og til øvrig befolkning fra 2015 til 2018. For dem med kort botid er det altså ingen forskjell.

Figur 2.4 Andel bosatte blant familieinnvandrere og år. 1990-2018



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.4. Ingen endring i antall familieetableringer

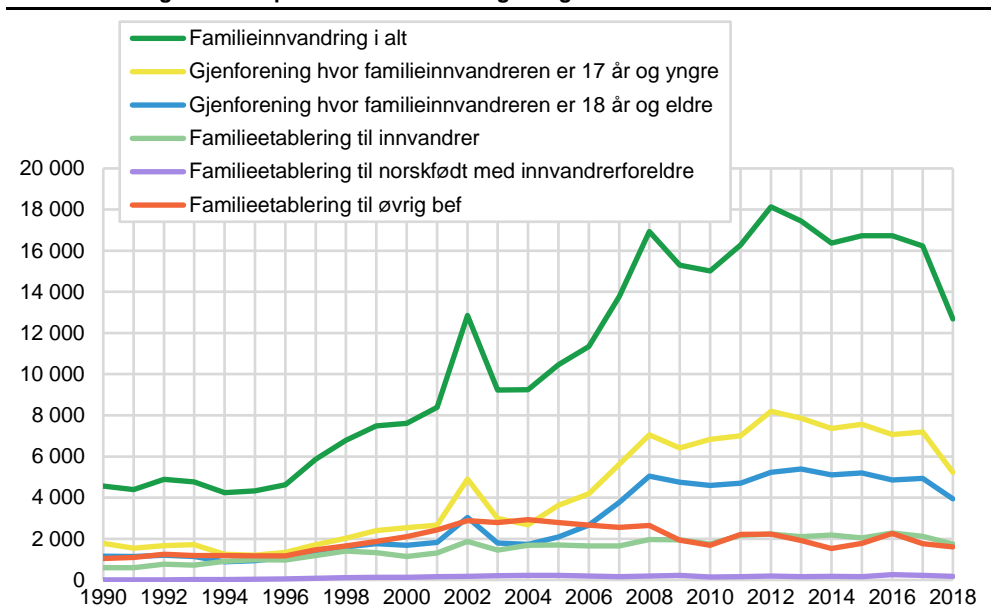
Av de to hovedformene gjenforening og etablering, skal vi først se nærmere på *familieetableringene*. Vi skal her blant annet se på hvem familieetablererne er, hvem de etablerer familie med og hvor mange som kommer for å etablere familie med referansepersoner som er 23 år eller yngre (18-23 år).

Å se på familieetableringer blant så unge er spesielt relevant ettersom det å sette en høyere aldersgrense for familieetableringer stadig har vært oppe som et tema i den politiske debatten. Et forslag om å heve aldersgrensen til 21 år var på høring i 2005, men ble ikke gjennomført. Høsten 2014 sendte Justis- og beredskapsdepartementet ut en høring med forslag om å innføre 24-årsgrense for familieetablering (gjelder begge ektefeller). Formålet er å bekjempe tvangsekteskap og å sikre at paret kan forsørge seg selv (Justis- og beredskapsdepartementet 2014). 24-årsgrense for familieetablering ble vedtatt i juni 2016, jf. lov 17. juni 2016 nr. 58 og trådte i kraft fra og med 1. januar 2017.

I løpet av perioden 1990-2018 er det generelt sett blitt vanligere å innvandre som følge av et nytt ekteskap med noen som bor i Norge. Antallet som kom gjennom familieetableringer, steg jevnt til rundt tusenårsskiftet. Deretter har antallet som kommer av slike grunner flatet ut, og etter årtusenskiftet har det stort sett hvert år kommet flere på gjenforening enn gjennom etablering. Økte krav til underhold som vi har sett de siste årene, kan ha innvirkning på antall etableringer. Til tross for denne utflatingen har imidlertid antallet familieetableringer fortsatt å være høyere enn det var på begynnelsen av 1990-tallet. Det er i dag om lag dobbelt så mange familieetableringer per år enn det var på begynnelsen av 1990-tallet.

Vi har i figur 2.5 og i tabell A.1 skilt mellom dem som etablerer seg med en innvandrere, med en norskfødt med innvandrerforeldre, og med en i den øvrige befolkningen. I perioden 1990-2018 har det vært færre som etableres med en *innvandrere* enn med en i *den øvrige befolkningen*, henholdsvis 44 400 og 55 800 personer (43 og 53 prosent av alle etableringer). Etter 2008 har det vært omtrent samme antall etableringer til en innvandrere som til en i den øvrige befolkningen.

Figur 2.5 Antall familieinnvandring av ikke-nordiske borgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

4 000 personer kom for å leve sammen med en norskfødt med innvandrerbakgrunn i løpet av perioden 1990-2018 (i underkant av 4 prosent av alle etableringer). Økningen har vært liten til tross for at antallet voksne, ugifte norskfødte med innvandrerforeldre har økt mye i samme periode. I de to første årene på 1990-tallet kom det under 10 personer årlig for å etablere familie med norskfødte med innvandrerforeldre. Ved slutten av tiåret hadde antallet økt noe (128 i 1999), men i 2018 var det fortsatt kun 167 som fikk opphold på det grunnlaget (se figur 2.5). I samme periode har antallet ugifte norskfødte over 18 år økt betydelig, fra 3 500 ved inngangen til 1998 til nær 30 900 ved inngangen til 2018. Det vil si at det er blitt langt mindre vanlig blant norskfødte med innvandrerforeldre å gifte seg med noen som ikke bor i Norge. Som vi skal se i kapittel 3.2 har det i denne gruppen dessuten blitt mindre vanlig å gifte seg ung.

Til sammen sto familieetableringer til innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre for 15 prosent av familieinnvandringen blant ikke-nordiske statsborgere i perioden 1990-2018, og det utgjorde i underkant av 6 prosent av all innvandring, uansett innvandringsgrunn.

2.5. Økning i antall familiegjenforeninger fram til 2012

Vi skal nå se nærmere på hvordan antallet familiegjenforente har variert fra 1990 til 2018. Vi skiller mellom dem som gjenforenes og som er 17 år og yngre, og dem som er 18 år og eldre (se figur 2.5). Her ser vi på *familieinnvandrers* alder, ikke referansepersonens (se kapittel 1 for definisjoner). Det har i alle år siden 1990 kommet noen flere familiegjenforente som er barn (under 18 år) enn voksne (18 år og eldre). Variasjonen i innvandring mellom disse to aldersgruppene har gått helt i takt. Dette viser at det ikke er slik at voksne kommer først, deretter barn. Barn og

voksne familieinnvandrere kommer stort sett samtidig fordi dette er ektefeller og barn som kommer sammen.

Uansett alder har familiegjeningene økt i løpet av perioden fra 1990 til 2018. I 2018 kom det over tre ganger så mange familiegjeninge som i 1990. Imidlertid var 2018, som allerede nevnt, et år der det kom betydelig færre familieinnvandrere enn de foregående årene. I årene umiddelbart før 2018 kom det hvert år fire ganger så mange familiegjeninge som i 1990. Antallet familiegjeninge økte relativt jevnt fra og med slutten av 1990-tallet fram til midten av 2000-tallet. Dette med unntak av toppåret 2002, da UDI behandlet en stor del søknader om familieinnvandring som hadde kommet inn i løpet av årene før, se kapittel 2.1. Fra 2007 og til 2012 økte antallet familiegjeninge mer enn i tiden før, for deretter å flate ut. Når antallet familiegjeninge har økt i løpet av de siste tiårene, og da særlig i tiden etter EU-utvidelsen i 2004/2007, skyldes dette som nevnt de mange arbeidsinnvandrere som kommer til Norge. Mange av dem har familier som etter hvert er blitt gjenforent i Norge. Å tenke at «arbeidsinnvandring» kun fører til landet unge menn som reiser tilbake når jobben er gjort, er med andre ord et for snevert perspektiv. På lengre sikt er det mange som får familien til Norge.

I perioden 1990-2018 har i overkant av 123 600 personer 17 år og yngre og 84 700 personer 18 år og eldre kommet som familiegjeninge. Til sammen utgjør disse 67 prosent av familieinnvandringen til Norge fra land utenom Norden i perioden. Blant dem under 18 år er det jevn kjønnsbalanse, noe som er naturlig, ettersom disse stort sett er barna av innvandrere som har eller får opphold i Norge. Blant familiegjeninge 18 år og eldre er flertallet kvinner, stort sett ektefeller som gjenforenes med ektemenn som har reist i forveien, se tabell A.2 og A.3. Menn er oftere enn kvinner «pionerer» som eventuelt får ektefelle eller familie etter, både når det dreier seg om flyktninger eller arbeidsinnvandrere.

2.6. Flest gjenforeninger til arbeidsinnvandrere etter 2004

Figur 2.6 viser familieinnvandring etter referansepersonens innvandringsbakgrunn i perioden 1990-2018. Vi ser her på familieinnvandring kun til *innvandrere* etter hvilket *oppholdsgrunnlag* referansepersonen har. «Referansepersonen» er betegnelsen SSB bruker på den familieinnvandreren som kommer til. Her ser vi om familieinnvandreren gjenforenes eller etableres med en som allerede har fått opphold på grunn av flukt, arbeid, utdanning, familie eller annet.

Som vi kan se økte antallet som kom arbeidsinnvandrere betraktelig etter EØS-utvidelsen i 2004/2007. I 2004 kom totalt nær 1 200 personer som familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere, mot 4 300 i 2007 og 5 900 i 2008, se figur 2.6.

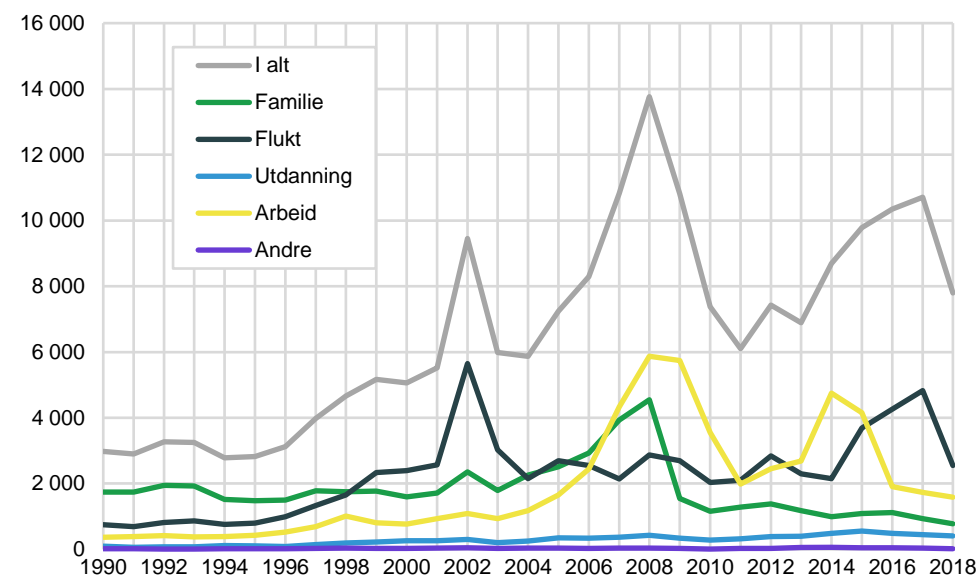
Særlig er det mange kvinner som kom disse to årene og et stort flertall, 96 prosent i begge årene, kom gjennom familiegjeninge. Ettersom flertallet av de nye arbeidsinnvandrere er menn, er det nemlig flest kvinner som kommer gjennom familieinnvandring til arbeidsinnvandrere, se tabell A.4. Blant familieinnvandrere som var over 17 år ved tidspunktet de innvandret er nesten ni av ti (89 prosent) kvinner. Av «mennene» som familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere, er et flertall barn som kommer sammen med mor. Kjønnsbalansen blant familieinnvandrere som var 17 år eller yngre da de ankom landet er svært jevn: 51 prosent gutter mot 49 prosent jenter.

Siden 2016 har antallet familiegjeninge til arbeidsinnvandrere sunket igjen. I 2018 kom 1 600 personer som familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere. 1 200 av disse var kvinner og litt under to tredjedeler (63 prosent) av innvandringene besto av familiegjeninge. Andelen av familieinnvandringene som består av familiegjeninge har med andre ord minket betraktelig sammenlignet med år

som 2008, da nesten all familieinnvandring til arbeidsinnvandrere besto av familie-gjenforeninger (96 prosent). Dette er imidlertid ikke noen entydig tendens gjennom tiårsperioden; andelen som kommer for å gjenforenes med familiemedlemmer er høyest i årene mens og rett etter at arbeidsinnvandringen hadde vært særlig stor. Som vi kan se fra figur 2.1 i kapittel 2.1 har det vært to topper i arbeidsinnvandringen siden midten av 2000-tallet, en i 2007 og 2008 og en annen i fra og med 2010 til 2014, begge etterfulgt av en midlertidig økning i familieinnvandringen.

Noen kommer gjennom familieinnvandring til personer som tidligere har kommet som familieinnvandrere. Dette kan for eksempel være barn som kommer på et senere tidspunkt enn foreldrene, for eksempel barn av familieinnvandrere fra Thailand, Polen og Russland. Fram til 2008 økte denne typen familieinnvandring, men i løpet av de siste tiåret har antallet personer som har kommet som familieinnvandrere til andre familieinnvandrere sunket til under 1000 per år (777 i 2018). Antallet som kommer til flyktninger, har stort sett vært stabilt etter det store hoppet i 2002, som skyldtes administrative forhold i UDI, se kapittel 2.1. I etterkant av den såkalte «flyktningkrisen» i 2015 var det en midlertidig økning i antall familieinnvandring til flyktninger. I 2017 var antallet familieinnvandring til flyktninger 4 800. Året etter var imidlertid tallet sunket til 2 500.

Figur 2.6 Antall familieinnvandring etter referansepersonens innvandringsgrunn. Referansepersonen er innvandrer



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

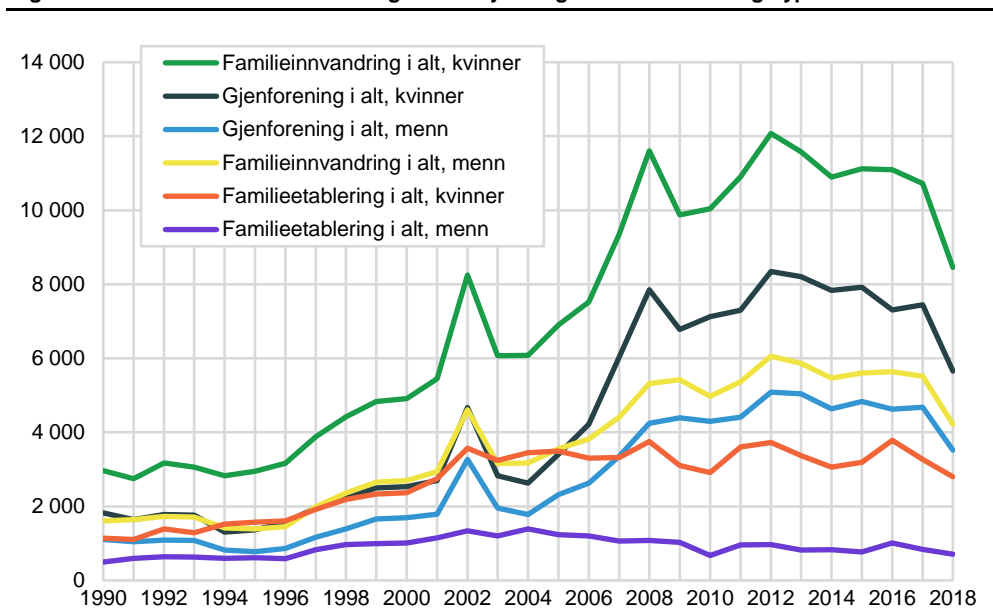
2.7. Flest kvinner blant familieinnvandrerne

Flertallet av familieinnvandrerne, både dem som kommer gjennom gjenforening og etablering, er kvinner (se figur 2.7). I perioden 1990-2018 kom det 207 000 kvinner fra land utenom Norden gjennom familieinnvandring til Norge, og i underkant av 106 000 menn. Av de familie-gjenforente var litt under 129 000 kvinner og i underkant av 80 000 menn, og av dem som kom gjennom familie-etablering, var 78 000 kvinner og 26 000 menn.

Familieinnvandrerne referansepersoner kan enten være innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre eller noen i den øvrige befolkningen. Blant innvandrerne og i den øvrige befolkningen, er det langt flere menn enn kvinner som er referansepersoner, men det kommer like mange, eller like få, til norskfødte kvinner og menn

med innvandrereforeldre. Mer detaljerte tall for kvinner og menn fordelt på år og innvandringstype, finnes i tabellvedlegget, se tabell A.2 og tabell A.3.

Figur 2.7 Antall familieinnvandringer etter kjønn og familieinnvandringstype



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.8. Flest familieinnvandrere fra Polen, Thailand og Somalia

Figur 2.8 viser hvilke grupper av familieinnvandrere som har vært størst i perioden 1990-2018. Det har kommet desidert flest polske familieinnvandrere i perioden, deretter følger personer fra Thailand, Somalia og Filippinene. Typen familieinnvandring varierer fra land til land, og de fire største gruppene illustrerer disse forskjellene godt. Mens flertallet av polakker og somaliere de siste årene har kommet gjennom familiegjenforening til henholdsvis arbeidsinnvandrere og flyktninger, har de fleste thailendere og filippinere kommet gjennom familieetablering med personer uten innvandrerbakgrunn.

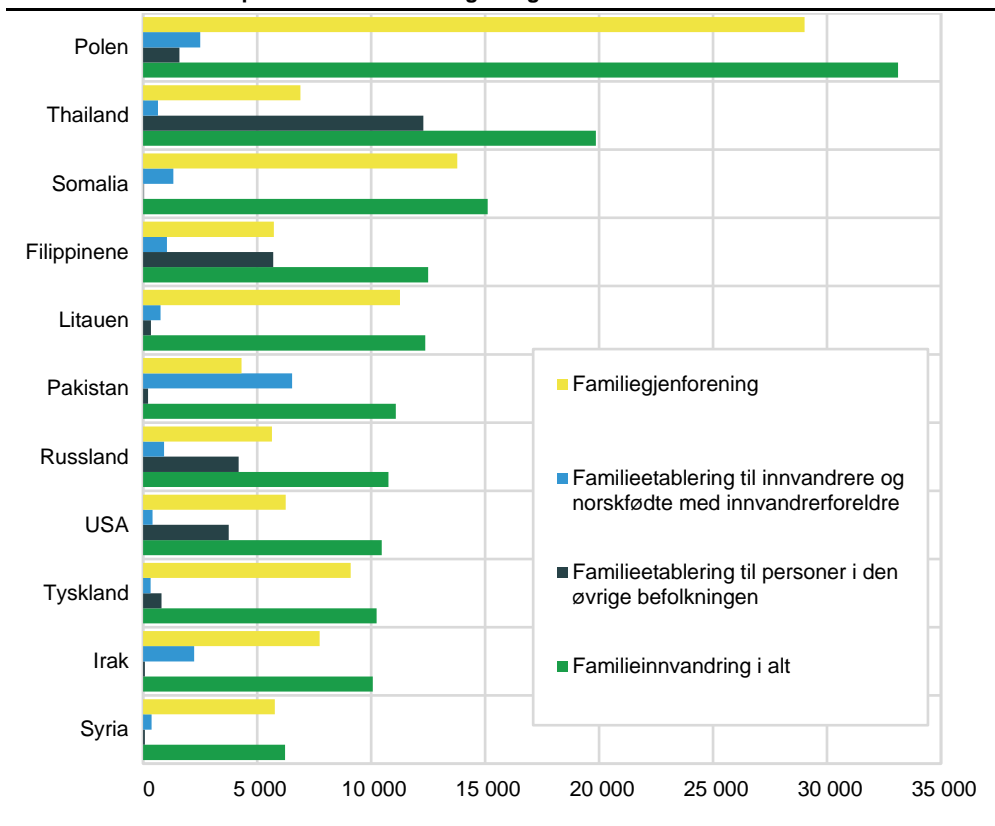
De fra Pakistan skiller seg også ut; her er det nå mer vanlig å komme gjennom familieetablering enn gjennom gjenforening. Familiegjenforening skjer mellom familier som allerede eksisterte i opprinnelseslandet, hvor det typiske er at mannen reiser i forveien som flyktning eller arbeidsinnvandrer, men fra Pakistan kommer det svært få slike innvandrere etter at det ble tilnærmet stopp i arbeidsinnvandringen 1975. Antallet flyktninger fra Pakistan har vært begrenset. Det er mest vanlig å komme til Norge gjennom nye ekteskap. Noen familiegjenforeninger blir det også, da noen gjenføres med sin gamle mor, eller nye ektefeller har barn fra før i Pakistan.

I de forrige avsnittene så vi på all familieinnvandring til Norge, uavhengig av hvilket statsborgerskap innvandrerne hadde. Vi skal i de neste avsnittene se på familieinnvandringen til de gruppene som har vært størst i perioden 1990-2018, nemlig Polen, Thailand og Somalia. I tillegg skal vi også se på familieinnvandring fra Pakistan, hvor det særlig er mange familieetableringer til innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre (se figur 2.8), og fra Syria, fra hvor det har kommet mange familieinnvandrere fra de aller siste årene.

Vi har valgt å ikke ta for oss familieinnvandring fra Filippinene og Litauen, på tross av at disse landene er de henholdsvis fjerde og femte største med hensyn til opphavsland til familieinnvandrere. Dette har vi gjort fordi familieinnvandringen

fra disse landene ligner svært på den fra land vi tar for oss. Familieinnvandringen fra Litauen deler viktige fellestrekk med familieinnvandringen fra Polen, ettersom den i stor grad er relatert til arbeidsinnvandringen fra landet etter EU/EØS-utvidelsen ved midten av 2000-tallet. Familieinnvandringen fra Filippinene er på sin side ganske lik den fra Thailand i den forstand at den i hovedsak består av familieetableringer der kvinner etablerer seg med personer fra den øvrige befolkningen, samt familiemedlemmer som flytter med disse.

Figur 2.8 Antall familieinnvandring, etter familieinnvandringstype og statsborgerskap og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2018

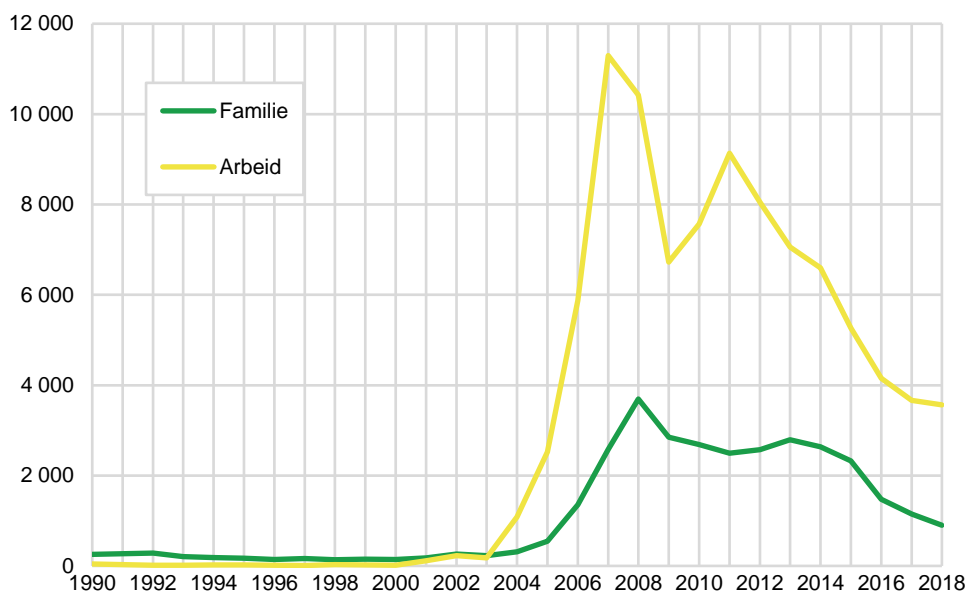


Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.9. Familieinnvandring fra Polen

Familieinnvandringen fra Polen besto i løpet av 1990-tallet i stor grad av kvinner som kom til landet for å gifte seg med menn uten innvandrerbakgrunn. Av totalt 2 800 familieinnvandring fra Polen i perioden 1990 til 2003 var 1 200 slike familieetableringer. Familieinnvandringen fra Polen har imidlertid økt i omfang og skiftet karakter fra og med midten av 2000-tallet, i takt med den store arbeidsinnvandringen fra landet etter EU-utvidelsen i 2004 (se figur 2.9). Flest kom i 2007 og 2008 med noe over 10 000 hvert år. De mange polske arbeidstakerne har kommet til Norge ikke bare med arbeidskontrakt i hånda, men mange også med familie i hjemlandet, og noen har etablert familie i Polen den tiden de har jobbet i Norge. Familieinnvandringen fra Polen har derfor først og fremst bestått av familiegjenforeninger. Som nevnt i kapittel 2.1 har arbeidsinnvandringen fra Polen riktignok avtatt noe de siste årene, men det ankommer fortsatt polske statsborgere Norge for å arbeide. I 2018 kom 3 565 med arbeid som grunn, mens 897 kom som familieinnvandrere.

Figur 2.9 Antall innvandringer av polske statsborgere etter innvandringsgrunn



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Til sammen har det kommet 33 000 polske statsborgere som familieinnvandrere i perioden 1990-2018, 21 000 kvinner og 9 000 menn (se tabell 2.1).

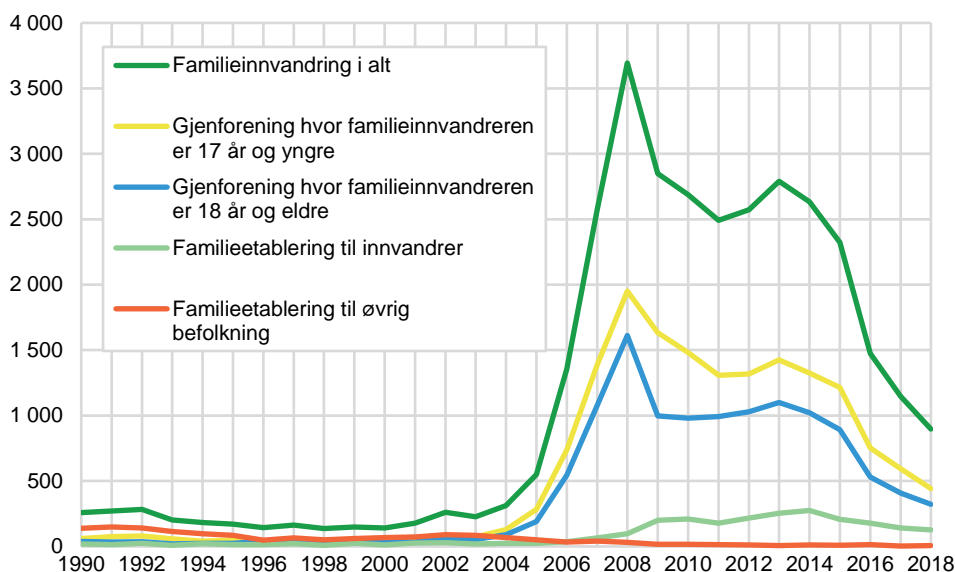
Tabell 2.1 Antall familieinnvandringer av polske statsborgere etter kjønn, familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2018

| Familieinnvandring i alt | |
|---|--------|
| Kvinner | 23 206 |
| Menn | 9 913 |
| Familieetablering og referansepersonens innvandringsbakgrunn | |
| Familieetablering i alt | |
| Kvinner | 3 850 |
| Menn | 258 |
| Herav til øvrig befolkning | |
| Kvinner | 1 494 |
| Menn | 100 |
| Herav til innvandrere | |
| Kvinner | 2 335 |
| Menn | 151 |
| Herav til norskfødte med innvandrerforeldre | |
| Kvinner | 15 |
| Menn | 5 |
| Gjenforening og alder på familieinnvandrerens | |
| Gjenforening i alt | |
| Kvinner | 19 356 |
| Menn | 9 655 |
| Familieinnvandrerens er 17 år eller yngre | |
| Kvinner | 8 068 |
| Menn | 8 651 |
| Familieinnvandrerens er 18 eller eldre | |
| Kvinner | 11 288 |
| Menn | 1 004 |

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Familieetableringer med personer uten innvandrerbakgrunn utgjør i dag en svært liten andel av familieinnvandringen fra Polen. Også i absolutt antall har denne typen familieinnvandring blitt mindre vanlig. Etter 2008 har det kommet færre enn 20 polske innvandrere per år av denne grunn, mens gjennomsnittet på 1990-tallet var 90 per år (se figur 2.10).

Figur 2.10 Antall familieinnvandringer av polske statsborgere etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn

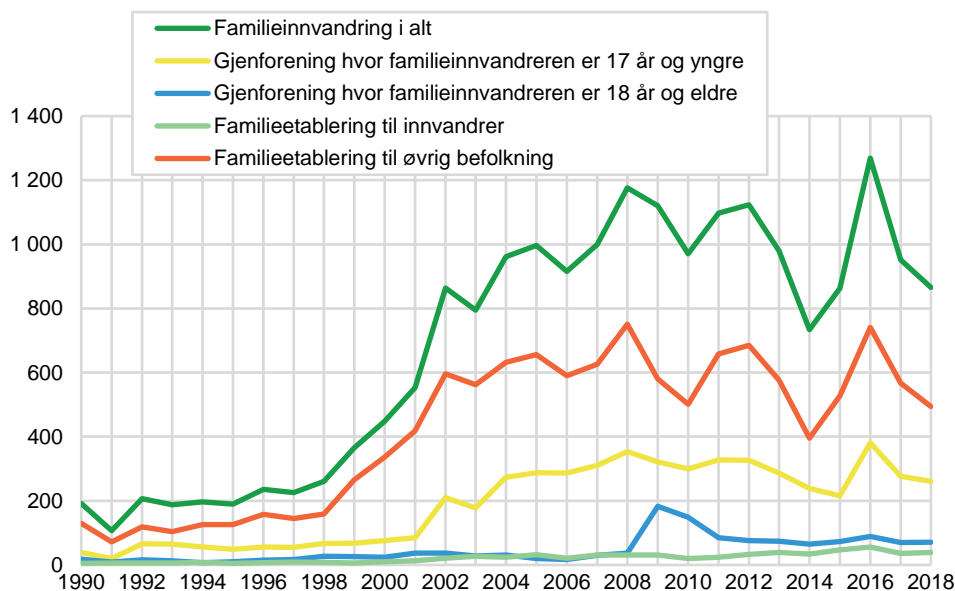


Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.10. Familieinnvandring fra Thailand

Til forskjell fra dagens innvandring fra Polen, der de fleste kommer for å arbeide eller gjenforenes med familie, er innvandringen fra Thailand totalt dominert av familieetableringer og -gjenforeninger. Totalt er det kommet i underkant av 19 900 thailandske familieinnvandrere, 16 800 kvinner og 3 000 menn i perioden 1990-2018. 7 000 er familiegjenforente – og de fleste her er 17 år og yngre og barn av kvinner som har innvandret til Norge.

Figur 2.11 Antall familieinnvandringer av thailandske statsborgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn 1990-2018



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Mens det frem til årtusenskiftet årlig kom rundt 200 (se figur 2.11), økte familieinnvandringen fra Thailand sterkt i perioden 1998-2002. Fra og med 2004 og frem til 2013 kom det rundt 1 000 familieinnvandrere fra Thailand i året. I de aller siste årene har antallet familieinnvandrere fra Thailand variert en del. Etter

2002 har to tredjedeler av familieinnvandrerne fra Thailand vært kvinner som kommer for å gifte seg med menn uten innvandrerbakgrunn (etablering), mens resten stort sett er barn som flytter til Norge sammen med sin thailandske mor.

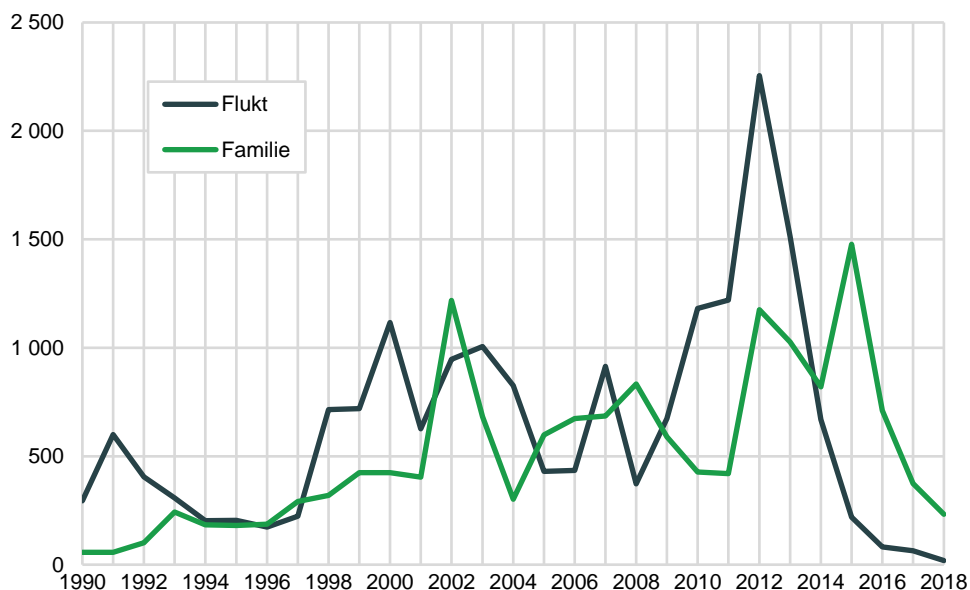
2.11. Familieinnvandring fra Somalia

Etter Polen og Thailand er somaliere den største gruppen familieinnvandrere. I løpet av perioden fra 1990 til 2018 har 8 100 kvinner og 7 000 menn innvandret til Norge fra Somalia som familieinnvandrere. De fra Somalia er flyktninger og familieinnvandrere, det vil si familien til dem som har flyktet fra krig og uroligheter i hjemlandet. De har et ganske annet utgangspunkt enn familiene til de polske arbeidsinnvandrerne og de thailandske kvinnene som kommer til menn uten innvandrerbakgrunn.

Å beskrive familieinnvandringen over tid blir noe vanskelig, ettersom variasjonene i innvandringen henger sammen med administrative forhold i institusjonene som behandler søknadene om familieinnvandring. I år 2002 gjorde UDI som nevnt en stor innsats for å få ned antall søknader om familiegjenforening som lå i direktoratet og ventet på vedtak, jf. kap. 2.1.

Denne innsatsen vises tydelig igjen i våre tall over familieinnvandringen fra Somalia; vi ser en svært tydelig topp i 2002 (se figur 2.12). Men den kom også som følge av den store bølgen flyktninger fra Somalia årene like før. Det er nemlig en nær sammenheng mellom antallet flyktninger som kommer og antallet familieinnvandrere. En økning i antallet ankomne flyktninger etterfølges ofte av en økning i antallet familieinnvandrere i årene etter, i det familiemedlemmer av flyktningene som har kommet til Norge flytter etter.

Figur 2.12 Antall innvandring av somaliske statsborgere, etter innvandringsgrunn

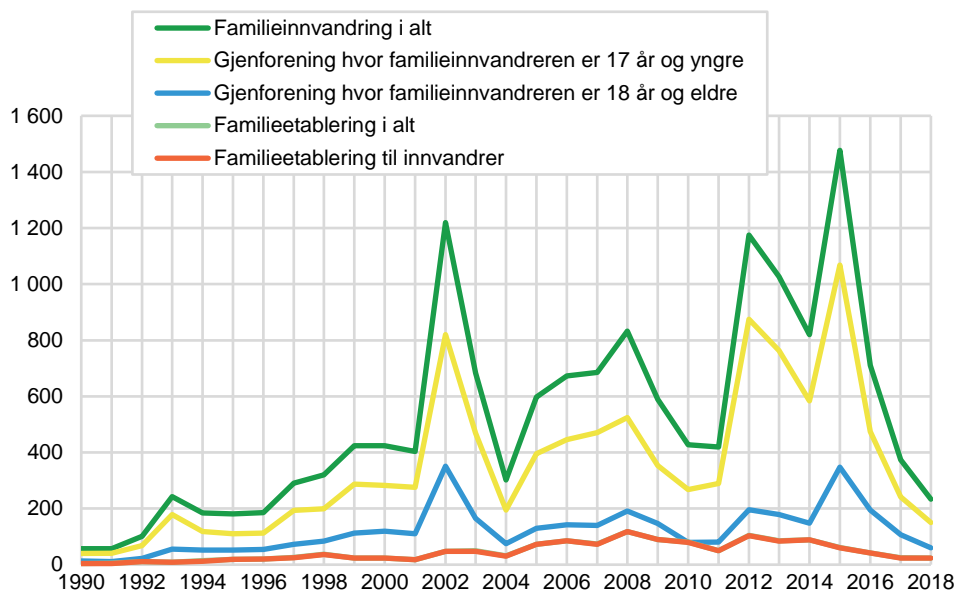


Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Denne tendensen ser vi tydelig i figur 2.12. Fra Somalia kom det mange flyktninger i årene før 2002, i 1998-2000 ble 2 600 flyktninger bosatt, omtrent like mange som i hele perioden 1990-1997 under ett. En ny topp kom i 2012, da 2 300 somaliske flyktninger ble bosatt i Norge. I 2015 var det en påfølgende topp i familieinnvandring fra Somalia. I de senere årene har imidlertid antallet innvandring fra Somalia grunnet flukt sunket, fra 1 500 i 2013 til 220 i 2015 (se figur 2.13). Antallet familieinnvandrere har minket tilsvarende i årene etter 2015.

Etter årtusenskiftet har årlig i underkant av 100 somaliere kommet til Norge som følge av familieetablering. Siden 2016 har imidlertid tallet sunket. I 2018 kom 20 somaliere til Norge for å etablere familie. Samtlige av disse familieetableringene var med en innvandrer. De aller fleste somaliere som har kommet til Norge for å etablere familie i perioden 1990-2018 har kommet til innvandrere. Dette innebærer at antallet familieetableringer til innvandrere er nesten identisk med antallet familieetableringer i alt i løpet av hele perioden.

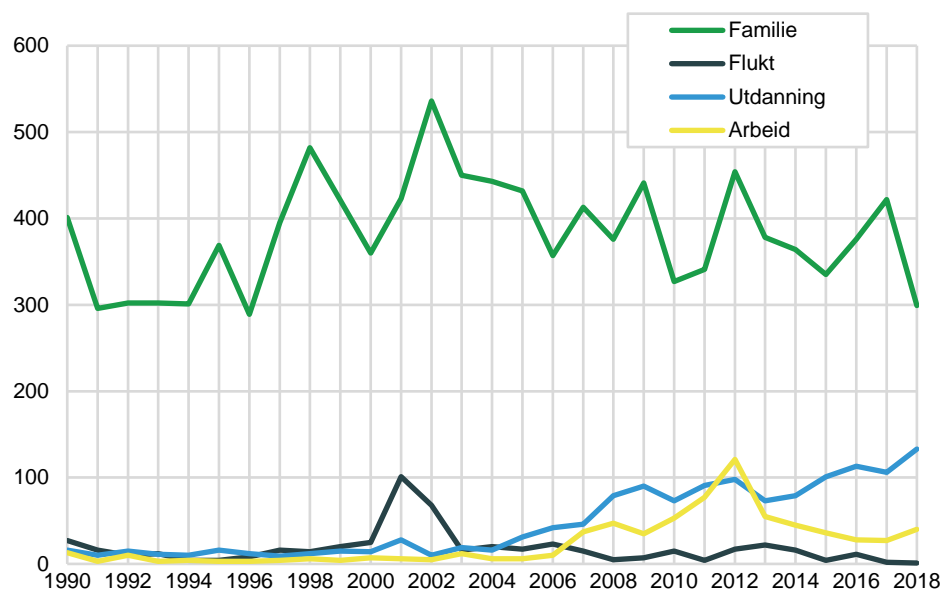
Figur 2.13 Antall familieinnvandringer av somaliske statsborgere, etter familieinnvandringstype



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.12. Familieinnvandring fra Pakistan

Pakistanske statsborgere utgjør den sjettede største gruppa familieinnvandrere i perioden 1990-2018 (etter Polen, Thailand, Somalia, Filippinene og Litauen). Det store flertall pakistanske innvandrere som har ankommet etter 1990 har kommet på familiegrunnlag, ikke gjennom arbeid, utdanning og flukt (se figur 2.14). Det har kommet mellom 300 og 500 familieinnvandrere hvert år fra 1990 til 2018, og til sammen har det kommet 11 100 i hele perioden.

Figur 2.14 Antall innvandringer av pakistanske statsborgere, etter innvandringsgrunn

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

I hele perioden har det vært flere pakistanske familieinnvandrere som har kommet for å *etablere* seg i parforhold med innvandrere (3 900 kvinner og 2 900 menn), enn det har kommet personer for å *gjenforenes* med innvandrere (2 500 kvinner og 1 800 menn) (se tabell 2.2). Det er altså noe flere kvinner enn menn som kommer gjennom familieetablering, særlig til innvandrere. Sju av ti av dem som var 18 år og eldre og kom gjennom gjenforening i perioden, var kvinner (se tabell 2.2).

Tabell 2.2 Antall familieinnvandringer av pakistanske statsborgere etter kjønn, familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2018

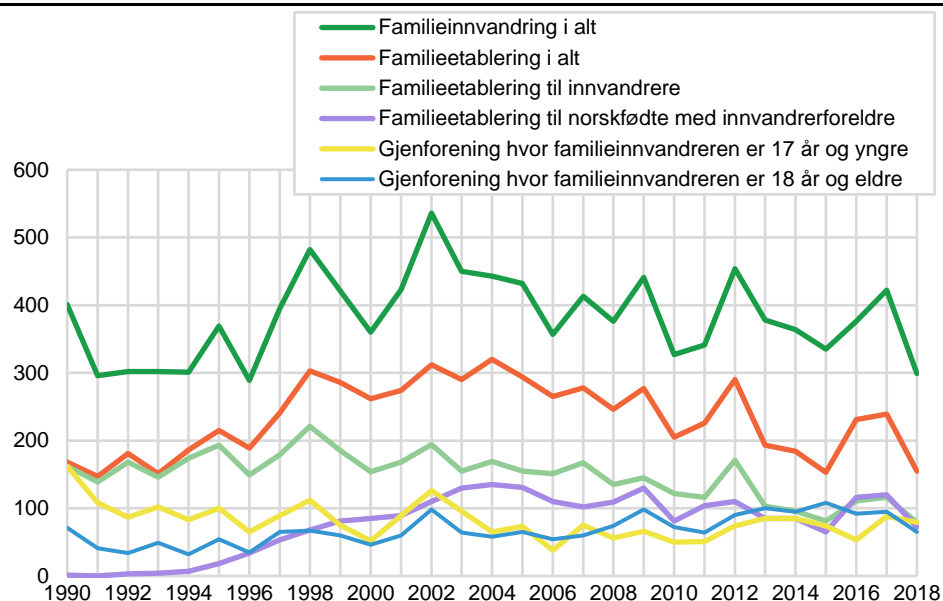
| Familieinnvandring i alt | |
|---|-------|
| Kvinner | 6 452 |
| Menn | 4 633 |
| Familieetablering og referansepersonens innvandringsbakgrunn | |
| Familieetablering i alt | |
| Kvinner | 3 906 |
| Menn | 2 855 |
| Herav til øvrig befolkning | |
| Kvinner | 47 |
| Menn | 167 |
| Herav til innvandrere | |
| Kvinner | 2 783 |
| Menn | 1 521 |
| Herav til norskfødte med innvandrerforeldre | |
| Kvinner | 1 075 |
| Menn | 1 163 |
| Gjenforening og alder på familieinnvandrer | |
| Gjenforening i alt | |
| Kvinner | 2 546 |
| Menn | 1 778 |
| Familieinnvandrer er 17 år eller yngre | |
| Kvinner | 1 160 |
| Menn | 1 198 |
| Familieinnvandrer er 18 eller eldre | |
| Kvinner | 1 386 |
| Menn | 580 |

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Som figur 2.17 viser, er det en generell tendens at familiegjenforening fra Pakistan har holdt seg på om lag samme nivå siden tusenårsskiftet, og det er blitt mindre

vanlig at pakistanere innvandrere gjennom å gifte seg med innvandrere som bor i Norge.

Figur 2.15 Antall familieinnvandringer av pakistanske statsborgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

De fleste arbeidsinnvandrerne fra Pakistan kom i perioden fra slutten av 1960-tallet og frem til midten av 1970-tallet. De første barna disse har fått i Norge, er nå vel 40 år gamle. Det er imidlertid bare de siste årene det er blitt relativt mange norskfødte 18 år og eldre, med pakistanske innvandrerforeldre. Antallet pakistanske familieetablerere som kom for å gifte seg med norskfødte med innvandrerforeldre, økte fra så godt som ingen tidlig på 1990-tallet, til en topp på rundt 130 årlig i 2003-2005, og til rundt 100 de aller siste årene. I 2018 var tallet 72 (se figur 2.15).

I dette kapitlet har vi ikke sett på *landbakgrunnen* til familieinnvandrenes *referanseperson*, altså den personen familieinnvandrerens kommer for å gjenforenes med eller etablere familie med. Men vi vet fra tidligere studier at de aller fleste kommer for å etablere familie med en med pakistansk bakgrunn (Daugstad 2008; Wiik 2012, 2014). Se kapittel 2.18 for en mer detaljert gjennomgang av ekteskapsinnvandringen til norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan.

Antallet familieetableringer har ikke økt i takt med at det er blitt flere unge ugifte norskfødte med pakistanske foreldre, noe vi ser nærmere på i kapittel 2.16. 200 familieinnvandrere fra Pakistan har i perioden 1990-2018 etablert familie med en person i den øvrige befolkningen (se tabell 2.2). I 2018 var det bare fire familieinnvandrere fra Pakistan som etablerte familie med en person i den øvrige befolkningen.

2.13. Familieinnvandring fra Syria

Syrere er en relativt fersk innvandrergruppe i Norge. De fleste familieinnvandrere fra Syria (86 prosent) har ankommet i årene fra og med 2015. Det er derfor vanskelig å si noe om tendenser over tid på samme måte som vi har gjort med familieinnvandringen fra de andre landene vi har tatt for oss. Vi kan allikevel si noe generelt om hovedtrekkene ved familieinnvandringen fra Syria.

I løpet av perioden 1990-2018 har det kommet i overkant av 6 200 personer til Norge fra Syria som familieinnvandrere. Som nevnt har det store flertallet kommet

i løpet av de siste fire årene. De aller fleste har innvandret for å gjenforenes med familiemedlemmer som allerede er i landet. Dette må ses i sammenheng med den sterke økningen i antall personer som innvandret til Norge på grunn av flukt i årene rundt 2015, blant annet fra Syria. De som har kommet som familieinnvandrere fra Syria har, i likhet med somaliske familieinnvandrere, i hovedsak vært familiemedlemmer til flyktninger. Familieetablering utgjorde kun en liten andel av familieinnvandringen i perioden som helhet (7 prosent) og en enda mindre andel (1 prosent) om man bare ser på årene fra og med 2015. I perioden før 2015, da det ankom langt færre familieinnvandrere fra Syria (typisk et sted mellom 10 og 50 personer hvert år), utgjorde derimot familieetablering en større del av familieinnvandringen (41 prosent).

Det har med andre ord vært en endring av familieinnvandringen fra Syria de siste årene, fra et lavt antall ankomne per år, fordelt relativt jevnt på både gjenforeninger og familieetableringer, til et høyt antall ankomne hvorav det store flertallet utgjør gjenforeninger. Vi ser videre at et flertall av familieinnvandrerne er kvinner (se tabell 2.3) og at andelen kvinner er særlig høy blant familieinnvandrerne som er 18 år eldre og som har kommet gjennom gjenforening (82 prosent). Dette tyder, som allerede nevnt i kapittel 2.5, på at vi har å gjøre med et innvandringsmønster der mennene reiser først som «pionerer», og der familieinnvandringen som følger i etterkant i stor grad består av ektefelle og barn som flytter etter.

Tabell 2.3 Antall familieinnvandring av syriske statsborgere etter kjønn, familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2018

| Familieinnvandring i alt | |
|---|-------|
| Kvinner | 3 814 |
| Menn | 2 413 |
| Familieetablering og referansepersonens innvandringsbakgrunn | |
| Familieetablering i alt | |
| Kvinner | 310 |
| Menn | 138 |
| Herav til øvrig befolkning | |
| Kvinner | 9 |
| Menn | 69 |
| Herav til innvandrere | |
| Kvinner | 300 |
| Menn | 68 |
| Herav til norskfødte med innvandrerforeldre | |
| Kvinner | : |
| Menn | : |
| Gjenforening og alder på familieinnvandrer | |
| Gjenforening i alt | |
| Kvinner | 3 504 |
| Menn | 2 275 |
| Familieinnvandrer er 17 år eller yngre | |
| Kvinner | 1 760 |
| Menn | 1 888 |
| Familieinnvandrer er 18 eller eldre | |
| Kvinner | 1 744 |
| Menn | 387 |

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

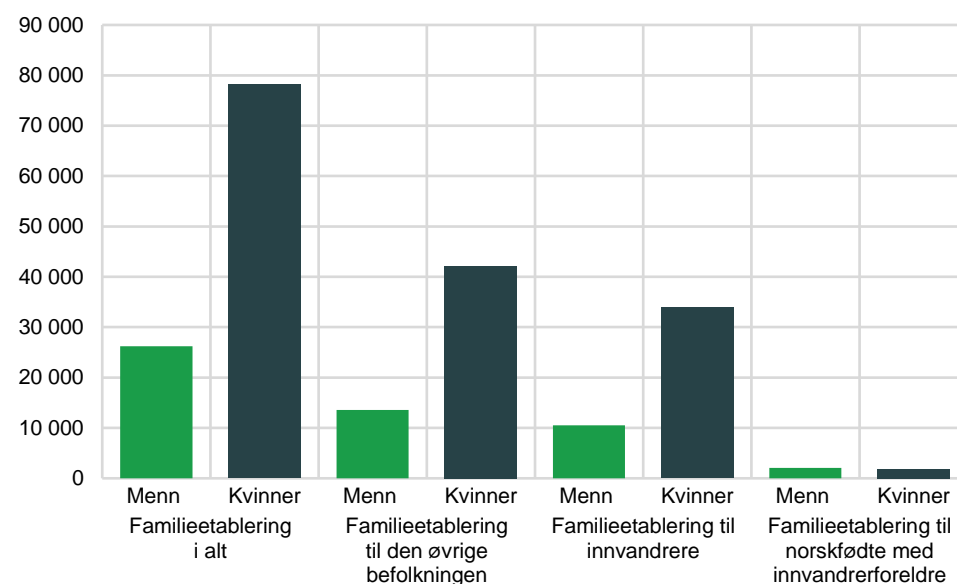
2.14. Hvem kommer familieetablererne til?

I de forrige avsnittene så vi på generelle trender for familieinnvandring, og hvem familieinnvandrerne var. Vi skal nå konsentrere oss om familieetablering og hvem de som kommer for å etablere familie, etablerer par med, det vil si hvem deres referanseperson er. Vi har også sett at kvinner utgjør flertallet av familieetablererne med polsk, somalisk, pakistansk og thailandsk statsborgerskap. Blant innvandrergruppene i Norge skiller tyrkiske familieinnvandrere seg ut med at det i perioden

1990-2018 kom flere menn enn kvinner gjennom familieetablering, og mennene som kommer etablerer par med kvinner uten innvandrerbakgrunn.

Figur 2.16 viser antall familieetableringer i løpet av perioden 1990-2018, og hvem familieetablererne har etablert par med. Totalt kom det om lag tre ganger så mange kvinner (78 200) for å etablere familie enn menn (26 200). Det kom flest kvinner både til innvandrere og til den øvrige befolkningen, mens det kom litt flere menn (2 100) til norskfødte med innvandrerforeldre enn kvinner (1 900). På grunn av at norskfødte med innvandrerforeldre er en ung gruppe, er det først etter 2002 at det kom mer enn 200 personer i året for å etablere familie med en norskfødt mann eller kvinne, se vedlegg A.1.

Figur 2.16 Antall familieetableringer etter referansepersonens innvandringsbakgrunn og innvandrerens kjønn. 1990-2018



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Ser vi på utviklingen fra 1990 til 2018, har det kommet mellom 1 000 og 3 800 kvinner, og mellom 500 og 1 400 menn som familieetablerere årlig og veldig få av dem var til norskfødte med innvandrerforeldre, se figur 2.17. I 2016 så vi en midlertidig økning i familieetableringer for alle innvandringskategoriene, så noe av oppgangen skyldes andre faktorer enn flyktingetoppen i 2015. Året 2016 ble det registrert veldig mange flykninger og familieetablerere. Det er når en asylsøker får innvilget sin søknad og blir registrert bosatt i en kommune at vedkommende omfattes av statistikken. Dette kan være noe av forklaringen til at antall familieetableringer var høyere i 2016.

Antall kvinner som kom for å etablere familie i Norge økte frem til 2002. Etter dette har antallet variert litt fra år til år, rundt det nivået som ble registrert i 2002. I 2016 var det 3 800 kvinner som kom for å etablere familie med en person bosatt i Norge, mens vi i de to påfølgende årene så en nedgang til 2 800.

Det har også vært færre menn som har innvandret for å etablere familie siden 2004, med et unntak i 2016 da det midlertidig tok seg opp. Vi må tilbake til 2009 for å finne like mange som i 2016.

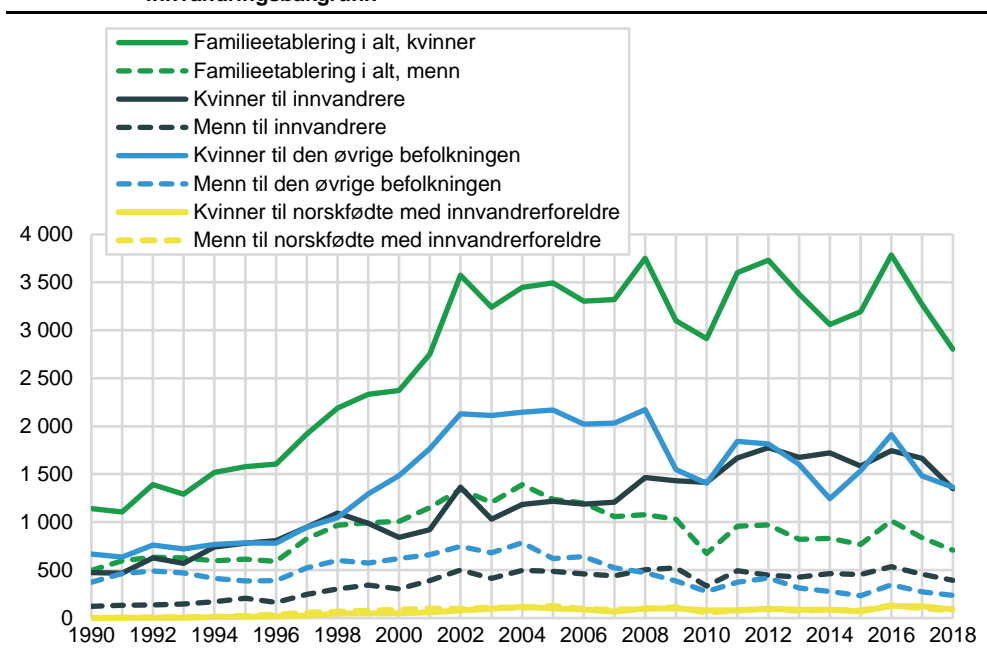
Antallet kvinner som kommer for å etablere familie med innvandrere har økt det meste av perioden, men har hatt en nedgang etter 2016. Antallet menn som kommer til innvandrere har vært mer stabilt på et lavere nivå. Siden 2004 har antallet menn som kommer til den øvrige befolkningen gått jevnt nedover.

Kurven har vært mer uregelmessig for kvinner som kommer til den øvrige befolkningen, men kurven har ikke nådd så høyt som i perioden mellom 2002 og 2008. Den siste toppen var i 2016 da det kom 1 900 kvinner for å etablere familie med menn uten innvandrerbakgrunn. I 2018 var antallet redusert til under 1 400.

I 2018 var det henholdsvis 2 800 kvinnelige familieetablerere og om lag 700 mannlige familieetablerere.

Til sammen har rundt 42 200 kvinner kommet for å gifte seg med menn i den øvrige befolkningen i perioden 1990-2018, mens i underkant av 13 600 menn har kommet for å gifte seg med kvinner i den øvrige befolkningen i samme periode (se tabell A.2 og A.3).

Figur 2.17 Antall familieetableringer, etter familieetablererens kjønn og referansepersonens innvandringsbakgrunn

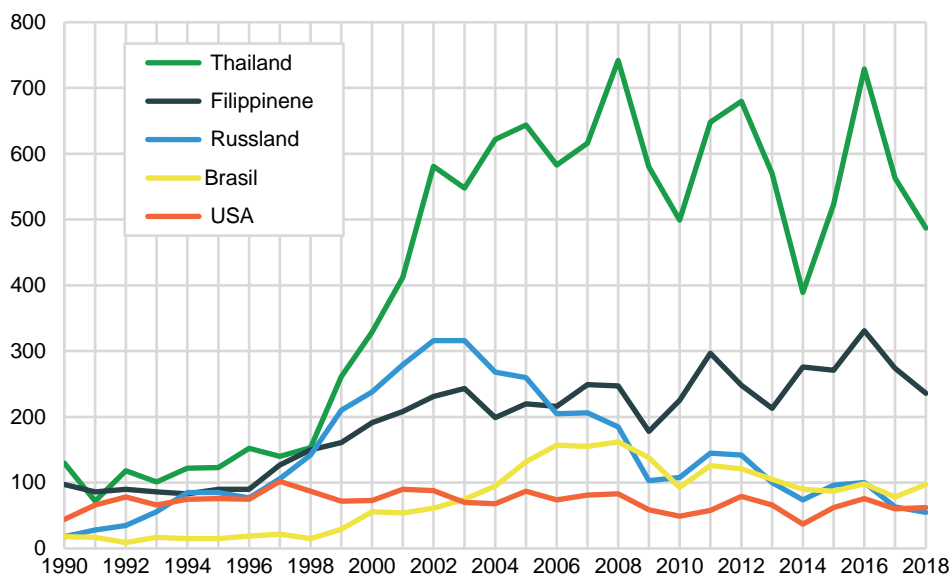


Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.15. Flest kvinnelige familieetablerere fra Thailand

De største gruppene kvinner som etablerer seg med menn uten innvandrerbakgrunn er fra Thailand, Filippinene, Russland, Brasil og USA. I perioden fra 1990 kom det totalt 26 100 fra disse fem største landene. Som figur 2.18 viser, er det særlig etter tusenårsskiftet at kvinner fra Thailand har vært den desidert største gruppen. Kvinner fra Filippinene utgjør nå den nest største gruppen etter at antallet russiske kvinner begynte å gå ned. Antallet filippinere som har kommet for å etablere seg med menn i Norge har holdt seg relativt konstant, mens antall kvinner fra Russland har gått ned siden 2003. Fram til da kom det stadig flere herfra, og i 2002 og 2003 kom det over 300 russiske kvinner årlig. Antall filippinske kvinner som har kommet på familieetablering i perioden utgjør 5 600, og det er bare gruppen thailandske kvinner som er flere med 12 100.

Figur 2.18 Antall familieetableringer til menn uten innvandrerbakgrunn, etter familieinnvanderers statsborgerskap. Fem største grupper

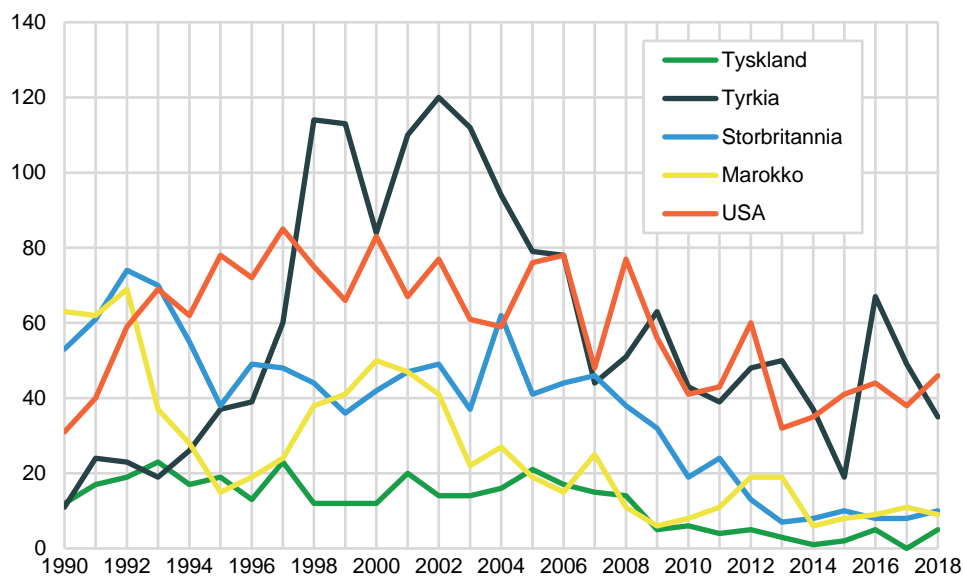


Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Det er langt mer vanlig for menn uten innvandrerbakgrunn å etablere seg med utenlandske ektefeller enn det er for kvinner uten innvandrerbakgrunn. I perioden 1990-2018 kom det mange flere kvinner (42 300) enn menn (13 600). Det er flest ekteskapsinnvandrere fra USA, Tyrkia og Storbritannia til kvinner uten innvandrerbakgrunn for hele perioden sett under ett, og flest ekteskapsinnvandrere fra Thailand, Filippinene og Russland til menn uten innvandrerbakgrunn.

Ser vi igjen på Tyrkia har etablering mellom tyrkiske menn og kvinner *uten innvandrerbakgrunn* blitt mindre vanlig etter årtusenskiftet, da det årlig kom 100 tyrkiske menn for å inngå slike ekteskap. Antallet varierer mye fra år til år, de siste ni årene har det vært bare ett år (2016) med flere enn 50. Det kan se ut til at ekteskapsetablering generelt sett er blitt mindre vanlig.

Familieetablering mellom menn fra USA og kvinner uten innvandrerbakgrunn har variert noe fra år til år, men har vært langt mer stabilt enn tilfellet for tyrkiske menn.

Figur 2.19 Antall familieetableringer til kvinner uten innvandrerbakgrunn, etter familieinnvanderers statsborgerskap. Fem største grupper

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.16. Få etableringer med unge i alderen 18-23 år

1. januar 2017 trådte 24-årskravet for familieetablering etter utlendingsloven i kraft, et tiltak for å bekjempe tvangsekteskap og redusere press på unge. Siden det er flere unntaksbestemmelser i loven, kommer det fortsatt personer for å etablere familie med unge i alderen 18 til 23 år. Det var riktignok ikke mange, men den nedadgående trenden som har vart siden 2002 da det kom over 600 for å etablere familie med unge under 24 år, har fortsatt også de to siste årene. I 2017 kom det 139 personer og i 2018 var tallet nede i om lag 70 personer totalt. Det kan gjøres unntak fra vilkåret for oppholdstillatelse om at begge parter har fylt 24 år dersom ekteskapet var inngått eller samlivet var etablert før tidspunktet for referansepersonens innreise i Norge eller partene har inngått ekteskap eller levd i et etablert samliv i Norge mens begge har hatt oppholdstillatelse. Det kan gjøres unntak fra vilkåret dersom det er åpenbart at ekteskapet eller samlivet er frivillig (UDI 2019).

Det er også inntektskrav for å få familie til Norge. Dette gjelder alle typer familieinnvandring. Familienmedlemmet som bor i Norge må kunne dokumentere å ha tilstrekkelig inntekt for å forsørge familieinnvandreren som kommer til landet. Inntektskravet har også blitt skjerpet i flere omganger. Det ble innført et underholdskrav i 2003, gjeninnført for personer med opphold på humanitært grunnlag og innført også når referansepersonen er norsk statsborger under 23 år. Senere har kravet til inntekt blitt skjerpet. For noen typer familiemedlemmer stilles det også krav om at personen som bor i Norge kan sikre bolig.

Unntaket fra underholdskrav har vært dersom familiemedlemmet i Norge har flyktningstatus og nylig har fått oppholdstillatelse.

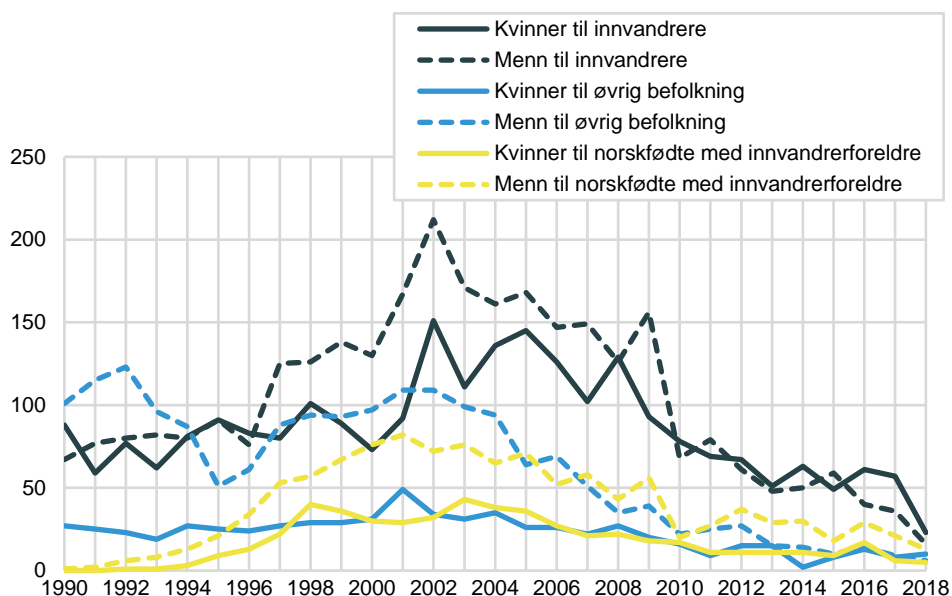
Til sammen har det kommet 9 800 personer for å etablere par med noen i aldersgruppa 18-23 år i perioden 1990-2018 (6 000 menn og 3 800 kvinner). Av disse var det flest som etablerte seg med en innvandrer (til sammen 5 500; 3 000 menn og 2 500 kvinner). Befolkingstall fra Statistisk sentralbyrå viser at det blir stadig flere ugifte innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 18-23 år. Til tross for dette kommer det stadig færre for å etablere seg med dem. 1 660 har kommet for å etablere seg med en norskfødt med innvandrerforeldre (1 140 menn

og 520 kvinner) i hele perioden, og 2 470 til en i den øvrige befolkningen (1 820 menn og 650 kvinner).

Fra år 2000 til 2005 kom det om lag 100 personer for å etablere familie med norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 18-23 år. Etter dette har antallet familieetableringer til unge norskfødte med innvandrerforeldre blitt redusert og ligget på mellom 30 og 80 i året, bortsett fra det siste året. I 2018 var tallet redusert til 18. Selv om det er mange flere ugifte norskfødte med innvandrerforeldre i aldersgruppa 18-23 år i 2018 (18 300) enn i 2000 (3 500).

Figur 2.20 viser hvordan familieetableringer til unge referansepersoner i Norge etter familieinnvandrerens kjønn har gått ned i perioden 1990 til 2018. I hele perioden har det kommet flere menn enn kvinner til unge referansepersoner i Norge, henholdsvis 6 000 menn og 3 700 kvinner. Det er mange flere menn fordi de er eldre enn kvinnen ved giftermålet. Det var på begynnelsen av 2000-tallet at det årlig kom flest unge familieetablerere, men antallet er gradvis redusert etter dette. I 2018 kom det under 40 menn og 40 kvinner for å etablere seg med unge personer bosatt i Norge, mens det i 2002 ble registrert om lag 400 menn og 200 kvinner. Etter 2002 har det kommet klart færre menn som har etablert seg med unge innvandrere, og også færre kvinner og menn har kommet for å etablere seg med unge norskfødte med innvandrerforeldre.

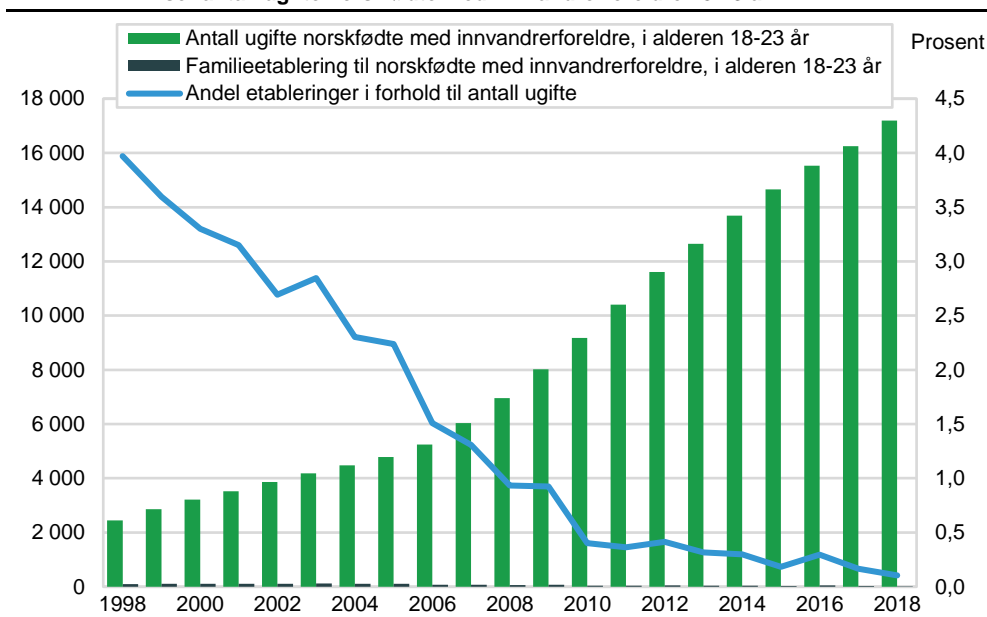
Figur 2.20 Antall familieetableringer, etter familieinnvandrerens kjønn og referansepersonens innvandringskategori. Referansepersonen er 18-23 år



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Figur 2.21 viser antallet etableringer til unge norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 18-23 år, antallet unge ugifte norskfødte i den samme alderen og den andelen som etableringene utgjør av unge ugifte norskfødte med innvandrerforeldre. Figuren illustrerer at det over tid er blitt langt mindre vanlig for unge norskfødte med innvandrerforeldre å gifte seg med noen som ikke er bosatt i Norge. Til tross for innføringen av 24-årskravet for familieetablering, kommer det noen for å etablere familie med unge under 24 år. Som figur 2.21 viser, var antallet slike etableringer ikke stort i årene forut heller. I 2016 var det 46 slike etableringer, mens tallet hadde gått ned til 18 i 2018.

Figur 2.21 Antall familieetableringer til norskfødte med innvandrerforeldre, i alderen 18-23 år. Høyre akse viser andel familieetableringer i forhold til antall ugifte. Venstre akse viser antall ugifte norskfødte med innvandrerforeldre 18-23 år



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.17. Flest pakistanere etablerer seg med noen under 24 år

I perioden 1990-2018, sett under ett, var det flest pakistanske statsborgere som kom for å etablere seg med noen i alderen 18-23 år – nesten 2 100 familieetableringer i perioden, 1 074 til innvandrere og 936 til norskfødte med innvandrerforeldre. Om lag 50 personer kom til personer i befolkningen for øvrig, se tabell 2.4.

Ser vi nærmere på familieetableringer der familieinnvandrerens har pakistansk bakgrunn og referansepersonen er i alderen 18-23 år, for perioden 1990-2018, er det de senere årene (etter 2003) blitt klart færre pakistanske statsborgere som har kommet til Norge for å gifte seg med så unge referansepersoner, fra om lag 120 per år omkring årtusenskiftet til 10 i 2018, se figur 2.22.

Det er over dobbelt så mange ugifte norskfødte med to pakistanskfødte foreldre i denne aldersgruppen (2 800) enn tilsvarende med to tyrkiskfødte foreldre (1 300) i Norge, likevel er det ikke tilsvarende dobbelt så mange pakistanere enn tyrkere som kommer til unge referansepersoner, se tabell 2.4. Dette henger blant annet sammen med at unge med tyrkisk bakgrunn i Norge etablerer seg tidligere enn unge med pakistansk bakgrunn (se bl.a. Daugstad 2008 og Daugstad 2009).

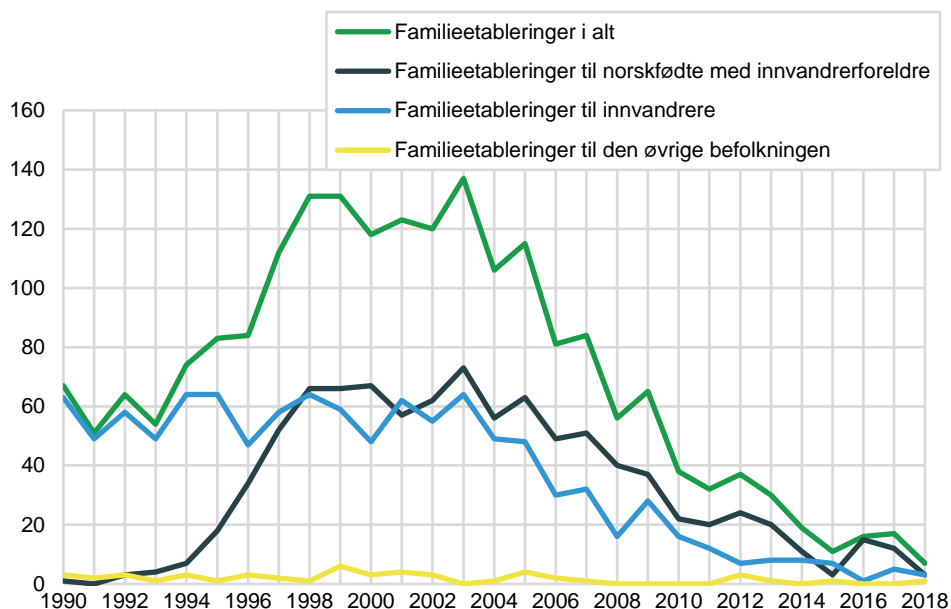
Tabell 2.4 Antall familieetableringer, etter familieinnvandrerens statsborgerskap og kjønn, og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Referansepersonen er 18-23 år. 1990-2018

| Familieinnvandrerens statsborgerskap | I alt | Den øvrige befolkningen | Innvandrere | Norskfødte med innvandrerforeldre |
|--------------------------------------|-------|-------------------------|-------------|-----------------------------------|
| I alt 1990-2018 | 9 817 | 2 469 | 5 473 | 1 656 |
| Kvinner | 3 803 | 652 | 2 487 | 519 |
| Menn | 6 014 | 1 817 | 2 986 | 1 137 |
| Pakistan | 2 063 | 48 | 1 074 | 936 |
| Kvinner | 721 | 10 | 398 | 312 |
| Menn | 1 342 | 38 | 676 | 624 |
| Tyrkia | 1 582 | 216 | 1 024 | 337 |
| Kvinner | 555 | 11 | 442 | 99 |
| Menn | 1 027 | 216 | 582 | 238 |

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Antallet familieetableringer til unge norskfødte med innvandrerforeldre har også sunket alle år siden 2003. De siste årene har det variert litt, men i antall bare mellom 0 og 20. Om det er snakk om utsettelse til de blir eldre, kan vi ikke vite, men økt underholds krav kan ha bidratt. Den nedadgående trenden startet lenge før innføring av 24-årsregelen. Til tross for at antallet ugifte norskfødte med pakistanske foreldre i alderen 18-23 år har økt de siste årene, har det blitt mindre vanlig å finne ektefelle utenfor Norge.

Figur 2.22 Antall familieetableringer av pakistanske statsborgere, etter familieinnvanderens innvandringsår og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Referansepersonen er 18-23 år



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.18. Mindre vanlig med ekteskapsinnvandring til dem med foreldre fra Pakistan

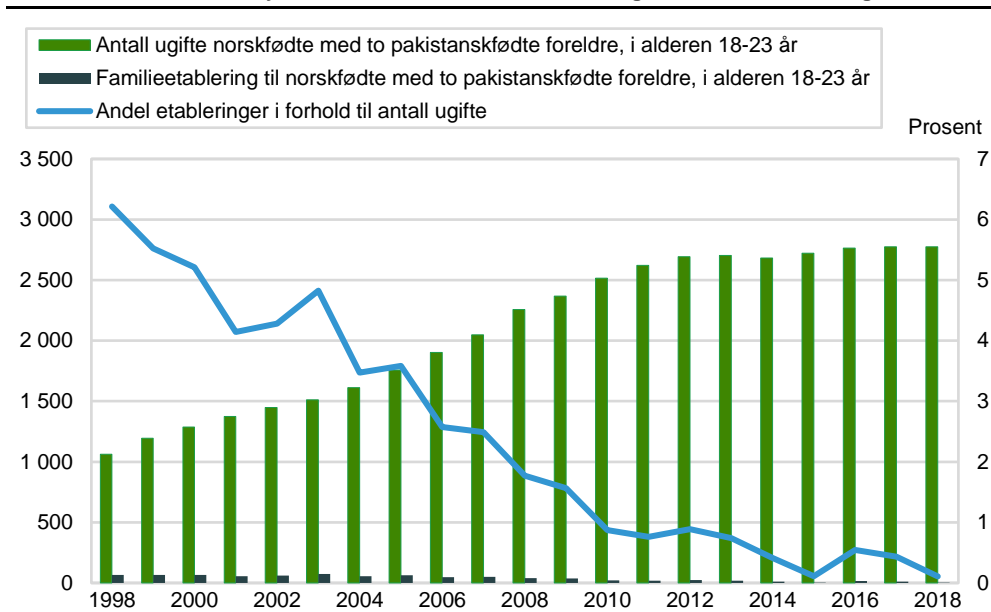
Vi vil nå se nærmere på en type familieinnvandring som det har vært en del interesse for de seneste årene, de som er norskfødte barn av innvandrere og som gifter seg med en person i familiens opprinnelsesland.

De med foreldre fra Pakistan er den første store gruppa unge voksne norskfødte med innvandrerforeldre her i landet. Det er de i aldersgruppa 18-23 år blant disse vi skal se nærmere på her i forhold til antall familieetableringer. Det er få som kommer til Norge for å gifte seg med norskfødte med innvandrerforeldre som er i alderen 18-23 år. Fra at det kom rundt 100 gjennom familieetableringer med norskfødte med innvandrerforeldre i 1998, er antallet rundt 20 i 2018. Dette til tross for at potensialet for slik innvandring har økt, antallet ugifte norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 18-23 år har steget fra 2 400 i 1998, til 17 200 i 2018, se figur 2.21, altså mer enn en syvdobling.

Når det gjelder norskfødte med innvandrerforeldre fra *Pakistan*, har vi tidligere vist at antallet familieetableringer mellom en norskfødt med innvandrerforeldre og en fra Pakistan ikke har økt til tross for at antallet ugifte over 17 år har økt (Henriksen 2012). Denne tendensen holder seg. På det meste har det vært 73 (2003), mens det de siste årene har kommet under 20 personer gjennom giftermål med noen født i Norge med pakistanske foreldre, se figur 2.23. Antallet ugifte norskfødte med to innvandrerforeldre fra Pakistan i alderen 18-23 år har nesten tredoblet seg fra 1998 (1 060) til 2018 (2 800).

At det stadig blir mindre vanlig med innvandring for å etablere ekteskap til denne gruppen kan henge sammen med at det stadig blir flere med lignende bakgrunn å velge mellom i Norge. De som ville gifte seg i 1998 og kun hadde som kriterium at partneren skulle være over 18 år, ha bakgrunn fra Pakistan, og av motsatt kjønn, hadde ikke mange norskfødte med innvandrerforeldre å velge mellom. Nå er det innenlandske «ekteskapsmarkedet» for unge med innvandringsbakgrunn fra Pakistan langt større, men antallet som gifter seg synker, som vi ser.

Figur 2.23 Antall familieetableringer til norskfødte med to pakistanskfødte foreldre, i alderen 18-23 år. Venstre akse viser antall ugifte norskfødte med to pakistanskfødte foreldre. Høyre akse viser andel familieetableringer i forhold til antall ugifte



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Samtidig som vi ser en nedgang i andelen som gifter seg i ung alder, ser vi økt deltakelse innenfor utdanningssystemet (Henriksen 2010 og 2012, Egge-Hoveid og Sandnes 2015). Det er veletablert kunnskap at personer som tar høyere utdanning, venter med giftermål og familiedannelse. Ifølge Lappegård (2006) henger det å ta høyere utdanning sammen med å utsette giftermål og barnefødsler, også for innvandrere og norskfødte med bakgrunn fra Pakistan og Tyrkia.

2.19. Nesten ingen ekteskapsinnvandring til dem med foreldre fra Tyrkia

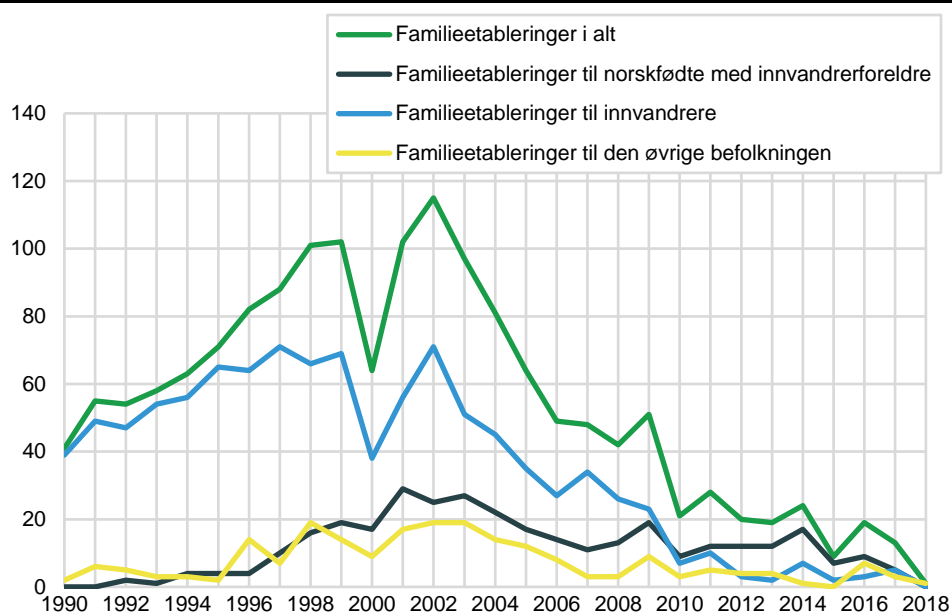
Ser vi på dem som er *18 år eller eldre*, har det etter årtusenskiftet kommet 20-30 familieetablerere i året til norskfødte med innvandrerforeldre fra Tyrkia. Her har imidlertid også potensialet vokst voldsomt, i den forstand at stadig flere norskfødte med foreldre fra Tyrkia blir voksne og i giftealder. I 1998 var det rundt 140 ugifte over 18 år, i 2018 gjaldt dette 2 100. Likevel har altså ikke «ekteskapsinnvandringen» til denne gruppa økt. Også for denne gruppa kan det at det stadig blir flere å velge mellom i Norge, bidra til å forklare at det er mindre vanlig, samtidig som flere velger å utsette giftermålet til de blir eldre. Om de som eldre fortsatt vil velge ektefelle med bakgrunn fra Tyrkia, vet vi foreløpig ikke. De stadige innskjørpelsene for å kunne etablere familie, kan også ha spilt inn, men hvor mye kan være vanskelig å si.

Det har helt siden 2003 blitt færre tyrkiske statsborgere som innvandrer for å etablere familie med personer som er *18-23 år*. Til sammen har det i *perioden 1990-2018* kommet 1 600 tyrkiske statsborgere av denne grunnen, i overkant

av 1 000 har etablert familie med en innvandrer, vel 300 med en norskfødt med innvandrerforeldre. 200 etablerte familie med en i den øvrige befolkningen i samme periode, se tabell 2.4.

Antallet tyrkiske statsborgere som har kommet for å etablere familie med referansepersoner i alderen 18-23 år, har gått ned siden 2002. Vi ser en klar oppgang frem til tidlig 2000-tallet. Deretter en klar nedgang. I 2002 kom 115. I 2017 kom det 13 personer og ingen i løpet av 2018. Som dem med pakistansk bakgrunn, ser vi at også blant dem med bakgrunn fra Tyrkia, har nedgangen skjedd til tross for at antallet unge ugifte har økt. I begge grupper har altså slik innvandring blitt nærmest borte fram til 2018, se figur 2.24.

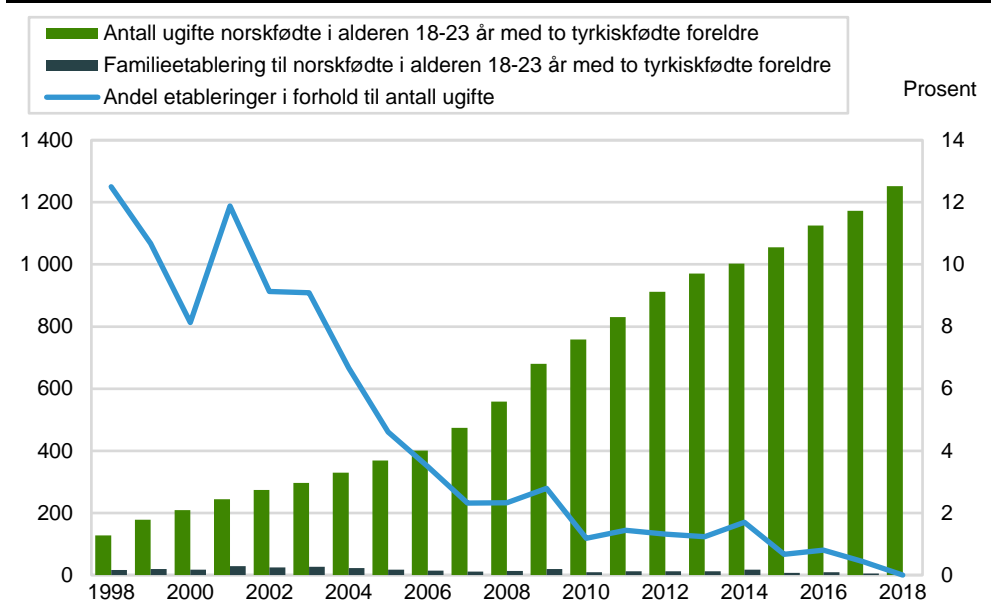
Figur 2.24 Antall familieetableringer av tyrkiske statsborgere, etter familieinnvandrerens innvandringsår og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Referansepersonen er 18-23 år



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Når det gjelder norskfødte med innvandrerforeldre fra *Tyrkia*, har antall familieetableringer mellom en norskfødt med innvandrerforeldre og en fra Tyrkia variert fra 1990 til 2018, men tallene er svært små, på det meste 29 i 2001, og trenden har vært synkende, ned til under ti personer i årene siden 2015. Antallet ugifte norskfødte med to innvandrerforeldre fra Tyrkia i alderen 18-23 år har samtidig økt fra 130 i 1998 til mer enn 1 250 i 2015.

Figur 2.25 Antall familieetableringer til norskfødte med to tyrkiskfødte foreldre i alderen 18-23 år. Venstre akse viser antall ugifte norskfødte med to tyrkiskfødte foreldre i alderen 18-23 år. Høyre akse viser prosentandel familieetableringer i forhold til antall ugifte



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.20. Hovedfunn fra kapitlet

I løpet av perioden fra 1990 til 2018 har familieinnvandring vært den viktigste innvandringsgrunnen for ikke-nordiske statsborgere. 36 prosent av all innvandring fra land utenfor Norden var familieinnvandring. Av de 312 700 som kom som familieinnvandrere, kom 67 prosent for å *gjenforenes* med familie, mens 33 prosent kom for å *etablere* seg i et parforhold med en som bor i Norge. Det har generelt sett blitt vanligere å innvandre til Norge på grunn av familie i løpet av perioden, både for å gjenforenes med familie og for å etablere et nytt parforhold. Siden årtusenskiftet har det imidlertid kommet flere gjennom familiegjenforeninger enn etablering.

Et flertall av familieinnvandrerne er kvinner. Særlig er dette tilfelle blant familieinnvandrerne som er 18 år eller eldre. Blant familieinnvandrere som er 17 år eller yngre er fordelingen mellom menn og kvinner jevnere. Det har kommet desidert flest familieinnvandrere fra Polen i perioden, fulgt av Thailand, Somalia, Filippinene og Litauen.

Denne sammensetningen med hensyn til kjønn og land skyldes at familieinnvandringen henger nøye sammen med andre typer innvandring som har foregått i løpet av perioden. Familieinnvandring til Norge har i stor grad vært relatert til arbeidsinnvandring fra EU/EØS-området etter utvidelsen av EU i Øst-Europa i 2004/2007. Mange familieinnvandrere har også kommet til flyktninger. Familieinnvandringen til arbeidsinnvandrere og flyktninger er i stor grad gjenforeninger, der kvinner og barn flytter etter allerede innvandrede menn.

Det har også vært betydelig familieinnvandring til personer fra den øvrige befolkningen fra land som Thailand og Filippinene. Denne familieinnvandringen har bestått av kvinner som har kommet til Norge gjennom familieetableringer.

Endringer i det totale antallet familieinnvandrere har i stor grad fulgt utviklingen i de andre typene innvandring. Den store økningen i familiegjenforeninger fra midten av 2000-tallet fram til begynnelsen av 2010-tallet hadde sammenheng med den sterke veksten i arbeidsinnvandringen. I de siste årene har

familieinnvandringen til Norge avtatt noe. Dette skyldes blant annet at arbeidsinnvandringen til landet har blitt mindre. Det har også vært økt familieinnvandring i etterkant av år med økt tilstrømning av flyktninger. I årene etter 2015 kom det mange familieinnvandrere fra Syria i kjølvannet av den såkalte «flyktningkrisen».

Antallet familieetableringer til unge norskfødte med innvandrerforeldre har sunket klart de siste årene, dette til tross for at antallet ugifte norskfødte med innvandrerforeldre vokser raskt. Samtidig ser vi at andelen som gifter seg i ung alder synker, noe som høyst sannsynlig henger sammen med økende deltakelse innenfor utdanningssystemet blant norskfødte med innvandrerforeldre.

3. Er det mer vanlig for norskfødte med innvandrerforeldre å gifte seg enn for andre?

Å være gift er noe mer vanlig blant norskfødte med innvandrerforeldre enn blant dem uten innvandrerbakgrunn, men selv om antallet som er i gifteklar alder blant norskfødte med innvandrerforeldre har økt, har det vært en nedgang i antall ekteskap.

3.1. Norskfødte med innvandrerforeldre – en ung gruppe

Innvandrerne norskfødte barn er en veldig ung gruppe i Norge. For gruppen som helhet er fire av fem under 20 år, men aldersfordelingen varierer med landbakgrunn.

De innvandrergruppene som er størst ved inngangen til 2019 og som har lengst botid i Norge, er innvandrere fra Pakistan, Vietnam, Tyrkia og Sri Lanka. Mange av barna deres har nådd voksen alder. Dette gjelder spesielt for dem med pakistanske foreldre, som totalt teller 17 300, se tabell 3.1. Siden pakistanere i Norge er gruppen med lengst botid, har mange av deres barn nådd en høyere alder enn barn av andre innvandrergrupper. Halvparten av dem med pakistanske foreldre er over 20 år. I aldersgruppen 20-29 år er det vel 4 700 personer, og 4 300 er over 30 år. For andre grupper er barna mye yngre.

Norskfødte med foreldre fra Vietnam teller 9 200 og 42 prosent har passert 20 år. Også for norskfødte med foreldre født i Tyrkia, Sri Lanka, Marokko og India har mer enn en av tre nådd 20 år og gruppene er blitt så store at vi kan analysere deres ekteskapsmønster.

Gruppen norskfødte med foreldre fra Somalia har etter hvert vokst opp slik at det nå er om lag 1 100 personer i tjueårene, hvor de fleste er i nedre del av aldersgruppen. Siden denne gruppen er såpass ung, er det ikke mange nok til å lage en tidsserie tilbake i tid.

Syrerne er en ganske ny innvandrergruppe i Norge. De fleste har kommet som flyktninger i løpet av de siste årene. Barn av syriske innvandrere er derfor, som vi ser av tabell 3.1, ikke noen stor gruppe, med litt over 3 300 totalt. De fleste er under ti år. Bare fem prosent er over 20 år. Det er av den grunn altfor tidlig til å kunne analysere ekteskapsmønster.

Tabell 3.1 Norskfødte med innvandrerforeldre etter landbakgrunn og alder. 25 største grupper. 1. januar 2019

| | I alt | 0-9 år | 10-19 år | 20-29 år | 30-39 år | 40-69 år | 70 år og eldre |
|--|----------------|---------------|---------------|---------------|--------------|--------------|----------------|
| Norskfødte med innvandrerforeldre i alt | 179 294 | 96 243 | 44 110 | 24 367 | 9 108 | 4 473 | 993 |
| Pakistan | 17 326 | 3 718 | 4 581 | 4 747 | 3 303 | 977 | - |
| Somalia | 14 160 | 8 981 | 4 046 | 1 107 | 22 | : | : |
| Polen | 13 294 | 11 511 | 1 122 | 330 | 215 | 105 | 11 |
| Irak | 10 696 | 5 856 | 4 259 | 566 | 10 | 5 | - |
| Vietnam | 9 213 | 2 180 | 3 125 | 2 899 | 994 | 15 | - |
| Tyrkia | 7 095 | 1 928 | 2 321 | 1 914 | 817 | 115 | - |
| Sri Lanka | 6 431 | 1 560 | 2 803 | 1 890 | 154 | 24 | - |
| Litauen | 6 115 | 5 840 | 269 | : | : | - | - |
| Kosovo | 5 736 | 2 474 | 2 354 | 864 | 29 | 15 | - |
| Eritrea | 5 295 | 4 370 | 533 | 329 | 61 | : | : |
| Iran | 4 625 | 2 017 | 1 626 | 904 | 74 | : | : |
| Bosnia-Hercegovina | 4 457 | 1 867 | 1 622 | 897 | 41 | 30 | - |
| Marokko | 4 441 | 1 400 | 1 437 | 1 010 | 537 | 57 | - |
| Afghanistan | 4 307 | 3 221 | 967 | 115 | : | : | - |
| India | 4 283 | 1 630 | 904 | 998 | 590 | 161 | - |
| Russland | 3 721 | 2 625 | 1 025 | 47 | 3 | 12 | 9 |
| Syria | 3 317 | 2 745 | 382 | 179 | : | : | - |
| Tyskland | 3 203 | 1 924 | 795 | 121 | 63 | 207 | 93 |
| Sverige | 3 184 | 1 761 | 548 | 195 | 90 | 283 | 307 |
| Etiopia | 3 083 | 2 289 | 606 | 171 | 14 | 3 | - |
| Filippinene | 2 806 | 1 559 | 576 | 425 | 230 | 16 | - |
| Kina | 2 255 | 1 254 | 510 | 403 | 74 | 10 | 4 |
| Romania | 2 234 | 2 031 | 143 | 33 | 8 | 19 | - |
| Danmark | 1 979 | 468 | 266 | 236 | 185 | 717 | 107 |
| Chile | 1 818 | 304 | 440 | 809 | 228 | 37 | - |

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

3.2. Stadig mindre vanlig å gifte seg ung

I kapittel 2 så vi nærmere på hvem familieetablererne er, hvem de etablerer familie med og hvor mange som har kommet for å etablere familie i perioden 1990 og ut 2018. Vi skal her se på giftermål blant norskfødte med innvandrerforeldre.

Når vi ser på andel gifte, velger vi en såpass begrenset aldersgruppe som 21-23 år. Dette gjør vi for at tallene ikke skal bli for mye påvirket av variasjoner i aldersfordelingen for de gruppene vi ser på. Om vi så på en videre aldersgruppe, ville sammenligningen bli langt mer sårbar, avhengig av om flertallet i gruppa var i det yngste eller det eldste alderssjiktet. Også blant dem som er enda yngre, og til en viss grad også i eldre aldersgrupper, er det blitt mindre vanlig å være gift.

I dag er færre unge gift enn tidligere, se figur 3.1. Dette gjelder for alle grupper, både dem med og dem uten innvandrerbakgrunn. Når vi ser på de største gruppene voksne norskfødte med innvandrerforeldre for hele perioden, fra 2000 til 2019, har andelen gifte i alderen 21-23 år vært høyest blant dem med foreldre fra Tyrkia og lavest blant dem med foreldre fra Vietnam. For dem med foreldre fra Tyrkia var andelen gifte rundt 40 prosent i flere år på begynnelsen av 2000-tallet, mens ved inngangen til 2019 var under syv prosent gifte.

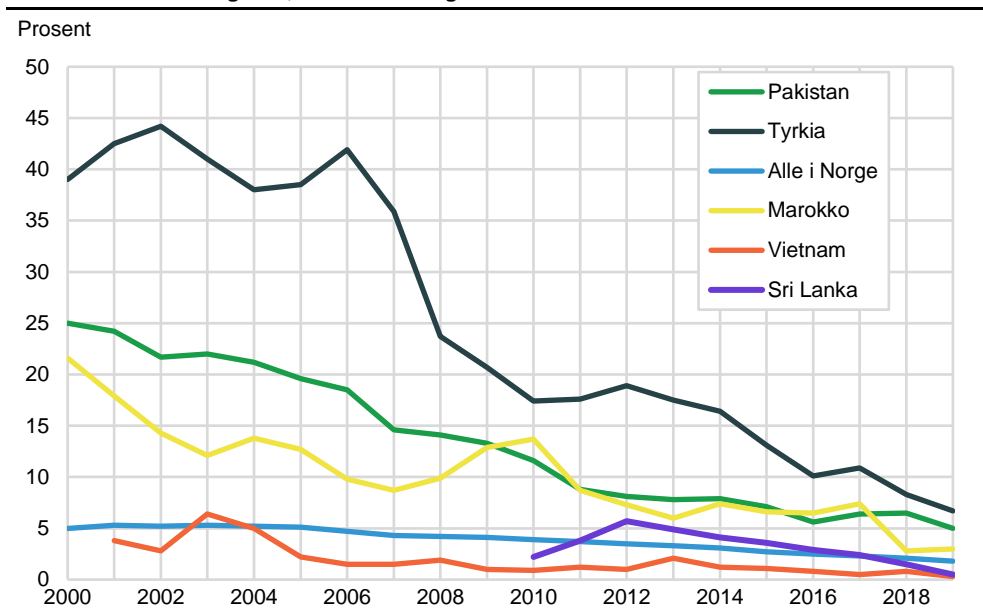
De med foreldre fra Tyrkia, Pakistan og Marokko har over tid nærmet seg det generelle nivået i Norge, slik at det er nesten like uvanlig å være gift i begynnelsen av tjuetåra blant disse gruppene, som det er generelt blant så unge i Norge. For dem med foreldre fra Vietnam og Sri Lanka er det mindre vanlig å være gift i denne alderen enn det som generelt er vanlig i Norge. For førstnevnte gruppe har dette vært vanlig i hele perioden, mens for dem med foreldre fra Sri Lanka gjelder dette de siste to årene.

Mens 25 og 22 prosent av norskfødte med innvandrerforeldre fra henholdsvis Pakistan og Marokko i alderen 21-23 år var gift i år 2000, gjaldt det 5 og 3 prosent ved inngangen til 2019 – også en betydelig nedgang. For dem med foreldre fra Sri Lanka har det vært en nedgang, men i denne gruppen har det tidligere ikke vært så mange som

giftet seg så unge, slik som i de andre nevnte gruppene. Vi har heller ikke så lang tidsserie for denne gruppen pga. at det har vært for få personer i Norge i denne alderen tidligere.

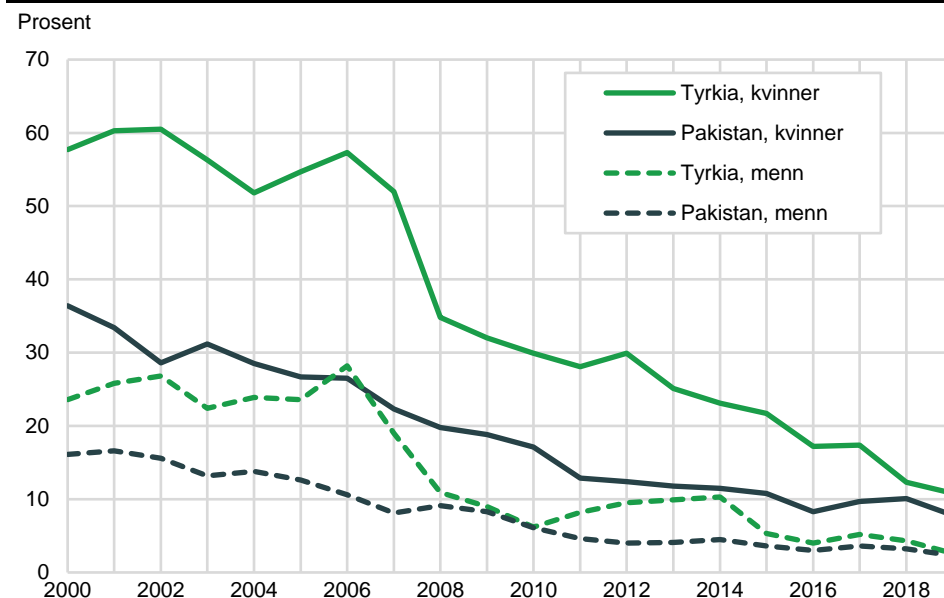
I samme periode har andelen gifte i hele befolkningen i alderen 21-23 år gått ned fra 5 til under 2 prosent. For Vietnam var tilsvarende andeler 3,8 prosent i 2001 og under en halv prosent i 2019, så vi ser en stor nedgang her også. Samboerskap er den foretrukne samlivsform blant dem uten innvandrerbakgrunn som lever i etablerte parforhold i denne alderen, så andelen gifte sier lite om hvor mange som lever i parforhold. Det samme gjelder dem med foreldre fra Vietnam. De relativt få med bakgrunn fra Vietnam som inngår et parforhold i ung alder velger i stor grad samboerskap, slik også unge i den øvrige befolkningen gjør (Wiik 2012, 2014). Den gjennomsnittlige alderen ved giftermål har økt i lang tid. Bare i perioden 2000 til 2018 økte gjennomsnittsalderen for ikke tidligere gifte fra 31,8 til 35,0 år for menn og fra 29,2 til 32,5 år for kvinner, se tabell B1.

Figur 3.1. Andel norskfødte med innvandrerforeldre 21-23 år som var registrert gift, etter landbakgrunn, samt alle i Norge



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

For norskfødte kvinner med innvandrerforeldre i alderen 21-23 år er det mer vanlig å være gift enn det er for menn med samme bakgrunn (se figur 3.2). Dette gjelder også resten av befolkningen – i gjennomsnittsparet er kvinnen yngre enn mannen, se tabell B1. Og både blant kvinner og menn har andelen unge gifte gått ned i perioden vi har sett på, for kvinner med foreldre fra Tyrkia er det en av ti som er gift, mens det i 2000 var seks av ti som var gift i denne alderen.

Figur 3.2. Andel norskfødte med innvandrerforeldre 21-23 år som var registrert gift, etter kjønn og landbakgrunn

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

3.3. Hvordan er andelen gifte i flere aldersgrupper?

Tabell 3.2 viser andelen gifte for de største landgruppene norskfødte med innvandrerforeldre inndelt i tre aldersgrupper. Som diskutert før, er det ikke mulig eller hensiktsmessig å lage en gruppering for andre enn de ovennevnte gruppene ettersom gruppene er svært små. Vi ser at i alle grupper er det flere gifte kvinner enn gifte menn. De som skiller seg ut her, er norskfødte med indiske foreldre hvor andelen gifte i aldersgruppen 27-29 år er ganske like for begge kjønn, 29 prosent av mennene og 30 prosent av kvinnene i denne aldersgruppen er gifte.

Som vi har påpekt, er det flest gifte i den yngste aldersgruppen blant norskfødte kvinner med foreldre fra Tyrkia og Pakistan, henholdsvis 11 og 8 prosent. Andelen gifte er høyest blant norskfødte med foreldre fra Tyrkia og Pakistan både for kvinner og menn i alle aldersgruppene. Det er kanskje ikke overraskende at de etterkommerne som har de høyeste andelen gifte i begynnelsen av tjuetårene, også har den høyeste andelen gifte i slutten av tjuetårene.

Ni prosent av kvinnene med foreldre fra Somalia i aldersgruppen 27-29 år, er gift. Dette er både mye mindre enn kvinnelige innvandrere fra Somalia, hvor 37 prosent er gift, og for alle kvinner i Norge på samme alder uansett innvandrerbakgrunn, hvor 22 prosent er gift. Dette resultatet er noe usikkert fordi det ikke er så mange dette gjelder, men også i de yngre gruppene er andelen gifte blant dem med somalisk bakgrunn svært lav.

Tabell 3.2 Andel gifte blant de 8 største gruppene norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen fordelt etter aldersgrupper per 1.1.2019

| Familieinnvanderers statsborgerskap | 21-23 år | | 24-26 år | | 27-29 år | |
|-------------------------------------|----------|---------|----------|---------|----------|---------|
| | Menn | Kvinner | Menn | Kvinner | Menn | Kvinner |
| Tyrkia | 2,6 | 10,8 | 15,4 | 37,7 | 42,5 | 54,1 |
| Pakistan | 2,3 | 7,8 | 13,1 | 27,4 | 36,5 | 50,7 |
| Marokko | 2,3 | 3,9 | 11,4 | 24,8 | 18,6 | 36,7 |
| Somalia | 0,4 | 2,1 | 2,4 | 4,9 | 1,6 | 8,8 |
| India | 0,0 | 2,0 | 6,1 | 11,0 | 29,2 | 30,3 |
| Iran | 0,6 | 0,7 | 1,5 | 6,3 | 7,0 | 15,6 |
| Vietnam | 0,2 | 0,4 | 2,4 | 5,1 | 7,3 | 17,4 |
| Sri Lanka | 0,0 | 0,4 | 4,3 | 15,4 | 7,2 | 32,9 |
| Den øvrige befolkningen | 0,6 | 1,3 | 2,9 | 5,5 | 9,2 | 15,0 |

3.4. Hovedfunn fra kapitlet

Det er mer vanlig å være gift blant norskfødte med innvandrerforeldre enn blant dem uten innvandrerbakgrunn i tilsvarende alder. 2,4 prosent av norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 21-23 år er gift i 2019, men andelen varierer mellom landgruppene. Til sammenligning er 1,8 prosent av totalbefolkningen i samme aldersgruppe gift.

Vi ser at i takt med resten av samfunnet er det over tid blitt langt mindre vanlig å være gift også blant unge norskfødte med innvandrerforeldre. Dette gjelder både dem med foreldre fra Tyrkia, Pakistan og Marokko. Til en viss grad også dem fra Sri Lanka og Vietnam. Selv om antallet i gifteferdig alder blant norskfødte med innvandrerforeldre har økt, har ikke antallet ekteskap som inngås blant disse, økt tilsvarende.

Ni prosent av kvinnene i aldersgruppen 27-29 år med foreldre fra Somalia, er gift. Dette er både mye mindre enn kvinnelige innvandrere fra Somalia, hvor 37 prosent er gift, og for alle kvinner i Norge på samme alder, uansett innvandrerbakgrunn, hvor 22 prosent er gift.

For dem med indiske foreldre er det ikke er så stor forskjell mellom kjønnene i andelen gifte i aldersgruppen 27-29 år. Kun ett prosentpoeng skiller, hvor 29 prosent av mennene og 30 prosent av kvinnene er gift.

4. Hvem gifter innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre seg med?

I perioden fra 2014 til 2018 var det 34 500 vigslar mellom personer med ulikt kjønn der en eller begge enten var innvandrer eller norskfødt med innvandrerforeldre. Et mindretall (fire av ti) av innvandrerne som giftet seg i løpet av perioden valgte ektefelle med samme landbakgrunn som dem selv. Blant norskfødte med innvandrerforeldre giftet derimot om lag halvparten (53 prosent) seg med noen med samme landbakgrunn. Innvandrere fra Øst-Europa, Pakistan og Somalia er mest tilbøyelige til å gifte seg med noen med samme landbakgrunn som dem selv. Innvandrere fra nordiske og vest-europeiske land, samt kvinner fra Thailand og Filippinene, er minst tilbøyelige til dette. Blant norskfødte med innvandrerforeldre er det de med pakistansk landbakgrunn som oftest velger ektefelle med samme landbakgrunn.

I femårsperioden fra 2014 til 2018 var det 34 500 vigslar mellom personer med ulikt kjønn hvor en eller begge av personene enten var innvandrer eller norskfødt med innvandrerforeldre og hvor minst en av partene var bosatt i Norge på vigselstidspunktet. I dette kapitlet skal vi se på disse vigslene og noen generelle mønstre når det gjelder valg av ektefelle blant innvandrerne og de norskfødte med innvandrerforeldre.

Vi vil særskilt fokusere på såkalt endogami og eksogami, det vil si tendensen til å gifte seg enten innenfor eller utenfor samme slektsgruppe som en selv (Eriksen 1993, s. 100). I denne rapporten omhandler dette hvorvidt innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre gifter seg med personer som har samme landbakgrunn som seg selv. Endogami henviser til giftermål med personer med samme landbakgrunn, mens eksogami henviser til giftermål med personer med en annen landbakgrunn.

Når vi velger å se på valg av ektefelle blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, har dette å gjøre med interessen rundt dette temaet fra et integreringsperspektiv. På den ene siden kan ekteskap på tvers av grupper i samfunnet være et tegn på at kontakten øker mellom medlemmene av gruppene. På en annen side kan slike giftermål i seg selv bidra til større og nærere kontakt mellom gruppene. Høy grad av endogami kan omvendt føre til at sosial isolasjon forsterkes og at prosessen der grupper blir en del av samfunnet bremses eller stopper opp. Økende grad av giftermål på tvers av grupper kan derfor både tolkes som et tegn på tiltagende integrering og som en årsak til økende integrering. Dersom man tar utgangspunkt i at vellykket integrasjon innebærer en gradvis inkorporering i samfunnet, i og med lengre botid og generasjoner, vil man derfor i prinsippet forvente at innvandrere vil bli mindre endogame i og med lengre botid og at barna til innvandrerne likeledes vil ha større tilbøyelighet til å gifte seg med noen utenfor sin «egen» gruppe enn sine foreldre.

Det er imidlertid viktig å skille mellom landbakgrunn, som danner grunnlaget for tallene presentert her, og andre begreper slik som etnisitet. Etnisitet er et begrep som er, både i det offentlige ordskiftet og i den akademiske debatten, uløselig knyttet til oppfatninger om kultur og kulturelle forskjeller. Innenfor sosialantropologien omhandler etnisitet forholdet mellom grupper som anser seg selv, og anses av andre, som å være kulturelt særegne (Eriksen, 2010, s. 5). Landbakgrunn, slik dette er definert i SSBs statistikk, er derimot ikke relatert til kulturell bakgrunn, men er snarere basert på ens eget eller, for norskfødte, foreldrenes fødeland. I visse tilfeller baseres landbakgrunn på besteforeldres fødeland (jf. definisjoner i kapittel 1).

Graden av endogami, slik den er målt her, kan derfor ikke leses som å reflektere hvorvidt en gruppe er integrert i det norske samfunnet, i det minste ikke direkte. Etersom landbakgrunn er basert på fødeland, er det ikke mulig å si noe definitivt om hvorvidt ekteskapene skjer innenfor samme sosiale/etniske gruppe. Sett i sammenheng med andre indikatorer for integrering, relatert til for eksempel mål på deltagelse i arbeidsmarkedet og utdanning og på inntektsnivå, tilhørighet, tillit og samfunnsdeltagelse, vil imidlertid valg av ektefelle kunne kaste lys over integreringsprosessene slik de utspiller seg over tid.

4.1. Innvandrere er yngre når de gifter seg ...

Innvandrerne som giftet seg i perioden 2014-2018 var generelt sett yngre enn resten av befolkningen. Gjennomsnittsalderen for innvandrer menn for å gifte seg var 34,9 år og medianalderen, det vil si alderen som deler gruppen i to like store deler etter at verdiene er sortert i stigende eller synkende rekkefølge, var 32 år. Dette innebærer at halvparten av innvandrer mennene var under 32 år når de giftet seg og halvparten var over denne alderen. Innvandrerkvinnene var typisk noe yngre enn innvandrer mennene, med en snittalder på 32,4 år og en medianalder på 30 år. I den øvrige befolkningen (det vil si blant personer som ikke var innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre) var gjennomsnittsalderen og medianalderen henholdsvis 39,5 og 36 år for menn og 35,8 og 33 år for kvinner i giftermålene i den samme perioden, altså betydelig høyere enn blant innvandrer menn- og -kvinner. Dette er ikke overraskende med tanke på at personer med innvandrerbakgrunn i det store og det hele er en ung befolkning. Aldersfordelingen blant innvandrere preges av at det er mange i de yngre aldersgruppene (flest i aldersgruppene 25-39 år) og relativt få i de yngste og eldste aldersgruppene (Dzamarija, 2017).

Medianalderen sier noe om fordelingen blant aldersgruppene i utvalget. Når medianalderen er lavere enn gjennomsnittsalderen, slik det er tilfelle blant både innvandrere og i resten av befolkningen, tyder dette på at gjennomsnittsalderen påvirkes av personer som gifter seg i en høyere alder og dermed trekker snittet opp. Blant innvandrer menn er det mest vanlig å gifte seg i aldersspennet 25-29 år og 30-34 år. 56 prosent av innvandrer mennene er i en av disse aldersgruppene når de gifter seg. Også blant innvandrerkvinner er disse to aldersgruppene størst. 59 prosent var enten 25-29 år eller 30-34 år gamle. Samtidig er det blant innvandrerkvinnene som er i 25-29 årsalderen som det er flest som gifter seg (32 prosent), mens det blant innvandrer mennene er flest blant de i 30-34 årsalderen (30 prosent).

4.2. ... og gifter seg tidlig i oppholdet

Ser man på tiden innvandrerne har bodd i Norge når de gifter seg, ser man igjen en viss forskjell mellom menn og kvinner. Gjennomsnittlig botid for menn var 9,3 år, mot 7,7 år for kvinner. Medianbotiden for begge grupper var en god del lavere enn snittet, 6 år for menn og 5 år for kvinner, noe som tyder på at mange innvandrere kun har bodd i landet noen få år når de gifter seg. Halvparten av innvandrer mennene har bodd i Norge i 6 år eller mindre når de gifter seg. Blant innvandrerkvinnene har en tilsvarende andel botid på 5 år eller mindre. Vi ser også at antallet vigsler synker jevnt fra og med tredje år for kvinner og fjerde år for menn. Et særtrekk for innvandrerkvinnene er at en større andel av disse enn mennene giftet seg i løpet av det første året, altså før de hadde vært i Norge et helt år. 9 prosent av kvinnene giftet seg i løpet av det første året i landet, mens kun 4 prosent av mennene gjorde det samme. Som vi skal se, er det særlig innvandrerkvinner fra Thailand og Filippinene som har svært kort botid når de gifter seg.

4.3. Varierende grad av endogami

Det var i perioden fra 2014 til 2018 om lag 32 000 vigsler hvor en eller begge av personene var innvandrere og hvor minst en av partene var registrert bosatt i Norge. I 3 400 av disse vigslene var landbakgrunnen til den ene personen ukjent. Dette forekommer i en del ekteskap som er transnasjonale, det vil si når en av partene i ekteskapsinngåelsen ikke er bosatt i Norge. Ettersom vi ikke kjenner landbakgrunnen til begge personene i disse vigslene, har vi ingen mulighet til å si noe om hvorvidt disse ekteskapsinngåelsene skjer mellom personer med lik eller ulik landbakgrunn. Vi har derfor måttet ekskludere denne gruppen med vigsler og ta utgangspunkt i de 28 600 vigslene der landbakgrunnen var kjent. Tallene i de påfølgende delkapitlene er med andre ord utarbeidet utelukkende ut fra disse vigslene. Ettersom vi ikke vet noe om hvorvidt de ekskluderte vigslene er mer eller mindre endogame enn resten, kan vi dessverre ikke vite med sikkerhet i hvilken grad og retning det å ekskludere disse vigslene påvirker resultatene.

Vi kan si noe om hvilke grupper vigsler som skiller seg ut med høy andel der landbakgrunnen til den ene parten er ukjent og hvor mangelen på data følgelig kan ha en effekt på resultatene. Dette er særlig tilfelle med vigsler der brudgommen er fra Øst-Europa eller Thailand, eller der enten brudgommen eller bruden er fra et land i Midtøsten eller Nord-Afrika (inkludert Pakistan). I disse tilfellene er andelen vigsler der en av partene har ukjent landbakgrunn mellom 10 og i underkant av 20 prosent. Unntaket er vigsler der kvinnen er innvandrer fra Iran eller Syria. Andelen av disse vigslene hvor landbakgrunnen til den andre parten er ukjent, er noe lavere, henholdsvis 7 og 8 prosent. For vigsler der enten bruden eller brudgommen er innvandrer fra et nordisk og vest-europeisk land, eller fra Filippinene, er den tilsvarende andelen derimot lav (2 prosent til 6 prosent). Dette gjelder også vigsler der bruden er innvandrer fra et øst-europeisk land.

Det vi kan se fra vigslene der vi kjenner begge personenes landbakgrunn, er at en stor del av ekteskapene er eksogame, altså mellom personer med ulik landbakgrunn. Dette gjaldt 16 800 (59 prosent) av vigslene. Også her ser man forskjeller mellom kjønnene. Av 18 300 vigsler der mannen var innvandrer og vi kjenner landbakgrunnen til kvinnen, var 8 000 med en kvinne med en annen landbakgrunn, 44 prosent. Av de 19 100 vigslene der kvinnen var innvandrer, var andelen eksogame forhold høyere. 11 100 (59 prosent) av disse vigslene var med en mann med annen landbakgrunn. Det er med andre ord vanligere for innvandrerkvinner å gifte seg med en person med en annen landbakgrunn enn det er for innvandrer menn.

Disse tallene, som omfatter alle innvandrer menn og -kvinner uansett landbakgrunn dekker imidlertid over store variasjoner mellom og innenfor forskjellige innvandrergrupper. I de neste delkapitlene går vi gjennom noen av de største innvandrergruppene og bryter tallene relatert til valg av ektefelle ned på dette nivået.

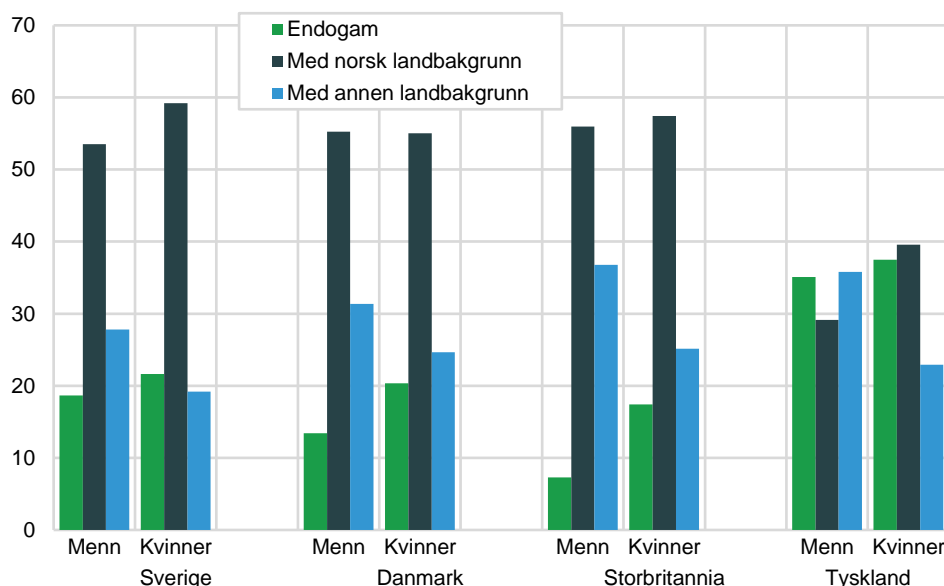
4.4. Vanlig å gifte seg med noen med annen landbakgrunn blant nordiske og vest-europeiske innvandrere

Blant innvandrere fra nordiske og vest-europeiske land er det vanlig å gifte seg med noen som ikke har samme landbakgrunn som en selv. Av i underkant 1 500 ekteskap der mannen var innvandrer og hadde svensk landbakgrunn, hadde kun nær 300 (19 prosent) av kvinnene svensk landbakgrunn. Andelen svenske innvandrerkvinner som giftet seg med menn med svensk landbakgrunn var omtrent den samme; i 300 av totalt 1 300 (22 prosent) ekteskap der kvinnen var innvandrer med svensk landbakgrunn hadde mannen også svensk landbakgrunn. Også blant danske, britiske og tyske innvandrere er det vanlig å gifte seg med noen med en

annen landbakgrunn. Kun 7 prosent av britiske menn og 17 prosent av britiske kvinner giftet seg med en noen med samme landbakgrunn som de selv, mens henholdsvis 13 prosent og 20 prosent av danske menn og kvinner gjorde det samme. Andelen er riktignok noe høyere blant tyske innvandrere; 35 prosent av tyske menn og 37 prosent av tyske kvinner giftet seg med en person med tysk landbakgrunn.

Mange gifter seg med personer med norsk landbakgrunn. Litt over halvparten, henholdsvis 54 prosent og 59 prosent, av svenske innvandrer menn og -kvinner gifter seg med noen med norsk landbakgrunn. Andelen er omtrent lik blant innvandrere med britisk og dansk landbakgrunn: 56 prosent av britiske menn og 57 prosent av britiske kvinner gifter seg med noen med norsk landbakgrunn. 55 prosent av danske menn og 55 prosent av danske kvinner giftet seg med en person med norsk landbakgrunn. Blant tyske innvandrere er det færre som gifter seg med noen med norsk landbakgrunn. Særlig er dette tilfelle blant mennene. Bare 29 prosent av tyske menn giftet seg med en person med norsk landbakgrunn, mot 40 prosent av kvinnene.

Figur 4.1 Vigsler blant innvandrere fra Norden og Vest-Europa, etter kjønn og landbakgrunn



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

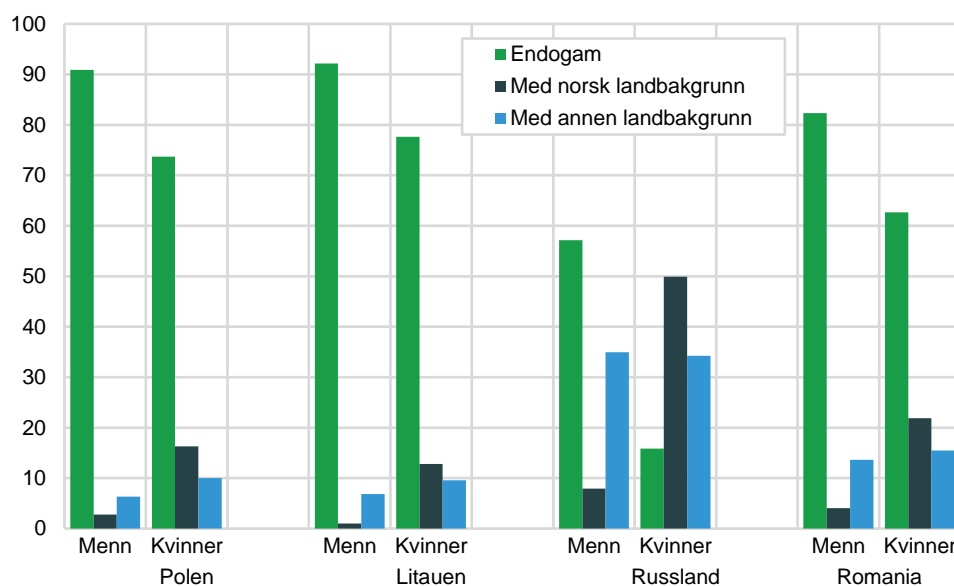
Mellom en femtedel og en fjerdedel av kvinnene med nordisk og vest-europeisk landbakgrunn giftet seg med noen som hverken hadde samme landbakgrunn som en selv eller som hadde norsk landbakgrunn. Om lag en tredjedel av mennene med samme landbakgrunn gjorde det samme. Unntaket er svenske menn, hvorav noen færre (28 prosent) giftet seg med noen som ikke hadde svensk eller norsk landbakgrunn. Igjen ser vi kjønnsforskjeller med hensyn til hvem man velger å gifte seg med. Blant mennene er det vanligst å gifte seg med noen med asiatisk landbakgrunn. Mellom 4 og 6 prosent av de svenske, danske, tyske og britiske innvandrer mennene giftet seg med noen fra enten Thailand eller Filippinene. Det er også mange innvandrer menn fra Sverige, Danmark, Tyskland og Storbritannia som gifter seg med kvinner fra Øst-Europa. Blant innvandrer kvinnene er det imidlertid vanligere å gifte seg med en person fra et annet vest-europeisk eller nordisk land. Dette er ikke uvanlig blant innvandrer mennene fra Norden og Vest-Europa heller, men det skjer generelt sett i noe mindre grad enn blant kvinnene.

4.5. Mer endogami blant innvandrere fra Øst-Europa

Som vi har sett er hovedtendensen blant nordiske og vest-europeiske innvandrere at mange gifter seg med noen med annen landbakgrunn. Blant de som gifter seg utenfor sin egen gruppe er det dessuten mange som velger en norsk ektefelle. Vi ser også at det er visse kjønnsforskjeller. Blant annet tenderer kvinner å være noe mindre eksogame enn menn og å velge ektefeller med annen nordisk/vest-europeisk, snarere enn øst-europeisk eller asiatisk, landbakgrunn når de først gifter seg med noen som hverken har samme landbakgrunn som de selv eller har norsk landbakgrunn.

Blant innvandrere fra øst-europeiske land som Polen, Litauen, Russland og Romania er mønsteret imidlertid annerledes. Innvandrere fra disse landene gifter seg i mye større grad med noen med samme landbakgrunn som de selv. Også her er det kjønnsforskjeller, men omvendt av det som er tilfelle blant nordiske og vest-europeiske innvandrere. Mens ni av ti (91 og 92 prosent) av polske og litauiske innvandrer menn gifter seg med en person med samme landbakgrunn, gjør mellom sju og åtte av ti (74 prosent og 78 prosent) av polske og litauiske innvandrerkvinner det samme. Vi ser en tilsvarende forskjell blant rumenske innvandrere; mens 82 prosent av rumenske innvandrer menn giftet seg med noen med rumensk landbakgrunn, var dette kun tilfelle med 63 prosent av de rumenske innvandrerkvinner. Gapet er enda større mellom russiske innvandrer- og -kvinner. Nesten seks av ti (57 prosent) av russiske innvandrer menn giftet seg med noen med russisk landbakgrunn. Mindre enn to av ti (16 prosent) av russiske kvinner gjorde det samme.

Figur 4.2 Vigsler blant innvandrere fra Øst-Europa, etter kjønn og landbakgrunn



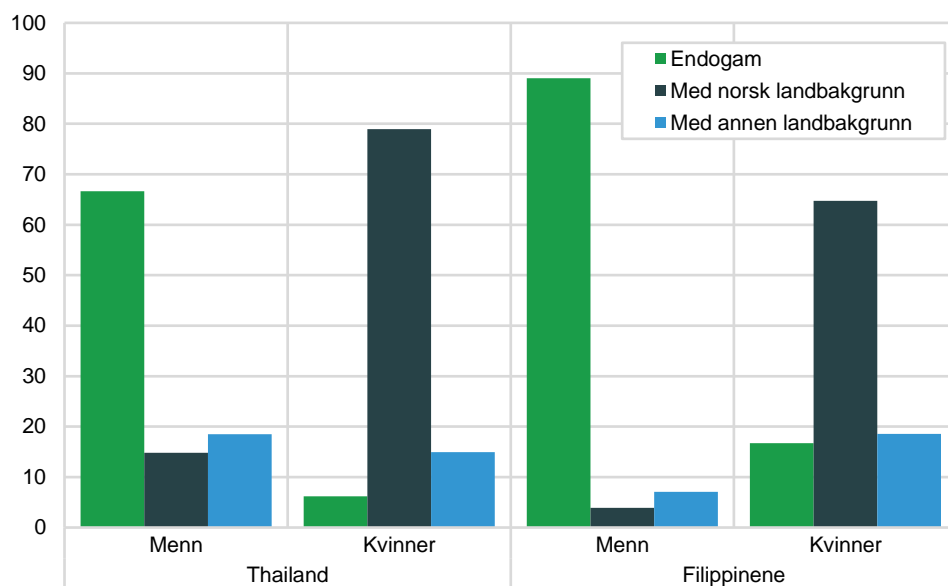
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Når russiske innvandrerkvinner skiller seg såpass ut fra tendensen man ser generelt blant øst-europeiske innvandrere er dette antagelig delvis relatert til det betydelige antallet familieetableringer mellom russiske kvinner og personer i den øvrige befolkningen. Som nevnt i kapittel 2.14 har riktignok antallet russiske kvinner som kommer til Norge for å etablere seg med menn fra den øvrige befolkningen avtatt en del siden toppårene på begynnelsen av 2000-tallet, men det kommer fortsatt et sted mellom 50 og 100 russiske kvinner til Norge hvert år med dette som innvandringsgrunn.

4.6. Store kjønnsforskjeller blant thailandske og filippinske innvandrere

Det samme mønsteret, med store forskjeller mellom kvinner og menn, er også tilstede blant innvandrere fra Sørøst-Asia. Mens to tredjedeler (67 prosent) av thailandske menn og ni av ti (89 prosent) av filippinske menn giftet seg med noen med samme landbakgrunn som de selv, gjorde kun 6 prosent av thailandske kvinner og 17 prosent av filippinske kvinner det samme. Kvinnene er med andre ord langt mer eksogame enn mennene. Det er imidlertid verdt å merke seg at antallet vigslersom involverte en thailandsk innvandrer, 81, er svært mye mindre enn det tilsvarende antallet som involverte thailandske innvandrerkvinner, 811. Dette innebærer at tilfeldige variasjoner ved vigslene i perioden vi har valgt å se på vil kunne ha større utslag for resultatene for mennene enn for kvinnene.

Figur 4.3 Vigslers blant innvandrere fra Thailand og Filippinene, etter kjønn og landbakgrunn



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

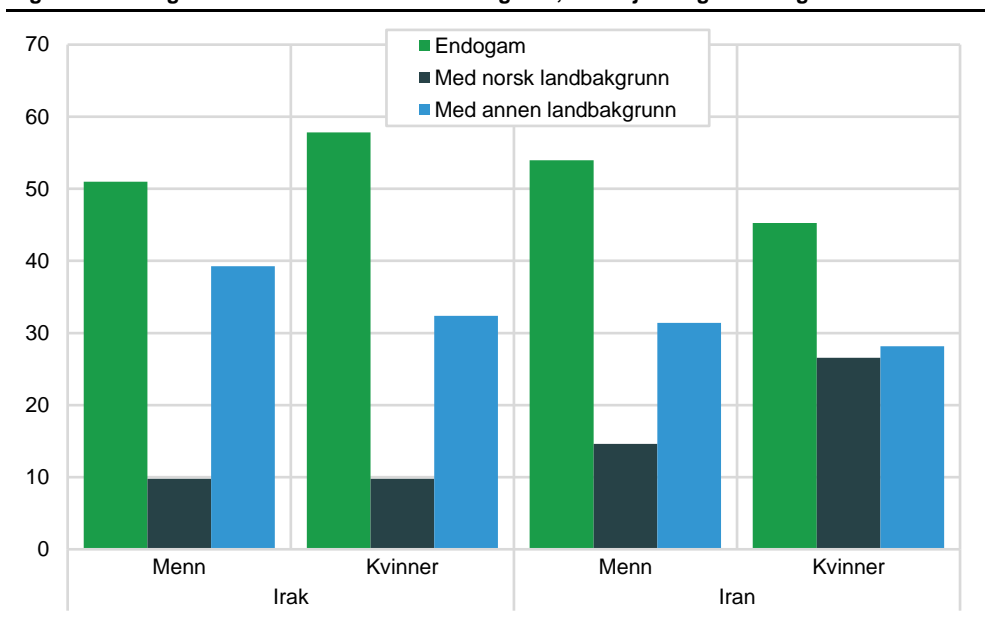
Vi ser også at thailandske og filippinske kvinner tenderer til å gifte seg med norske menn. Henholdsvis åtte av ti (79 prosent) av thailandske kvinner og to tredjedeler (65 prosent) av filippinske kvinner giftet seg med personer med norsk landbakgrunn. Dette er ikke overraskende gitt den omfattende familieinnvandringen fra disse landene i løpet av de siste to tiårene. Som allerede nevnt i kapittel 2.10 har en stor del av familieinnvandringen fra Thailand bestått av kvinner som kommer for å gifte seg med menn uten innvandrerbakgrunn.

At mange av kvinnene fra Thailand og Filippinene som gifter seg i Norge er familieinnvandrere som har kommet for å etablere seg med noen fra den øvrige befolkningen ser vi på botiden. Blant både thailandske og filippinske kvinner som gifter seg med personer med norsk landbakgrunn er botiden typisk relativt kort. Mange gifter seg i løpet av de aller første årene. Medianbotiden for filippinske og thailandske kvinner som gifter seg med norske menn er i begge tilfeller 2 år (jamfør medianbotid for innvandrerkvinner på 5 år, som nevnt i kapittel 4.2), hvilket betyr at halvparten av kvinnene har bodd i to år eller mindre når de gifter seg. En tredjedel (34 prosent) av de thailandske kvinnene giftet seg sågar i løpet av det første året de bodde i Norge. Blant filippinske kvinner var det noe færre som giftet seg i løpet av det første året, 20 prosent, men som vi ser fra medianbotiden gifter også de filippinske kvinnene seg tidlig i oppholdet.

4.7. Betydelig variasjon i valg av ektefelle blant irakiske og iranske innvandrere

Blant innvandrere fra Irak og Iran er det betydelig variasjon med hensyn til graden av endogami. Hovedtendensen er riktignok at et flertall gifter seg med en person med samme landbakgrunn som de selv. Dette er tilfelle med over halvparten av irakiske menn (51 prosent) og irakiske kvinner (58 prosent), samt blant iranske menn (54 prosent). Om lag en tiendel av personene i disse gruppene, 10 prosent av irakiske menn og kvinner og 15 prosent av iranske menn, gifter seg med en person med norsk landbakgrunn.

Figur 4.4 Vigsler blant innvandrere fra Irak og Iran, etter kjønn og landbakgrunn



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Iranske innvandrerkvinner utgjør imidlertid et unntak fra dette mønsteret. Av iranske innvandrerkvinner gifter et flertall seg med noen *uten* samme landbakgrunn som de selv. Under halvparten (45 prosent) av iranske innvandrerkvinner giftet seg med noen med iransk landbakgrunn, mens litt over en fjerdedel (27 prosent) giftet seg med en person med norsk landbakgrunn. Man ser videre at det er relativt stor forskjell i botid mellom de iranske innvandrerkvinnene som giftet seg med noen med norsk landbakgrunn sammenlignet med de som giftet seg med en person med iransk landbakgrunn. Den førstnevnte gruppen av kvinner hadde bodd i Norge i gjennomsnitt 17,2 år, mens kvinnene som giftet seg med noen med iransk landbakgrunn hadde bodd i landet i snitt 10 år. Medianbotiden for de endogame kvinnene er videre lavere enn dette snittet, 7 år, noe som tyder på at en del har kortere botid enn gjennomsnittet tilsier. Blant de iranske innvandrerkvinnene som giftet seg med en mann med norsk landbakgrunn er medianbotiden derimot den samme som snittet, 17 år, og vi ser videre at litt under en tredjedel av disse kvinnene kom til Norge mellom 26 og 28 år før, dvs. rundt slutten av 80-tallet og/eller begynnelsen av 90-tallet. Vi ser også det samme mønstret blant de iranske innvandrer mennene, der de som giftet seg med noen med norsk landbakgrunn har betraktelig lengre botid enn de som giftet seg med noen med iransk landbakgrunn.

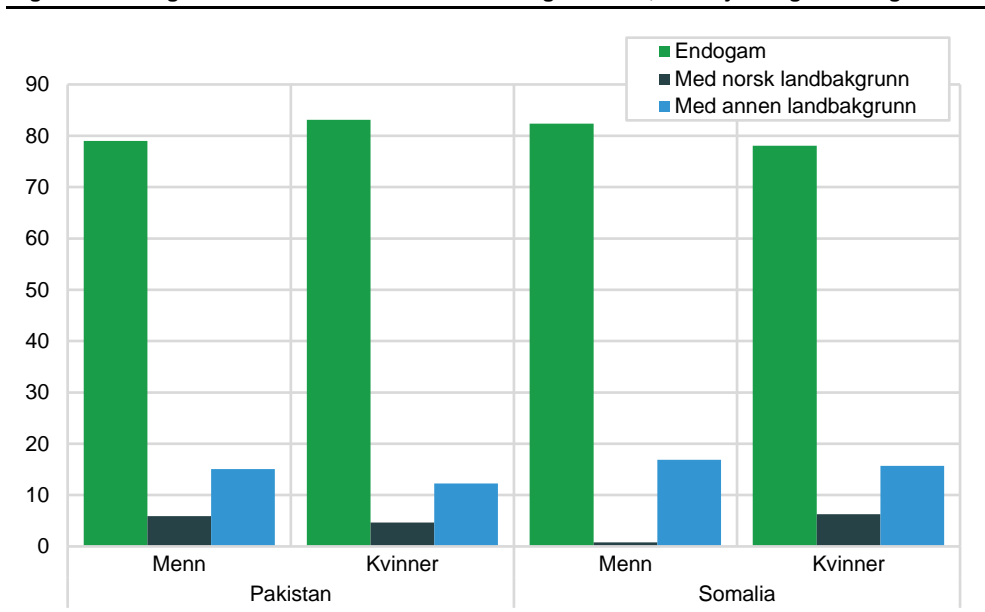
At iranske innvandrere i større grad gifter seg med personer med annen landbakgrunn er et mønster man har observert tidligere i sammenheng med undersøkelser av ekteskapsmønstre blant innvandrergrupper (Daugstad, 2006). Der ble det antydnet at grunnen til at iranere var mindre endogame enn andre asiatiske innvandrergrupper kunne henge sammen den relativt lange botiden til gruppen. De hadde med andre ord rukket å bli en del av samfunnet i større grad enn andre

grupper fra samme region med kortere botid. Som vi ser på botiden blant iranske innvandrere synes det som å være sammenheng mellom lengre botid og eksogami. Dette kan imidlertid også henge sammen med forskjellig sammensetning på gruppene av iranske innvandrere som har kommet til Norge i løpet av de siste tiårene. Man regner med tre bølger med utvandring fra Iran siden 1950 (Hakimzadeh, 2006). I de to bølgene som reiste i tiden før og rett etter revolusjonen i 1979 var det mange studenter, personer tilknyttet det gamle maktapparatet og høyt utdannede. Den tredje bølgen, som startet rundt 1995, har imidlertid bestått av personer med mer blandet bakgrunn med hensyn til utdanningsnivå og som har hatt dårligere forutsetninger for å integreres i vertslandene. Innvandringen fra Iran til Norge har likeledes vært preget av to perioder; en i 1987-88, da politiske innstramninger i Iran førte til at personer fra den intellektuelle eliten og ofte med høyere utdanning flyktet, og en annen fra og med midten av 1990-tallet til begynnelsen av 2000-tallet (Henriksen, 2007, s. 96). Dette forklarer imidlertid ikke hvorfor iranske innvandrerkvinner er mer tilbøyelige enn iranske innvandremenn til gifte seg med noen med norsk landbakgrunn.

4.8. Somaliske og pakistanske innvandrere blant de mest endogame

Vi har allerede sett at særlig polske og litauiske innvandrere tenderer mot å gifte seg med personer med samme landbakgrunn som de selv. Av innvandrergruppene vi har sett på skiller også somaliske og pakistanske innvandrere seg ut som særskilt endogame. 82 prosent av de somaliske mennene og 78 prosent av de somaliske kvinnene som giftet seg i perioden 2014-2018 giftet seg med noen med landbakgrunn som de selv. Kun 1 prosent av mennene og 6 prosent av kvinnene giftet seg med noen med norsk landbakgrunn. Andelene er noenlunde sammenlignbare blant pakistanske innvandrere: 79 prosent av pakistanske menn og 83 prosent av pakistanske kvinner giftet seg med noen med pakistansk bakgrunn, mens henholdsvis 6 prosent og 5 prosent giftet seg med personer med norsk landbakgrunn. Pakistanere er en gruppe med lang botid i Norge, noe som illustrerer at lengre botid ikke i seg selv ikke fører til mindre endogami, i det minste på gruppenivå. Som vi skal se tenderer også den neste generasjonen, altså norskfødte med pakistanske foreldre, til å gifte seg med personer med samme landbakgrunn som de selv.

Figur 4.5 Vigsler blant innvandrere fra Somalia og Pakistan, etter kjønn og landbakgrunn



Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

4.9. Syrere: en relativt ny innvandrergruppe i Norge

Syrere er en innvandrergruppe som har vokst betraktelig i løpet av de siste årene som en følge av flyktningsstrømmen fra landet. Vi har derfor også valgt å se på valg av ektefelle i denne innvandrergruppen. Generelt sett er syriske innvandrere relativt endogame. 58 prosent av syriske innvandrermenn som giftet seg i perioden 2014-2018 giftet seg med noen med samme landbakgrunn, mens kun 8 prosent av giftet seg med kvinner med norsk landbakgrunn. De tilsvarende andelene for syriske innvandrerkvinner var 76 prosent, som giftet seg med noen med samme landbakgrunn, og 3 prosent, som giftet seg med noen med norsk landbakgrunn. Som vi kan se tenderer med andre ord syriske innvandrerkvinner til å være mer endogame enn de syriske innvandrermennene. Når det er sagt er det viktig å huske at syrere er en ganske ny innvandrergruppe i Norge og at de derfor har hatt mindre mulighet til å komme inn i det norske samfunnet enn andre innvandrergupper som har vært her lenger. Mange av de ekteskap som inngås like etter ankomst til Norge, gjelder nok dessuten forhold som ble etablert lenge før innvandringen, enten i Syria eller under flukten. Man skal derfor være varsom med å lese for mye ut av disse resultatene og å gjøre sammenligninger med mer etablerte innvandrergupper.

4.10. Født i Norge av innvandrere ...

I kapittel 3 så vi at norskfødte med innvandrereforeldre er en ung gruppe i Norge og at det er flest blant dem med foreldre fra Pakistan, Tyrkia og Vietnam som har nådd voksenalderen. Det er da naturlig at i de fleste inngåtte ekteskap blant norskfødte med innvandrereforeldre, har minst en av partene denne landbakgrunnen. Det er også noen fra Sri Lanka og Somalia som akkurat har nådd tjuetårene. Også blant norskfødte med marokkansk bakgrunn er det litt over 1000 som er i tjuetårene. Alle disse gruppene er allikevel for små til at vi kan si noe generelt om deres ekteskapsmønstre.

I denne sammenhengen er det viktig å huske at norskfødte med innvandrereforeldre fortsatt er en ung gruppe og at det blir stadig mindre vanlig å gifte seg ung, også blant de med landbakgrunn fra Pakistan, Tyrkia og Vietnam (jf kapittel 3.2). Vi har med andre ord per i dag ikke et fullstendig bilde av ekteskapsmønsteret til denne gruppen. Man bør derfor være forsiktig når man sammenligner ekteskapsmønsteret til norskfødte med innvandrereforeldre med innvandrere fra samme land. Det vi kan si noe om er hvem de som har giftet seg i perioden 2014 til 2018 har valgt som ektefelle og hvor likt/ulikt dette ekteskapsmønsteret er med ekteskapsmønsteret vi ser blant innvandrere.

Vi kjenner landbakgrunnen til ektefellen i 1 593 av de totalt 1 783 ekteskapene som norskfødte menn med innvandrereforeldre inngikk i perioden 2014-2018 og i 1 878 av totalt 2 087 ekteskap som norskfødte kvinner med innvandrereforeldre inngikk i den samme perioden. De ukjente er personer som er bosatt i et annet land enn Norge ved ekteskapets inngåelse, og disse har vi ikke opplysninger om. Gjennomsnittsalderen ved giftermålet var, i alle ekteskap uavhengig om vi kjenner landbakgrunnen til ektefellen eller ikke, 29,2 år for norskfødte menn med innvandrereforeldre og 27,2 år for norskfødte kvinner med innvandrereforeldre, begge deler yngre enn for hele befolkningen, som er naturlig siden norskfødte med innvandrereforeldre er langt yngre enn den øvrige befolkningen (se kapittel 4.1, og Kirkeberg et al (2019)).

Tabell 4.1 Ekteskap inngått av norskfødte menn og kvinner med innvandrerforeldre og partners innvandringskategori, antall, 2014-2018

| | Inngåtte ekteskap | Eksogame ekteskap | Endogame ekteskap |
|--|-------------------|-------------------|-------------------|
| Norskfødte menn med innvandrerforeldre | 1 593 | 617 | 976 |
| Kvinnens innvandringskategori | | | |
| Født i Norge med to norskfødte foreldre | 280 | 279 | : |
| Innvandrere | 299 | 139 | 160 |
| Norskfødte med innvandrerforeldre | 680 | 60 | 620 |
| Norskfødte med en utenlandskfødt forelder | 43 | 29 | 14 |
| Utenlandsfødte med en norsk forelder | 10 | 8 | : |
| Utenlandsfødte med to norskfødte foreldre | 3 | 3 | . |
| Ukjent | 278 | 99 | 179 |
| Norskfødte kvinner med innvandrerforeldre | 1 878 | 749 | 1 129 |
| Mannens innvandringskategori | | | |
| Født i Norge med to norskfødte foreldre | 367 | 366 | : |
| Innvandrere | 441 | 157 | 284 |
| Norskfødte med innvandrerforeldre | 680 | 60 | 620 |
| Norskfødte med en utenlandskfødt forelder | 47 | 36 | 11 |
| Utenlandsfødte m/en norsk forelder | 7 | 7 | . |
| Utenlandsfødte med to norskfødte foreldre | 6 | 5 | . |
| Ukjent | 330 | 118 | 212 |

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Som vi kan se tenderer i det store og det hele norskfødte med innvandrerforeldre mot å gifte seg med personer som enten er innvandrere eller som selv er norskfødte med innvandrerforeldre. Dette gjelder både menn og kvinner: 61 prosent av mennene og 60 prosent av kvinnene giftet seg med en innvandrer eller en norskfødt med innvandrerforeldre, se tabell 4.1. Ytterligere 17 prosent og 18 prosent giftet seg med noen med ukjent innvandringskategori, noe som vanligvis betyr at personen ikke er bosatt i landet. Bare 21 prosent av mennene og 23 prosent av kvinnene giftet seg med noen fra den øvrige befolkningen, dvs. en person bosatt i landet som hverken er innvandrer eller norskfødt med innvandrerforeldre.

Innvandringskategorien til ektefellen forteller oss imidlertid ikke om ekteskapet inngås mellom to personer med samme landbakgrunn. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre som gifter seg med hverandre har ikke nødvendigvis samme landbakgrunn. På samme måte finnes det også personer i den øvrige befolkningen som har samme landbakgrunn som de norskfødte med innvandrerforeldre som de gifter seg med. Dette kan for eksempel være menn eller kvinner med en innvandrerforelder. I denne rapporten ser vi, som allerede nevnt, derfor nesten utelukkende på landbakgrunnen til ektefellene. Det er allikevel verdt å merke seg at mange norskfødte med innvandrerforeldre velger blant annet å gifte seg med noen som ikke er bosatt i landet. Det har vært argumentert for at dette, sammen med tendensen til å gifte seg med personer med samme landbakgrunn som de selv (se under), kan ha negative konsekvenser for integreringsprosessen og at det kan føre til «forsinkelser» på områder som har med levekår, arbeid og utdanning m.m. (Kirkeberg et al, 2019, s. 33).

Slik som for innvandrere er det for deres etterkommere veldig ulik praksis for forskjellige landgrupper med hensyn til hvorvidt de gifter seg med noen med samme landbakgrunn. For norskfødte med bakgrunn fra noen land er det vanlig å gifte seg med noen med en annen landbakgrunn enn en selv og for andre ikke.

Ser vi på de 1 593 ekteskapene inngått av norskfødte menn med innvandrerforeldre i perioden 2014-2018 der man kjenner kvinnens landbakgrunn, var 61 prosent av de inngåtte ekteskapene med kvinner med samme landbakgrunn. I de 1 878 ekteskapene som ble inngått i samme periode der kvinnen var norskfødt med innvandrerforeldre var tilsvarende andel 60 prosent. Av totalt 2 800 vigsler der

minst en av partene var norskfødt med innvandrerforeldre var 53 prosent med en med samme landbakgrunn. Merk at prosentandelen for endogame forhold er lavere i totaltallet for alle vigsler der en eller begge av partene var norskfødt med innvandrerforeldre enn om vi ser kun på vigsler inngått av norskfødte menn med innvandrerforeldre eller kun på vigsler inngått av norskfødte kvinner med innvandrerforeldre. Dette skyldes at det i totaltallet inngår en hel del vigsler mellom norskfødte med innvandrerforeldre som telles kun en gang. Ettersom disse ekteskapene i stor grad er endogame, vil andelen endogame forhold dermed synke.

Videre ser vi at norskfødte med innvandrerforeldre i liten grad gifter seg med en med norsk landbakgrunn. Kun henholdsvis 16 og 18 prosent av norskfødte menn og kvinner med innvandrerforeldre giftet seg med noen med norsk landbakgrunn.

4.11. Norskfødte med pakistanske foreldre mer endogame enn pakistanske innvandrere

Totaltallene som er blitt presentert gir inntrykk av at norskfødte med innvandrerforeldre i stor grad gifter seg med noen med samme landbakgrunn og at de i liten grad inngår ekteskap med noen med norsk landbakgrunn. Som nevnt er det imidlertid store variasjoner mellom forskjellige grupper blant norskfødte med innvandrerforeldre. Man finner dessuten også visse kjønnsforskjeller innenfor noen av gruppene.

Blant de mest endogame gruppene av norskfødte med innvandrerforeldre er de med landbakgrunn fra Pakistan. Et stort flertall av etterkommere av innvandrere fra Pakistan gifter seg med noen med pakistansk landbakgrunn. Norskfødte kvinner med foreldre fra Pakistan er sågar i større grad endogame enn innvandrere fra Pakistan. 83 prosent av pakistanske innvandrerkvinner giftet seg med en person med pakistansk bakgrunn (se kapittel 4.8). Til sammenligning var 87 prosent av de 717 ekteskapene norskfødte kvinner med pakistanskfødte foreldre inngikk i perioden vi ser på, med menn med pakistansk landbakgrunn. Om lag to av tre (396) av disse mennene var andre norskfødte med innvandrerforeldre med pakistansk landbakgrunn, mens en av fem (127) var innvandrere født i Pakistan. Kun 3 prosent av de 717 ekteskapene, var med en person med norsk landbakgrunn. De resterende ti prosentene (73 personer) som giftet seg med noen som hverken hadde pakistansk eller norsk landbakgrunn, giftet seg i hovedsak med personer med bakgrunn fra vest-europeiske eller nordiske land eller fra land i Asia (slik som Afghanistan, Irak eller India).

Også for norskfødte menn med pakistanskfødte foreldre, er det en høyere andel som giftet seg endogamt enn for pakistanske innvandrere. 83 prosent av menn med pakistanske foreldre giftet seg med kvinner som også hadde pakistansk bakgrunn. Til sammenligning var 79 prosent av ekteskapsinngåelsene til pakistanske innvandremenn med en kvinne med pakistansk landbakgrunn. Et flertall av ektefellene som også hadde pakistansk landbakgrunn var andre norskfødte med innvandrerforeldre. Sju av ti (396) av de 543 ekteskapene der en norskfødt mann med innvandrerforeldre fra Pakistan giftet seg endogamt, var med en norskfødt med innvandrerforeldre. Litt over en av ti (70) av ekteskapene var med en innvandrer født i Pakistan. Få norskfødte menn med foreldre fra Pakistan giftet seg dessuten med noen med norsk landbakgrunn: kun 4 prosent av ekteskapene var mellom en norskfødt mann med innvandrerforeldre fra Pakistan og en kvinne med norsk landbakgrunn. Resten av vigslene som ikke var endogame var med personer fra Asia, vest-europeiske-, nordiske- eller afrikanske land (særlig Marokko).

Som vi ser blant norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan, er det for noen landgrupper en tendens til at norskfødte kvinner med innvandrerforeldre i høyere

grad gifter seg med noen med samme landbakgrunn enn norskfødte menn med innvandrerforeldre. Dette er imidlertid ikke tilfelle blant norskfødte med innvandrerforeldre fra Tyrkia. Her var andelen endogame omtrent lik blant begge kjønn. For kvinner med tyrkiske foreldre var andelen 79 prosent, mens andelen menn med tyrkiske foreldre som giftet seg med kvinner som også hadde tyrkiske foreldre var 78 prosent.

4.12. To av tre menn med vietnamesisk bakgrunn giftet seg endogamt

For dem med vietnamesiske foreldre var situasjonen motsatt, og andelen endogame ekteskapsinngåelser var høyest for menn. 65 prosent av menn med vietnamesiske foreldre som giftet seg i perioden (82 av 126 vigsler), giftet seg med en kvinne med vietnamesisk landbakgrunn, mens 35 prosent av ekteskapene norskfødte kvinner med vietnamesisk landbakgrunn inngikk (61 av 172), var endogame. Av mennene var det 15 prosent som giftet seg med en person med norsk landbakgrunn, mens 34 prosent av kvinnene gjorde det samme. 20 prosent av mennene og 31 prosent av kvinnene giftet seg med noen som hverken hadde vietnamesisk eller norsk landbakgrunn. Tallene for mennene og kvinnene som har giftet seg med noen som hverken har vietnamesisk eller norsk landbakgrunn er imidlertid så små at det er vanskelig å si noe om eventuelle mønster i valg av ektefelle i denne gruppen.

Det er også viktig å påpeke at samboerskap er mer vanlig blant norskfødte med innvandrerforeldre fra Vietnam enn det er for andre store grupper av norskfødte med innvandrerforeldre (Kirkeberg et al, 2019, s. 31). Dette innebærer at ekteskapsmønsteret vi har kartlagt i denne rapporten i mindre grad kan sies å gi et fullstendig bilde av denne gruppens valg av partnere.

4.13. Hovedfunn fra kapitlet

I perioden fra 2014 til 2018 var det 34 500 vigsler mellom personer med ulikt kjønn der en eller begge enten var innvandrer eller norskfødte med innvandrerforeldre. I dette kapitlet har vi sett på hvem innvandrerne og de norskfødte med innvandrerforeldre valgte som ektefelle, med fokus på landbakgrunnen til ektefellene. Vi har i denne sammenhengen skilt mellom *endogame* forhold (ekteskap der personene har samme landbakgrunn) og *eksogame* forhold (ekteskap der personene har forskjellig landbakgrunn).

Blant vigslene hvor en eller begge var innvandrer, finner vi at flertallet (59 prosent) var mellom personer med forskjellig landbakgrunn (eksogamt), men det er stor variasjon mellom og innenfor forskjellige innvandrergrupper. Sterkest tendens til å gifte seg med noen med samme landbakgrunn som en selv, finner man blant innvandrere fra Øst-Europa og fra Pakistan og Somalia. Minst endogame er innvandrere fra nordiske og vest-europeiske land, samt kvinner fra Thailand og Filippinene.

Det er også store kjønnsforskjeller internt i innvandrergruppene. Filippinske og thailandske innvandrerkvinner er betraktelig mer eksogame enn innvandrer menn fra samme land. Det samme mønsteret er også tilstede blant russiske og iranske innvandrere, der kvinnene, langt mer enn mennene, er tilbøyelige til å velge ektefelle som ikke er henholdsvis russisk eller iransk. Mange av kvinnene fra disse fire landene gifter seg med noen med norsk landbakgrunn.

Ettersom norskfødte med innvandrerforeldre er en ung gruppe i Norge, er det begrenset hvilke enkeltland innenfor denne gruppen vi har kunnet se på. Kun de med foreldre fra Pakistan, Tyrkia og Vietnam er mange nok til at vi kan si noe generelt om ekteskapsmønsteret deres. Blant vigslene i perioden fra 2014 til 2018

hvor en eller begge parter var norskfødt med innvandrereforeldre, finner vi at halvparten (53 prosent) var endogame (mellom personer med samme landbakgrunn). Som med vigslene der en eller begge parter var innvandrere, skjuler også denne andelen betydelige variasjoner mellom innvandreregruppene. Mest endogame var norskfødte med innvandrereforeldre fra Pakistan, hvor 87 prosent av kvinnene og 83 prosent av mennene giftet seg med noen med samme landbakgrunn som dem selv. Denne andelen er høyere enn blant innvandrere fra Pakistan (83 prosent av kvinnene og 79 prosent av mennene). Andelen som giftet seg endogamt var noe lavere blant norskfødte med innvandrereforeldre fra Tyrkia, henholdsvis 79 og 78 prosent for kvinner og menn. Blant norskfødte med innvandrereforeldre fra Vietnam var det på sin side store kjønnsforskjeller. Mens to av tre menn (65 prosent) med vietnamesiske foreldre giftet seg endogamt, giftet kun en av tre kvinner (36 prosent) seg med noen med samme landbakgrunn.

Referanser

- Daugstad, G. (2006). Hvem gifter innvandrere i Norge seg med? *Samfunnsspeilet* 4/2006. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/hvem-gifter-innvandrere-i-norge-seg-med>
- Daugstad, G. (2008). *Ekteskap over landegrensene. Ekteskapsmønster og transnasjonale familieetableringar i perioden 1990-2007*. Rapporter 2008/41. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/ekteskap-over-landegrensene>
- Daugstad, G. (2009). *Søker krake make? Ekteskap og pardannelse blant unge med bakgrunn grunn fra Tyrkia, Pakistan og Vietnam*. Rapporter 2009/33. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/soker-krake-make>
- Dzamarija, M. (2013). *Innvandringsgrunn 1990-2011, hva vet vi og hvordan kan statistikken utnyttes?* Rapport 2013/34, Statistisk Sentralbyrå. Hentet fra <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/innvandringsgrunn-1990-2011-hva-vet-vi-og-hvordan-kan-statistikken-utnyttes?fane=om>
- Dzamarija, M. (2017). Innvandrere og deres norskfødte barn – gruppenes sammensetning. *Innvandrere i Norge, 2017*, Statistisk Sentralbyrå. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/innvandrere-og-deres-norskfodte-barn-gruppenes-sammensetning>
- Egge-Hoveid, K. og Sandnes, T. (2015). *Innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre i et kjønns- og likestillingsperspektiv Utdanning, arbeid og samfunnsdeltakelse*. Rapporter 2015/26, Statistisk sentralbyrå. Hentet fra <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/231261?ts=14f975e12e8>
- Eriksen, T. H. (1993). *Små steder-store spørsmål: innføring i sosialantropologi*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Eriksen, T. H. (2010). *Ethnicity and Nationalism: Anthropological Perspectives. Third Edition*. London: Pluto Press
- Eurostat (2019). Total unemployment rate. Hentet fra <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00203/default/table?lang=en>
- Hakimzadeh, S. (2006). Iran: A vast diaspora abroad and millions of refugees at home. Migration information source. September 2006. Hentet fra <https://www.migrationpolicy.org/article/iran-vast-diaspora-abroad-and-millions-refugees-home>
- Hear, N. et al (2009). Managing Mobility for Human Development: The Growing Saliency of Mixed Migration. UNDP: Human Development Research Paper 2009/20
- Henriksen, K. (2007). *Fakta om 18 innvandrergupper i Norge*. Rapporter 2007/29, Oslo: Statistisk Sentralbyrå. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/fakta-om-18-innvandrergupper-i-norge>
- Henriksen, K. (2010). *Familieinnvandring og ekteskapsmønster 1990-2008*. Rapporter 2010/10, Statistisk sentralbyrå. Hentet fra <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/familieinnvandring-og-ekteskapsmonster-1990-2008>

- Henriksen, K. (2012). Mindre vanlig med ekteskapsinnvandring til barn av innvandrere. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/mindre-vanlig-med-ekteskapsinnvandring-til-barn-av-innvandrere>
- Lappegård T. (2006). Family formation and education among Pakistani, Turkish and Vietnamese women in Norway, GENUS, LXII (1), 75-95
- Kirkeberg, M. et al (2019). *Norskfødte med innvandrerforeldre – hvordan går det med dem? Demografi, utdanning, arbeid og inntekt*. Rapporter 2019/21, Statistisk sentralbyrå. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/norskfodte-med-innvandrerforeldre-hvordan-gar-det-med-dem>
- UDI 2019: lastet ned 22.11.2019 fra <https://www.udiregelverk.no/no/rettskilder/sentrale/utlendingsloven/kap6/41-a-24-arskrav-for-familieetablering/>
- Vassenden, K. (2015). *Om kvaliteten på den norske inn- og utvandringsstatistikken*. Notater 2015/17, Statistisk Sentralbyrå. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/om-kvaliteten-pa-den-norske-inn-og-utvandringsstatistikken>
- Wiik, K. (2014). *Valg av ektefelle blant norskfødte med innvandrerforeldre*. Rapporter 2014/8. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/165169?ts=14540c34818>

Vedlegg A: Tabeller

Tabell A 1 Familieinnvandring etter type og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2018. Absolutte tall

| | Familieetablering og referansepersonens innvandringsbakgrunn | | | | | | Gjenforening og alder på familieinnvandrer | | | | |
|-------------------------|--|-------------------------|------------------|---------------|--|------------------------------------|--|--------------------|--|------------------------------------|------------------------------------|
| | Familieinnvandring i alt | Familieetablering i alt | Øvrig befolkning | Innvandrere | Herav: familieetablering til flyktning | Norsk-fødte med innvandrerforeldre | Uopp-gitt | Gjenforening i alt | Herav: familiegjenforening til flyktning | Familieinnvandrerer 17 år og yngre | Familieinnvandrerer 18 år og eldre |
| I alt, 1990-2018 | 312 690 | 104 384 | 55 761 | 44 435 | 17 962 | 3 957 | 231 | 208 306 | 49 206 | 123 640 | 84 666 |
| 1990 | 4 568 | 1 637 | 1 041 | 594 | 179 | 2 | - | 2 931 | 608 | 1 779 | 1 152 |
| 1991 | 4 391 | 1 702 | 1 098 | 600 | 221 | 4 | - | 2 689 | 513 | 1 543 | 1 146 |
| 1992 | 4 896 | 2 026 | 1 252 | 764 | 314 | 10 | - | 2 870 | 552 | 1 669 | 1 201 |
| 1993 | 4 768 | 1 920 | 1 188 | 717 | 324 | 15 | - | 2 848 | 581 | 1 709 | 1 139 |
| 1994 | 4 242 | 2 113 | 1 181 | 910 | 426 | 22 | - | 2 129 | 369 | 1 249 | 880 |
| 1995 | 4 335 | 2 192 | 1 171 | 987 | 444 | 34 | - | 2 143 | 378 | 1 202 | 941 |
| 1996 | 4 622 | 2 194 | 1 172 | 970 | 468 | 52 | - | 2 428 | 534 | 1 343 | 1 085 |
| 1997 | 5 872 | 2 746 | 1 471 | 1 193 | 622 | 82 | - | 3 126 | 737 | 1 713 | 1 413 |
| 1998 | 6 783 | 3 157 | 1 648 | 1 398 | 707 | 111 | - | 3 626 | 983 | 2 026 | 1 600 |
| 1999 | 7 482 | 3 328 | 1 869 | 1 331 | 661 | 128 | - | 4 154 | 1 714 | 2 398 | 1 756 |
| 2000 | 7 610 | 3 380 | 2 104 | 1 142 | 588 | 134 | - | 4 230 | 1 857 | 2 546 | 1 684 |
| 2001 | 8 389 | 3 899 | 2 428 | 1 311 | 710 | 160 | - | 4 490 | 1 909 | 2 663 | 1 827 |
| 2002 | 12 852 | 4 914 | 2 875 | 1 863 | 1 046 | 175 | 1 | 7 938 | 4 672 | 4 901 | 3 037 |
| 2003 | 9 228 | 4 442 | 2 790 | 1 444 | 793 | 207 | 1 | 4 786 | 2 325 | 2 989 | 1 797 |
| 2004 | 9 248 | 4 839 | 2 930 | 1 680 | 923 | 222 | 7 | 4 409 | 1 303 | 2 681 | 1 728 |
| 2005 | 10 459 | 4 733 | 2 792 | 1 703 | 898 | 226 | 12 | 5 726 | 1 804 | 3 632 | 2 094 |
| 2006 | 11 346 | 4 503 | 2 660 | 1 648 | 828 | 185 | 10 | 6 843 | 1 725 | 4 185 | 2 658 |
| 2007 | 13 772 | 4 380 | 2 554 | 1 648 | 773 | 155 | 23 | 9 392 | 1 371 | 5 617 | 3 775 |
| 2008 | 16 927 | 4 830 | 2 647 | 1 969 | 984 | 196 | 18 | 12 097 | 1 883 | 7 056 | 5 041 |
| 2009 | 15 298 | 4 131 | 1 934 | 1 955 | 693 | 215 | 27 | 11 167 | 2 000 | 6 418 | 4 749 |
| 2010 | 15 015 | 3 589 | 1 682 | 1 748 | 561 | 137 | 22 | 11 426 | 1 473 | 6 830 | 4 596 |
| 2011 | 16 272 | 4 558 | 2 215 | 2 162 | 715 | 159 | 22 | 11 714 | 1 387 | 7 010 | 4 704 |
| 2012 | 18 132 | 4 701 | 2 233 | 2 223 | 688 | 188 | 57 | 13 431 | 2 154 | 8 196 | 5 235 |
| 2013 | 16 731 | 4 198 | 1 913 | 2 103 | 545 | 163 | 19 | 13 249 | 1 747 | 7 858 | 5 391 |
| 2014 | 16 364 | 3 892 | 1 524 | 2 188 | 586 | 174 | 6 | 12 472 | 1 569 | 7 365 | 5 107 |
| 2015 | 16 722 | 3 961 | 1 769 | 2 039 | 525 | 151 | 2 | 12 761 | 3 162 | 7 568 | 5 193 |
| 2016 | 16 731 | 4 800 | 2 260 | 2 281 | 656 | 257 | 2 | 11 931 | 3 611 | 7 073 | 4 858 |
| 2017 | 16 235 | 4 108 | 1 757 | 2 123 | 615 | 226 | 2 | 12 127 | 4 209 | 7 185 | 4 942 |
| 2018 | 12 684 | 3 511 | 1 603 | 1 741 | 469 | 167 | - | 9 173 | 2 076 | 5 236 | 3 937 |

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Tabell A 2 Familieinnvandring etter type og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Kvinner. 1990-2018. Absolutte tall

| | Familieetablering og referansepersonens innvandringsbakgrunn | | | | | Gjenforening og alder på familieinnvandrerens | | | | |
|-------------------------|--|-------------------------|------------------|---------------|--|---|--------------------|--|------------------------------------|------------------------------------|
| | Familieinnvandring i alt | Familieetablering i alt | Øvrig befolkning | Innvandrere | Herav: familieetablering til flyktning | Norsk-fødte med innvandrerforeldre | Gjenforening i alt | Herav: familiegjenforening til flyktning | Familieinnvandrerer 17 år og yngre | Familieinnvandrerer 18 år og eldre |
| I alt, 1990-2018 | 206 918 | 78 162 | 42 193 | 33 942 | 14 312 | 1 871 | 128 756 | 28 612 | 60 267 | 68 489 |
| 1990 | 2 962 | 1 141 | 668 | 472 | 165 | 1 | 1 821 | 424 | 882 | 939 |
| 1991 | 2 748 | 1 106 | 636 | 468 | 201 | 2 | 1 642 | 344 | 754 | 888 |
| 1992 | 3 170 | 1 391 | 762 | 626 | 288 | 3 | 1 779 | 355 | 804 | 975 |
| 1993 | 3 059 | 1 292 | 719 | 569 | 296 | 4 | 1 767 | 356 | 832 | 935 |
| 1994 | 2 823 | 1 517 | 768 | 741 | 403 | 8 | 1 306 | 236 | 596 | 710 |
| 1995 | 2 944 | 1 577 | 784 | 781 | 402 | 12 | 1 367 | 241 | 620 | 747 |
| 1996 | 3 168 | 1 605 | 782 | 807 | 436 | 16 | 1 563 | 308 | 672 | 891 |
| 1997 | 3 880 | 1 919 | 947 | 947 | 567 | 25 | 1 961 | 437 | 843 | 1 118 |
| 1998 | 4 422 | 2 190 | 1 049 | 1 095 | 612 | 46 | 2 232 | 551 | 988 | 1 244 |
| 1999 | 4 830 | 2 334 | 1 296 | 988 | 543 | 50 | 2 496 | 999 | 1 111 | 1 385 |
| 2000 | 4 909 | 2 373 | 1 484 | 840 | 459 | 49 | 2 536 | 1 092 | 1 221 | 1 315 |
| 2001 | 5 450 | 2 749 | 1 766 | 922 | 525 | 61 | 2 701 | 1 078 | 1 276 | 1 425 |
| 2002 | 8 246 | 3 573 | 2 128 | 1 364 | 803 | 80 | 4 673 | 2 683 | 2 331 | 2 342 |
| 2003 | 6 069 | 3 239 | 2 111 | 1 030 | 597 | 98 | 2 830 | 1 357 | 1 465 | 1 365 |
| 2004 | 6 075 | 3 448 | 2 145 | 1 184 | 699 | 117 | 2 627 | 794 | 1 326 | 1 301 |
| 2005 | 6 904 | 3 495 | 2 170 | 1 217 | 678 | 100 | 3 409 | 1 058 | 1 759 | 1 650 |
| 2006 | 7 523 | 3 304 | 2 021 | 1 187 | 638 | 91 | 4 219 | 1 009 | 2 041 | 2 178 |
| 2007 | 9 358 | 3 321 | 2 031 | 1 208 | 595 | 68 | 6 037 | 779 | 2 768 | 3 269 |
| 2008 | 11 606 | 3 752 | 2 173 | 1 464 | 760 | 100 | 7 854 | 1 058 | 3 476 | 4 378 |
| 2009 | 9 877 | 3 101 | 1 547 | 1 432 | 517 | 101 | 6 776 | 1 173 | 3 063 | 3 713 |
| 2010 | 10 042 | 2 914 | 1 406 | 1 414 | 451 | 79 | 7 128 | 803 | 3 305 | 3 823 |
| 2011 | 10 905 | 3 602 | 1 841 | 1 670 | 568 | 79 | 7 303 | 776 | 3 425 | 3 878 |
| 2012 | 12 075 | 3 730 | 1 816 | 1 776 | 520 | 96 | 8 345 | 1 184 | 3 944 | 4 401 |
| 2013 | 11 583 | 3 376 | 1 601 | 1 676 | 407 | 88 | 8 207 | 920 | 3 771 | 4 436 |
| 2014 | 10 898 | 3 060 | 1 246 | 1 723 | 429 | 86 | 7 838 | 849 | 3 666 | 4 172 |
| 2015 | 11 118 | 3 193 | 1 536 | 1 584 | 394 | 71 | 7 925 | 1 772 | 3 809 | 4 116 |
| 2016 | 11 092 | 3 785 | 1 912 | 1 745 | 509 | 126 | 7 307 | 2 160 | 3 437 | 3 870 |
| 2017 | 10 722 | 3 272 | 1 483 | 1 665 | 481 | 123 | 7 450 | 2 566 | 3 567 | 3 883 |
| 2018 | 8 460 | 2 803 | 1 365 | 1 347 | 369 | 91 | 5 657 | 1 250 | 2 515 | 3 142 |

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Tabell A 3 Familieinnvandring etter type og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Menn. 1990-2018. Absolutte tall

| | Familieetablering og referansepersonens innvandringsbakgrunn | | | | | Gjenforening og alder på familieinnvandrer | | | | |
|-------------------------|--|-------------------------|------------------|---------------|--|--|--------------------|---|------------------------------------|------------------------------------|
| | Familieinnvandring i alt | Familieetablering i alt | Øvrig befolkning | Innvandrere | Herav: familieetablering til flyktning | Norskfødte med innvandrereforeldre | Gjenforening i alt | Herav: familie-gjenforening til flyktning | Familieinnvandrerer 17 år og yngre | Familieinnvandrerer 18 år og eldre |
| I alt, 1990-2018 | 105 772 | 26 222 | 13 568 | 10 493 | 3 650 | 2 086 | 79 550 | 20 594 | 63 373 | 16 177 |
| 1990 | 1 606 | 496 | 373 | 122 | 14 | 1 | 1 110 | 184 | 897 | 213 |
| 1991 | 1 643 | 596 | 462 | 132 | 20 | 2 | 1 047 | 169 | 789 | 258 |
| 1992 | 1 726 | 635 | 490 | 138 | 26 | 7 | 1 091 | 197 | 865 | 226 |
| 1993 | 1 709 | 628 | 469 | 148 | 28 | 11 | 1 081 | 225 | 877 | 204 |
| 1994 | 1 419 | 596 | 413 | 169 | 23 | 14 | 823 | 133 | 653 | 170 |
| 1995 | 1 391 | 615 | 387 | 206 | 42 | 22 | 776 | 137 | 582 | 194 |
| 1996 | 1 454 | 589 | 390 | 163 | 32 | 36 | 865 | 226 | 671 | 194 |
| 1997 | 1 992 | 827 | 524 | 246 | 55 | 57 | 1 165 | 300 | 870 | 295 |
| 1998 | 2 361 | 967 | 599 | 303 | 95 | 65 | 1 394 | 432 | 1 038 | 356 |
| 1999 | 2 652 | 994 | 573 | 343 | 118 | 78 | 1 658 | 715 | 1 287 | 371 |
| 2000 | 2 701 | 1 007 | 620 | 302 | 129 | 85 | 1 694 | 765 | 1 325 | 369 |
| 2001 | 2 939 | 1 150 | 662 | 389 | 185 | 99 | 1 789 | 831 | 1 387 | 402 |
| 2002 | 4 606 | 1 341 | 747 | 499 | 243 | 95 | 3 265 | 1 989 | 2 570 | 695 |
| 2003 | 3 159 | 1 203 | 679 | 414 | 196 | 109 | 1 956 | 968 | 1 524 | 432 |
| 2004 | 3 173 | 1 391 | 785 | 496 | 224 | 105 | 1 782 | 509 | 1 355 | 427 |
| 2005 | 3 555 | 1 238 | 622 | 486 | 220 | 126 | 2 317 | 746 | 1 873 | 444 |
| 2006 | 3 823 | 1 199 | 639 | 461 | 190 | 94 | 2 624 | 716 | 2 144 | 480 |
| 2007 | 4 414 | 1 059 | 523 | 440 | 178 | 87 | 3 355 | 592 | 2 849 | 506 |
| 2008 | 5 321 | 1 078 | 474 | 505 | 224 | 96 | 4 243 | 825 | 3 580 | 663 |
| 2009 | 5 421 | 1 030 | 387 | 523 | 176 | 114 | 4 391 | 827 | 3 355 | 1 036 |
| 2010 | 4 973 | 675 | 276 | 334 | 110 | 58 | 4 298 | 670 | 3 525 | 773 |
| 2011 | 5 367 | 956 | 374 | 492 | 147 | 80 | 4 411 | 611 | 3 585 | 826 |
| 2012 | 6 057 | 971 | 417 | 447 | 168 | 92 | 5 086 | 970 | 4 252 | 834 |
| 2013 | 5 864 | 822 | 312 | 427 | 138 | 75 | 5 042 | 827 | 4 087 | 955 |
| 2014 | 5 466 | 832 | 278 | 465 | 157 | 88 | 4 634 | 720 | 3 699 | 935 |
| 2015 | 5 604 | 768 | 233 | 455 | 131 | 80 | 4 836 | 1 390 | 3 759 | 1 077 |
| 2016 | 5 639 | 1 015 | 348 | 536 | 147 | 131 | 4 624 | 1 451 | 3 636 | 988 |
| 2017 | 5 513 | 836 | 274 | 458 | 134 | 103 | 4 677 | 1 643 | 3 618 | 1 059 |
| 2018 | 4 224 | 708 | 238 | 394 | 100 | 76 | 3 516 | 826 | 2 721 | 795 |

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Tabell A 4 Familieinnvandring til innvandrere, etter referansepersonens innvandringsgrunn og familieinnvandrersens kjønn. 1990-2015. Absolutte tall

| | I alt | | | Arbeid | | | Familie | | | Flukt | | | Utdanning | | | Annet | | | Uoppgitt | | |
|-------------------------|----------------|---------------|----------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|------------|------------|---------------|--------------|--------------|--------------|------------|------------|------------|---------------|--------------|--------------|
| | I alt | Menn | Kvinner | I alt | Menn | Kvinner | I alt | Menn | Kvinner | I alt | Menn | Kvinner | I alt | Menn | Kvinner | I alt | Menn | Kvinner | I alt | Menn | Kvinner |
| I alt, 1990-2015 | 192 862 | 66 040 | 126 822 | 55 119 | 13 127 | 41 992 | 52 223 | 22 721 | 29 502 | 468 | 916 | 42 552 | 8 070 | 2 903 | 5 167 | 884 | 393 | 491 | 10 098 | 2 980 | 7 118 |
| 1990 | 2 975 | 1 062 | 1 913 | 367 | 79 | 288 | 1 742 | 765 | 977 | 747 | 183 | 564 | 96 | 28 | 68 | 18 | 5 | 13 | 5 | 2 | 3 |
| 1991 | 2 900 | 998 | 1 902 | 390 | 57 | 333 | 1 739 | 751 | 988 | 690 | 166 | 524 | 61 | 16 | 45 | 17 | 6 | 11 | 3 | 2 | 1 |
| 1992 | 3 267 | 1 104 | 2 163 | 417 | 55 | 362 | 1 941 | 816 | 1 125 | 819 | 202 | 617 | 80 | 29 | 51 | 8 | 2 | 6 | 2 | - | 2 |
| 1993 | 3 254 | 1 114 | 2 140 | 374 | 69 | 305 | 1 928 | 786 | 1 142 | 868 | 236 | 632 | 75 | 17 | 58 | 9 | 6 | 3 | - | - | - |
| 1994 | 2 783 | 904 | 1 879 | 384 | 85 | 299 | 1 516 | 636 | 880 | 755 | 140 | 615 | 112 | 38 | 74 | 15 | 4 | 11 | 1 | 1 | - |
| 1995 | 2 825 | 872 | 1 953 | 423 | 87 | 336 | 1 478 | 589 | 889 | 801 | 169 | 632 | 105 | 20 | 85 | 16 | 7 | 9 | 2 | - | 2 |
| 1996 | 3 126 | 940 | 2 186 | 525 | 124 | 401 | 1 495 | 526 | 969 | 991 | 252 | 739 | 91 | 29 | 62 | 20 | 9 | 11 | 4 | - | 4 |
| 1997 | 3 981 | 1 287 | 2 694 | 688 | 187 | 501 | 1 782 | 692 | 1 090 | 1 330 | 348 | 982 | 148 | 49 | 99 | 25 | 10 | 15 | 8 | 1 | 7 |
| 1998 | 4 658 | 1 543 | 3 115 | 1 012 | 290 | 722 | 1 753 | 685 | 1 068 | 1 655 | 506 | 1 149 | 195 | 47 | 148 | 36 | 14 | 22 | 7 | 1 | 6 |
| 1999 | 5 166 | 1 873 | 3 293 | 808 | 230 | 578 | 1 766 | 746 | 1 020 | 2 334 | 809 | 1 525 | 221 | 70 | 151 | 30 | 15 | 15 | 7 | 3 | 4 |
| 2000 | 5 062 | 1 870 | 3 192 | 770 | 236 | 534 | 1 592 | 650 | 942 | 2 398 | 867 | 1 531 | 263 | 98 | 165 | 30 | 18 | 12 | 9 | 1 | 8 |
| 2001 | 5 516 | 2 081 | 3 435 | 933 | 253 | 680 | 1 708 | 754 | 954 | 2 568 | 979 | 1 589 | 263 | 74 | 189 | 40 | 20 | 20 | 4 | 1 | 3 |
| 2002 | 9 447 | 3 651 | 5 796 | 1 088 | 340 | 748 | 2 358 | 1 011 | 1 347 | 5 649 | 2 200 | 3 449 | 300 | 82 | 218 | 46 | 15 | 31 | 6 | 3 | 3 |
| 2003 | 5 981 | 2 283 | 3 698 | 932 | 305 | 627 | 1 794 | 770 | 1 024 | 3 022 | 1 124 | 1 898 | 207 | 75 | 132 | 24 | 8 | 16 | 2 | 1 | 1 |
| 2004 | 5 870 | 2 180 | 3 690 | 1 174 | 352 | 822 | 2 253 | 1 037 | 1 216 | 2 149 | 708 | 1 441 | 252 | 70 | 182 | 40 | 12 | 28 | 2 | 1 | 1 |
| 2005 | 7 240 | 2 723 | 4 517 | 1 656 | 468 | 1 188 | 2 507 | 1 163 | 1 344 | 2 691 | 962 | 1 729 | 347 | 116 | 231 | 37 | 13 | 24 | 2 | 1 | 1 |
| 2006 | 8 289 | 3 011 | 5 278 | 2 439 | 586 | 1 853 | 2 925 | 1 369 | 1 556 | 2 549 | 903 | 1 646 | 341 | 139 | 202 | 31 | 11 | 20 | 4 | 3 | 1 |
| 2007 | 10 822 | 3 711 | 7 111 | 4 332 | 945 | 3 387 | 3 933 | 1 832 | 2 101 | 2 144 | 770 | 1 374 | 371 | 144 | 227 | 40 | 18 | 22 | 2 | 2 | - |
| 2008 | 13 763 | 4 648 | 9 115 | 5 871 | 1 227 | 4 644 | 4 548 | 2 195 | 2 353 | 2 867 | 1 049 | 1 818 | 424 | 158 | 266 | 39 | 14 | 25 | 14 | 5 | 9 |
| 2009 | 10 810 | 3 914 | 6 896 | 5 739 | 1 852 | 3 887 | 1 542 | 746 | 796 | 2 693 | 1 003 | 1 690 | 338 | 147 | 191 | 32 | 19 | 13 | 466 | 147 | 319 |
| 2010 | 7 376 | 2 125 | 5 251 | 3 549 | 684 | 2 865 | 1 162 | 466 | 696 | 2 034 | 780 | 1 254 | 277 | 108 | 169 | 10 | 4 | 6 | 344 | 83 | 261 |
| 2011 | 6 100 | 2 096 | 4 004 | 1 984 | 546 | 1 438 | 1 285 | 552 | 733 | 2 102 | 758 | 1 344 | 321 | 122 | 199 | 24 | 9 | 15 | 384 | 109 | 275 |
| 2012 | 7 429 | 2 586 | 4 843 | 2 451 | 619 | 1 832 | 1 386 | 607 | 779 | 2 842 | 1 138 | 1 704 | 391 | 142 | 249 | 30 | 12 | 18 | 329 | 68 | 261 |
| 2013 | 6 894 | 2 413 | 4 481 | 2 687 | 701 | 1 986 | 1 175 | 499 | 676 | 2 292 | 965 | 1 327 | 400 | 146 | 254 | 56 | 35 | 21 | 284 | 67 | 217 |
| 2014 | 8 695 | 2 431 | 6 264 | 4 751 | 863 | 3 888 | 990 | 411 | 579 | 2 155 | 877 | 1 278 | 486 | 190 | 296 | 61 | 33 | 28 | 252 | 57 | 195 |
| 2015 | 9 783 | 3 112 | 6 671 | 4 154 | 824 | 3 330 | 1 089 | 468 | 621 | 3 687 | 1 521 | 2 166 | 556 | 227 | 329 | 49 | 25 | 24 | 248 | 47 | 201 |
| 2016 | 10 347 | 3 432 | 6 915 | 1 909 | 392 | 1 517 | 1 123 | 456 | 667 | 4 267 | 1 598 | 2 669 | 489 | 180 | 309 | 45 | 20 | 25 | 2514 | 786 | 1728 |
| 2017 | 10 704 | 3 552 | 7 152 | 1 728 | 335 | 1 393 | 936 | 387 | 549 | 4 824 | 1 777 | 3 047 | 448 | 169 | 279 | 41 | 19 | 22 | 2727 | 865 | 1862 |
| 2018 | 7 799 | 2 524 | 5 275 | 1 584 | 336 | 1 248 | 777 | 356 | 421 | 2 545 | 926 | 1 619 | 412 | 173 | 239 | 15 | 10 | 5 | 2466 | 723 | 1743 |

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Tabell A 5 Familieetableringer 1990-2018, etter referansepersonens innvandringsbakgrunn og kjønn. Absolutte tall

| | I alt | Innvandrere | | Øvrig befolkning | | Norskfødte med innvandrerforeldre | |
|-------------------------|----------------|---------------|---------------|------------------|---------------|-----------------------------------|--------------|
| | | Kvinner | Menn | Kvinner | Menn | Kvinner | Menn |
| I alt, 1990-2018 | 104 384 | 33 942 | 10 493 | 42 193 | 13 568 | 1 871 | 2 086 |
| 1990 | 1 637 | 472 | 122 | 668 | 373 | 1 | 1 |
| 1991 | 1 702 | 468 | 132 | 636 | 462 | 2 | 2 |
| 1992 | 2 026 | 626 | 138 | 762 | 490 | 3 | 7 |
| 1993 | 1 920 | 569 | 148 | 719 | 469 | 4 | 11 |
| 1994 | 2 113 | 741 | 169 | 768 | 413 | 8 | 14 |
| 1995 | 2 192 | 781 | 206 | 784 | 387 | 12 | 22 |
| 1996 | 2 194 | 807 | 163 | 782 | 390 | 16 | 36 |
| 1997 | 2 746 | 947 | 246 | 947 | 524 | 25 | 57 |
| 1998 | 3 157 | 1 095 | 303 | 1 049 | 599 | 46 | 65 |
| 1999 | 3 328 | 988 | 343 | 1 296 | 573 | 50 | 78 |
| 2000 | 3 380 | 840 | 302 | 1 484 | 620 | 49 | 85 |
| 2001 | 3 899 | 922 | 389 | 1 766 | 662 | 61 | 99 |
| 2002 | 4 914 | 1 364 | 499 | 2 128 | 747 | 80 | 95 |
| 2003 | 4 442 | 1 030 | 414 | 2 111 | 679 | 98 | 109 |
| 2004 | 4 839 | 1 184 | 496 | 2 145 | 785 | 117 | 105 |
| 2005 | 4 733 | 1 217 | 486 | 2 170 | 622 | 100 | 126 |
| 2006 | 4 503 | 1 187 | 461 | 2 021 | 639 | 91 | 94 |
| 2007 | 4 380 | 1 208 | 440 | 2 031 | 523 | 68 | 87 |
| 2008 | 4 830 | 1 464 | 505 | 2 173 | 474 | 100 | 96 |
| 2009 | 4 131 | 1 432 | 523 | 1 547 | 387 | 101 | 114 |
| 2010 | 3 589 | 1 414 | 334 | 1 406 | 276 | 79 | 58 |
| 2011 | 4 558 | 1 670 | 492 | 1 841 | 374 | 79 | 80 |
| 2012 | 4 701 | 1 776 | 447 | 1 816 | 417 | 96 | 92 |
| 2013 | 4 198 | 1 676 | 427 | 1 601 | 312 | 88 | 75 |
| 2014 | 3 892 | 1 723 | 465 | 1 246 | 278 | 86 | 88 |
| 2015 | 3 961 | 1 584 | 455 | 1 536 | 233 | 71 | 80 |
| 2016 | 4 800 | 1 745 | 536 | 1 912 | 348 | 126 | 131 |
| 2017 | 4 108 | 1 665 | 458 | 1 483 | 274 | 123 | 103 |
| 2018 | 3 511 | 1 347 | 394 | 1 365 | 238 | 91 | 76 |

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Tabell A 6 Norskfødte med innvandrereforeldre med bakgrunn fra utvalgte land. Alle i Norge. 21-23 år. 1998-2018. Andel som er registrert gift. Absolute tall og prosent

| | Alle | | | Alle norskfødte med innvandrereforeldre | | | Tyrkia | | | Pakistan | | |
|------|---------|-------|------------|---|------|------------|--------|------|------------|----------|------|------------|
| | I alt | Gift | Andel gift | I alt | Gift | Andel gift | I alt | Gift | Andel gift | I alt | Gift | Andel gift |
| 1998 | 175 891 | 8 872 | 5,0 | 996 | 183 | 18,4 | 40 | 14 | 35,0 | 455 | 129 | 28,4 |
| 1999 | 168 375 | 8 440 | 5,0 | 1 287 | 251 | 19,5 | 76 | 26 | 34,2 | 638 | 176 | 27,6 |
| 2000 | 164 914 | 8 322 | 5,0 | 1 519 | 278 | 18,3 | 100 | 39 | 39,0 | 753 | 188 | 25,0 |
| 2001 | 163 841 | 8 685 | 5,3 | 1 727 | 307 | 17,8 | 120 | 51 | 42,5 | 803 | 194 | 24,2 |
| 2002 | 164 506 | 8 473 | 5,2 | 1 912 | 295 | 15,4 | 147 | 65 | 44,2 | 791 | 172 | 21,7 |
| 2003 | 164 547 | 8 670 | 5,3 | 2 118 | 330 | 15,6 | 188 | 77 | 41,0 | 803 | 177 | 22,0 |
| 2004 | 164 626 | 8 556 | 5,2 | 2 269 | 342 | 15,1 | 221 | 84 | 38,0 | 845 | 179 | 21,2 |
| 2005 | 164 050 | 8 285 | 5,1 | 2 406 | 358 | 14,9 | 244 | 94 | 38,5 | 917 | 180 | 19,6 |
| 2006 | 164 529 | 7 771 | 4,7 | 2 524 | 348 | 13,8 | 234 | 98 | 41,9 | 958 | 177 | 18,5 |
| 2007 | 165 410 | 7 065 | 4,3 | 2 668 | 302 | 11,3 | 248 | 89 | 35,9 | 1 005 | 147 | 14,6 |
| 2008 | 169 658 | 7 065 | 4,2 | 2 870 | 280 | 9,8 | 257 | 61 | 23,7 | 1 087 | 153 | 14,1 |
| 2009 | 175 173 | 7 162 | 4,1 | 3 185 | 291 | 9,1 | 294 | 61 | 20,7 | 1 179 | 157 | 13,3 |
| 2010 | 182 383 | 7 079 | 3,9 | 3 803 | 284 | 7,5 | 334 | 58 | 17,4 | 1 271 | 147 | 11,6 |
| 2011 | 190 974 | 7 100 | 3,7 | 4 493 | 263 | 5,9 | 393 | 69 | 17,6 | 1 360 | 120 | 8,8 |
| 2012 | 199 858 | 6 961 | 3,5 | 5 216 | 295 | 5,7 | 486 | 92 | 18,9 | 1 390 | 113 | 8,1 |
| 2013 | 204 663 | 6 848 | 3,3 | 5 731 | 305 | 5,3 | 521 | 91 | 17,5 | 1 433 | 112 | 7,8 |
| 2014 | 206 566 | 6 356 | 3,1 | 6 231 | 313 | 5,0 | 536 | 88 | 16,4 | 1 412 | 112 | 7,9 |
| 2015 | 205 828 | 5 654 | 2,7 | 6 735 | 306 | 4,5 | 534 | 70 | 13,1 | 1442 | 103 | 7,1 |
| 2016 | 204 535 | 5 064 | 2,5 | 7 296 | 285 | 3,9 | 564 | 57 | 10,1 | 1417 | 79 | 5,6 |
| 2017 | 204 636 | 4 786 | 2,3 | 7 864 | 287 | 3,6 | 571 | 62 | 10,9 | 1412 | 91 | 6,4 |
| 2018 | 205 681 | 4 376 | 2,1 | 8 291 | 244 | 2,9 | 593 | 49 | 8,3 | 1398 | 91 | 6,5 |

Vedlegg B: Tabell

Tabell B 1 Observert gjennomsnittsalder ved giftermålet for ikke tidligere gifte, etter kjønn og år

| | Menn | Kvinner |
|------|---|---|
| | Observert gjennomsnittsalder for ikke tidligere gifte | Observert gjennomsnittsalder for ikke tidligere gifte |
| 1974 | 25,3 | 22,8 |
| 1975 | 25,3 | 22,9 |
| 1976 | 25,5 | 22,9 |
| 1977 | 25,7 | 23,1 |
| 1978 | 25,9 | 23,2 |
| 1979 | 26,1 | 23,6 |
| 1980 | 26,2 | 23,6 |
| 1981 | 26,3 | 23,7 |
| 1982 | 26,5 | 24,0 |
| 1983 | 26,8 | 24,3 |
| 1984 | 27,0 | 24,4 |
| 1985 | 27,5 | 24,9 |
| 1986 | 27,5 | 24,9 |
| 1987 | 27,9 | 25,3 |
| 1988 | 28,1 | 25,5 |
| 1989 | 28,3 | 25,8 |
| 1990 | 28,8 | 26,2 |
| 1991 | 29,0 | 26,4 |
| 1992 | 29,2 | 26,6 |
| 1993 | 29,4 | 26,9 |
| 1994 | 29,8 | 27,2 |
| 1995 | 30,0 | 27,6 |
| 1996 | 30,5 | 28,0 |
| 1997 | 30,6 | 28,3 |
| 1998 | 31,1 | 28,6 |
| 1999 | 31,6 | 28,9 |
| 2000 | 31,8 | 29,2 |
| 2001 | 32,0 | 29,3 |
| 2002 | 32,2 | 29,5 |
| 2003 | 32,5 | 29,7 |
| 2004 | 32,9 | 30,0 |
| 2005 | 33,2 | 30,4 |
| 2006 | 33,4 | 30,6 |
| 2007 | 33,7 | 30,8 |
| 2008 | 34,1 | 31,2 |
| 2009 | 33,8 | 31,0 |
| 2010 | 33,8 | 30,9 |
| 2011 | 34,0 | 31,1 |
| 2012 | 34,1 | 31,3 |
| 2013 | 34,2 | 31,4 |
| 2014 | 34,3 | 31,6 |
| 2015 | 34,4 | 31,8 |
| 2016 | 34,6 | 31,9 |
| 2017 | 34,9 | 32,3 |
| 2018 | 35,0 | 32,5 |

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figurregister

| | | |
|------------|---|----|
| Figur 2.1. | Antall innvandringer etter innvandringsgrunn og innvandringsår | 10 |
| Figur 2.2 | Innvandring av ikke-nordiske borgere, etter innvandringsgrunn, familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2018. Prosent | 11 |
| Figur 2.3 | Andel bosatte etter innvandringsgrunn og år | 13 |
| Figur 2.4 | Andel bosatte blant familieinnvandrere og år. 1990-2018..... | 14 |
| Figur 2.5 | Antall familieinnvandringer av ikke-nordiske borgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn..... | 15 |
| Figur 2.6 | Antall familieinnvandringer etter referansepersonens innvandringsgrunn. Referansepersonen er innvandrer | 17 |
| Figur 2.7 | Antall familieinnvandringer etter kjønn og familieinnvandringstype..... | 18 |
| Figur 2.8 | Antall familieinnvandringer, etter familieinnvandringstype og statsborgerskap og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2018..... | 19 |
| Figur 2.9 | Antall innvandringer av polske statsborgere etter innvandringsgrunn..... | 20 |
| Figur 2.10 | Antall familieinnvandringer av polske statsborgere etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn..... | 21 |
| Figur 2.11 | Antall familieinnvandringer av thailandske statsborgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn 1990-2018..... | 21 |
| Figur 2.12 | Antall innvandringer av somaliske statsborgere, etter innvandringsgrunn | 22 |
| Figur 2.13 | Antall familieinnvandringer av somaliske statsborgere, etter familieinnvandringstype | 23 |
| Figur 2.14 | Antall innvandringer av pakistanske statsborgere, etter innvandringsgrunn .. | 24 |
| Figur 2.15 | Antall familieinnvandringer av pakistanske statsborgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn..... | 25 |
| Figur 2.16 | Antall familieetableringer etter referansepersonens innvandringsbakgrunn og innvanderers kjønn. 1990-2018 | 27 |
| Figur 2.17 | Antall familieetableringer, etter familieetablerers kjønn og referansepersonens innvandringsbakgrunn | 28 |
| Figur 2.18 | Antall familieetableringer til menn uten innvandrerbakgrunn, etter familieinnvanderers statsborgerskap. Fem største grupper | 29 |
| Figur 2.19 | Antall familieetableringer til kvinner uten innvandrerbakgrunn, etter familieinnvanderers statsborgerskap. Fem største grupper | 30 |
| Figur 2.20 | Antall familieetableringer, etter familieinnvanderers kjønn og referansepersonens innvandringskategori. Referansepersonen er 18-23 år . | 31 |
| Figur 2.21 | Antall familieetableringer til norskfødte med innvandrerforeldre, i alderen 18-23 år. Høyre akse viser andel familieetableringer i forhold til antall ugifte. Venstre akse viser antall ugifte norskfødte med innvandrerforeldre 18-23 år | 32 |
| Figur 2.22 | Antall familieetableringer av pakistanske statsborgere, etter familieinnvanderers innvandringsår og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Referansepersonen er 18-23 år..... | 33 |
| Figur 2.23 | Antall familieetableringer til norskfødte med to pakistanskfødte foreldre, i alderen 18-23 år. Venstre akse viser antall ugifte norskfødte med to pakistanskfødte foreldre. Høyre akse viser andel familieetableringer i forhold til antall ugifte | 34 |
| Figur 2.24 | Antall familieetableringer av tyrkiske statsborgere, etter familieinnvanderers innvandringsår og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Referansepersonen er 18-23 år..... | 35 |
| Figur 2.25 | Antall familieetableringer til norskfødte med to tyrkiskfødte foreldre i alderen 18-23 år. Venstre akse viser antall ugifte norskfødte med to tyrkiskfødte foreldre i alderen 18-23 år. Høyre akse viser prosentandel familieetableringer i forhold til antall ugifte | 36 |
| Figur 3.1. | Andel norskfødte med innvandrerforeldre 21-23 år som var registrert gift, etter landbakgrunn, samt alle i Norge | 40 |
| Figur 3.2. | Andel norskfødte med innvandrerforeldre 21-23 år som var registrert gift, etter kjønn og landbakgrunn | 41 |
| Figur 4.1 | Vigslar blant innvandrere fra Norden og Vest-Europa, etter kjønn og landbakgrunn | 46 |
| Figur 4.2 | Vigslar blant innvandrere fra Øst-Europa, etter kjønn og landbakgrunn | 47 |
| Figur 4.3 | Vigslar blant innvandrere fra Thailand og Filippinene, etter kjønn og landbakgrunn | 48 |
| Figur 4.4 | Vigslar blant innvandrere fra Irak og Iran, etter kjønn og landbakgrunn | 49 |
| Figur 4.5 | Vigslar blant innvandrere fra Somalia og Pakistan, etter kjønn og landbakgrunn | 50 |

Tabellregister

| | | |
|------------|---|----|
| Tabell 2.1 | Antall familieinnvandringer av polske statsborgere etter kjønn, familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2018..... | 20 |
| Tabell 2.2 | Antall familieinnvandringer av pakistanske statsborgere etter kjønn, familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2018..... | 24 |
| Tabell 2.3 | Antall familieinnvandringer av syriske statsborgere etter kjønn, familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2018..... | 26 |
| Tabell 2.4 | Antall familieetableringer, etter familieinnvandrers statsborgerskap og kjønn, og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Referansepersonen er 18-23 år. 1990-2018 | 32 |
| Tabell 3.1 | Norskfødte med innvandrerforeldre etter landbakgrunn og alder. 25 største grupper. 1. januar 2019..... | 39 |
| Tabell 3.2 | Andel gifte blant de 8 største gruppene norskfødte med innvandrerforeldre og den øvrige befolkningen fordelt etter aldersgrupper per 1.1.2019..... | 42 |
| Tabell 4.1 | Ekteskap inngått av norskfødte menn og kvinner med innvandrerforeldre og partners innvandringskategori, antall, 2014-2018 | 52 |
| Tabell A 1 | Familieinnvandring etter type og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2018. Absolutte tall | 58 |
| Tabell A 2 | Familieinnvandring etter type og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Kvinner. 1990-2018. Absolutte tall | 59 |
| Tabell A 3 | Familieinnvandring etter type og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Menn. 1990-2018. Absolutte tall | 60 |
| Tabell A 4 | Familieinnvandringer til innvandrere, etter referansepersonens innvandringsgrunn og familieinnvandrers kjønn. 1990-2015. Absolutte tall | 61 |
| Tabell A 5 | Familieetableringer 1990-2018, etter referansepersonens innvandringsbakgrunn og kjønn. Absolutte tall | 62 |
| Tabell A 6 | Norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra utvalgte land. Alle i Norge. 21-23 år. 1998-2018. Andel som er registrert gift. Absolutte tall og prosent..... | 63 |
| Tabell B 1 | Gjennomsnittsalder ved giftermålet, etter år, statistikkvariabel, kjønn og observasjon | 64 |

© Statistisk sentralbyrå, 2020

Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

ISBN 978-82-587-1062-9 (trykt)

ISBN 978-82-587-1063-6(elektronisk)

ISSN 0806-2056